

1927

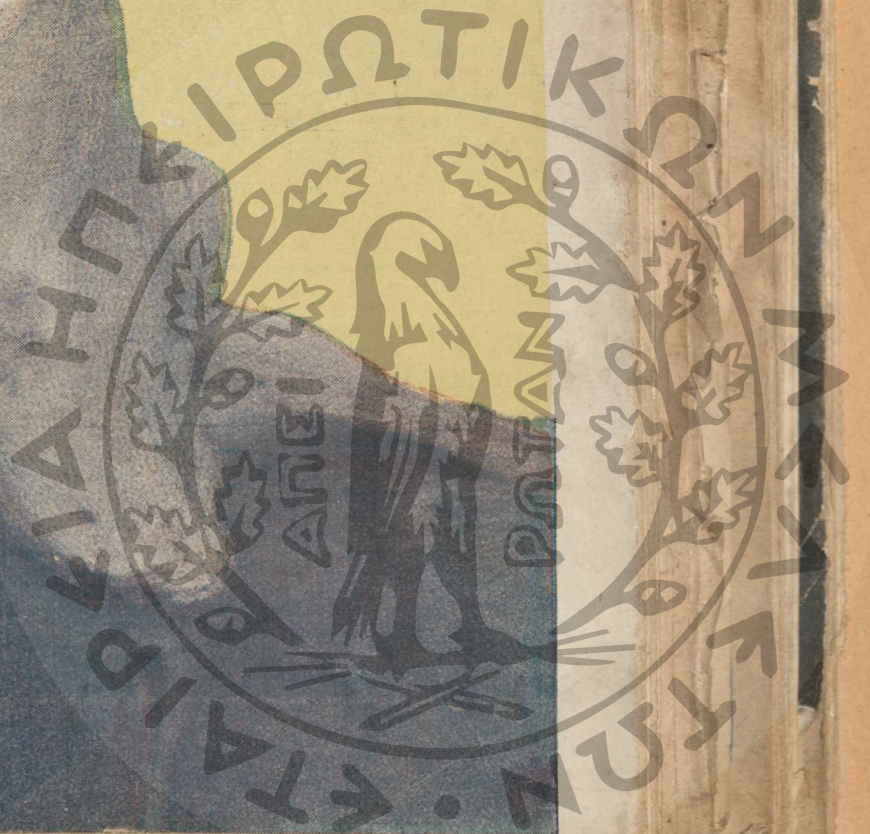
ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΝ

ΣΕΛΙΔΕΣ 36

ΕΤΟΣ Δ' No 185 ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 2.50 ΠΕΜΠΤΗ 27 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΔΟΣ ΔΕΚΑ 7 ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 200

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

*Μπουκετό
Μπουκετό*

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf of a book. The paper has a slightly textured appearance with some faint smudges and discoloration, characteristic of old paper. The left edge of the page is bound into a dark red or maroon material, which is visible as a vertical strip on the left side of the frame.

*Ο Π. Βερλαϊν

πέλλο του και παραμέριος, κινώντας του τοπο να περάσει... Την είχε πάθει...

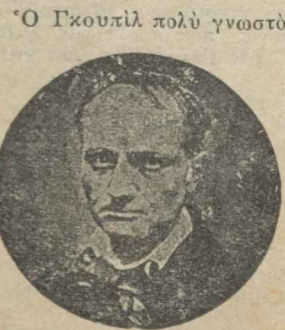
*Ο Αρθούρος Ρεμπώ, ο νεαρός ποιητής, ο φίλος του Βερλαϊν, ο θεατρικός σκηνοθέτης, ο ποιητής, ο φίλος του Βερλαϊν, ο Ρεμπώ του οποίου το περίφημο «*Σονέτο των Φωγόντων*» μεταφράστηκε σε όλες τις γλώσσες του κόσμου, δεν έχωνε τον καυμένο τον γέρο φωτογράφο Καρζά. Το μίσος του έναντι του ήταν τέτοιο που μία μέρα αποφάσισε να τον εξοντώσει, να τον στείλει άναυλα, στον άλλο κόσμο... Πήρε λοιπόν τα σπέρτα ενός δολοκλήρου κουτιού, έβγαλε υπομονετικά το φώτοφωρό τους και το έχωσε μέσα στο ποτήρι του Καρζά. Όταν όμως εκείνος πήγε να πιη όλη η συντροφιά του έφώναξε:

— Μή, Καρζά! Μην πινεις! Είναι δηλητηριασμένο!...

*Ο δούτσος ο Καρζά έμεινε κόκκαλο. *Ο Ρεμπώ χαμογέλουσε. Η συντροφιά όμως εθύνωσε και τα έβαλε με τον νεαρό ποιητή. Κι' αυτός απόλογουμένος του εξήγησε:

— Ήθελα να ιδω τι σάσι θα περνε ο φίλος μας ο Καρζά, όταν θα σωριαζόταν κάτω!...

*Ο Έκτωρ ντε Καλλίας ήταν ο χειρότερος απ' όλους τους μισούς του Παρισιού. Όταν πεθάνε η γυναίκα του, από την οποία ζούσε χωρισμένος αρκετά χρόνια, οι φίλοι του του βρήκαν ένα φράκο με όλα τα παρελόμενα για να παρακολουθήσει την κηδεία της. *Ο μισός του φόρεσε, κυτάχηκε στον καθρέφτη, έμεινε ικανοποιημένος κι' έβρεξε στην εκκλησία όπου είχε μεταφερθεί ο νεκρός της συζύγου του. Απ' την εκκλησία συνόδευσε την κηδεία ως το νεκροταφείο και μετά την ταφή ησυχος σάν να μη του συνέβαινε καν τίποτε το εξαιρετικό, μπηκε κατι την συνήθειά του σε μια ταβέρνα. Άρχισε να πίνει με εξαιρετική δίψα, έφτασε το μεσημέρι, βράδιασε, μα ο μισός δεν το κουνούσε από το καπέλειο. Έπινε και την επομένη, και την μεθεπομένη, έπινε ημέρες ολόκληρες, έπινε επί βδομάδες, έβγαλε από την μία ταβέρνα για να μπη σ' άλλη, διαρκώς μεθυσμένος σε βαθμό κτηνώδη, φορώντας ακόμη το δανεικό φράκο, το οποίο είχε πει κατακουρελιασθή, καταταλακωθή, καταβρωμισί! Το πλαστρόν του πουκαμισού του έμοιαζε με παλέττα του πευδιγιάζω ζωνάφου! Τα παπούτσια είχαν χυλιντροπύρει ο σε σημείο που έβγαιναν έξω τα δαχτυλά του, όπως και από τα μανύρα γάντια του έβγαιναν έξω τα δαχτυλά των χεριών του!... Κατ' αυτόν τον τρόπο το φράκο δεν άξιζε πια παρά για να... πεταχτεί στο Σηκουάνα!... Ούτε όμως και του το ζήτησαν ποτέ πίσω...

*Ο Κ. Μπουρελάιρ

*Ο Γκουτίλ πολύ γνωστός και πολύ καλός ζωγράφος, αλλά και αθέοφορος μισός, ξεκινούσε κάθε πρωί, στις 6, από το σπίτι του με τον όγκριβαντα, με το πανό του, τα πινέλλα του και την παλέττα του για να πάη στην έξοχη να ζωγραφισθεί τοπία. Στο δρόμο όμως, μόλις συναντούσε το πρώτο τυχόν καπέλειο, αίσθανόταν τόση δίψα, ώστε δεν μπορούσε να προχωρήσει Μηχανικά σχεδόν, άλλαζε κατεύθυνση κι' έμπαινε να πιη ένα ποτήρι. Το ένα γινότανουν δύο, τα δύο - τρία κι' απόμεινε εκεί πίνοντας ως το βράδι, φορτωμένος πάντα με τα σύνεργα της ζω-

γραφικής στον όμο!...

Μία μέρα στην ταβέρνα που με-
κρούλιαζε είδε κάποιον δραγόν. Ση-
κώνεται τότε, τον πλησιάζει, πιάνει
το λαιμό του, το ξετράζει προσεκτικά
και τον ρωτάει αν είναι καμωμένο απ'
... τα μαλλιά της αδελφής του!... Ο
δραγόνος θύμωσε και του έσκασε ένα
γερό μπάτσι! Ο Γκουτίλ ξανακάθισε
στην θέση του, χωρίς να βγάλη λέξη από
το στόμα του... Σε μισή ώρα ο δραγόνος
έφυγε. Τότε ο ζωγράφος ζητώντας ένα
ποτήρι κρασί από το γκαρσόν φώναξε
ανάδιστα στα φίλους του:

— Του έσκασε ένα σκαμπίλι του
δραγόνου, τρικουβέρτο!...

Πολλοί απ' τους μισούς έφημιζοντο για την άφηρημά τους.
Ένας από αυτούς ήταν κι' ο Μισσέλ ντε Λ'. Αι. Μία μέρα έ-
περνε το λουτρό του σ' ένα από τα δημόσια λουτρά και έπειδη ο
υπάλληλος άρχονος να του πάη σεντόνι, ο Μισσέλ ξεκοίμασε φωνη-
κίμενος το παραπέτασμα του παραθύρου, για να σονοτηγί-
αρίωντας έτσι να φαίνεται απ' έξω. Η θέα του ολόγυμνου αυτού
ανθρώπου προκάλεσε εξαιρετική συγκέντρωση περιέργων έξω απ'
το παράθυρο. Ο Μισσέλ άφηρημένος καθώς ήταν, δεν κατάλαβε
ότι ήταν ο ίδιος το αντικείμενο της περιέργιας τους. Νόμισε πως
έπιασε κάποια πυρκαϊά εκεί κοντά. Ά-
νοιξε λοιπόν το παράθυρο και κύτταξε
κι' εκείνος έξω, γυμνός όπως ήταν,
κάνοντας τον κοσμική να ξεσπάσει οι
γέλοια και γιουχαίσματα, ώσπου έφτασε
ένας αστυφύλαξ και άπεκατότηρη την
τάξη!...

Η καλωσύνη του Μισσέλ ντε Λ' Αι
ήταν παροιμιώδης, όπως η άχαριστία
μερικών άλλων μισών δεν είχε όρια. Μία
μέρα χειμωνιάτικη που έκανε θυμω-
μένη παγωνιά, ο Μισσέλ ταξίδευσε στο
υπερώο ενός λεωφορείου, μαζί με έναν
άλλο μισό ζωγράφο, φημιζόμενο για
την άχαριστία του, ζηλιάρη, μοχθηρό
και δύστροπο. Ο Μισσέλ τυλιγμένος στο
τριμένο παλτό του, έτοιμοτηριζε. Βλέ-
ποντας όμως και το φίλο του ο οποίος
δεν είχε πανωφόρι να κρυώνει περ πολύ
από αυτόν, τον λυπήθηκε. Έπιασε
τότε λίγη ώρα με τον ένωτό του, κατε-
νικησε το ένστικτο της αυτοσυντηρησίας
και τέλος έβγαλε ήρωικά το πανωφόρι
του και του το έδωσε λέγοντάς του:

— Νά! Πάρτο, φόρεσε το να ξεπα-
θής κι' εσύ λιγάκι και μωρ το ξαναβί-
νεις όταν κινετοήμε...

Ευχαριστημένος δε γιν' την πράξη του
εκαμάρισε τον φίλο του που είχε φορέσει το
πανωφόρι του, και είχε σηκώσει τον γαπ
ως τα αυτιά του και χαζόηνε. Έπει-
δη όμως εκείνος άπόμεινε να του πη
και την παροιμική ευχαριστία ο Μισ-
σέλ χαμογελώντας, παρ'όλας τις γκαμ-
τσες που έκανε το πρόσωπό του από το
κρύο, του είπε:

— Αι!... Είσαι καλά τώρα;... Ζεστό-
θνης, δεν είν' έτσι;...

*Ο άλλος τον κύτταξε με βλέμμα φονη-
κίμενο κι' έφρασε σκληρά και του είπε:

— Τι έλεινό παλτό είνε αυ'ό!... Τα μανίκια του είνε πολύ
μακρυνά!...

Τη μίσηση και άχαριστη αυτή άπάντησε έχοντας όπ' όφιν του
ο Μισσέλ έλεγε κατοπιν στους φίλους του:

— Για να μπορη κανείς να φανη χρηήμιος στους φίλους του,
πρέπει... να μην είνε ούτε πολύ ψηλός ούτε πολύ κοντός!

*Ανυπόφορος μισός ήταν και ο μουσικός Καμπανέ, ο οποίος
έκαμε δέκα ολόκληρα χρόνια για να γράψη... μια μέθοδο πιάνου!...
Όταν τέλος την έγραψε είδε ότι τα χειρόγραφα ήταν τόσα πολλά
που έφθαναν σε ύψος ενός μέτρου! Συμβουλευθηκε τότε κάποιον φίλο του
κι' εκείνος του είπε πως έπρεπε να συντομήνη την μέθοδο του. Άρχισε
λοιπόν να την περικόπτει, να καμνι-
περιλύνει, ώσπου κατήντησε όλο το
έργο του να περιλύνει... σ' ένα μο-
ναδικό χειρόγραφο, το οποίο άφηρη-
μένος έχρησιμοποίησε μία μέρα για
ν' άναψη το τσιγάρο του!...

*Ο Καμπανέ είχε ένα μικρό δια-
μέρισμα με δύο δωμάτια στο ότοιο
πήγαιναν κάθε νύχτα και ζητούσαν
καταφύγιο πολλοί άστεγοι φίλοι του

*Ο Αλφ. Μουσί

*Ο Στ. Μανταρί

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

Μεγαλοφροσύνη

*Ο άνοστος του στρατάρχου Μπιρόν, Σαρρό, προσπαθώντας μία μέρα
να τον πείσει δι' ήταν άνάγκη για λόγους οικονομίας, να δώξη μερικους
απ' τους υπαλλήλους του.

*Ο Μπιρόν, άφου τον άκουσε προσεκτικά, του άπήτησε:

— Πολύ καλά... Με έπεισάνε ότι μπορώ θανυμάσια να ζήσω χωρίς
τους προσυνοτέρους από τους ανθρώπους μου. Αυτοί όμως, άραγε, μπο-
ρούν να ζήσουν χωρίς μένα;...

Και το αποτέλεσμα ήταν ότι... δεν έδωξε κανένα!

Το κόλπο ενός συγγραφέως

*Ο Λά Μοτ - λ - Βογέρ είχε εκδόσει κάποτε ένα βιβλίο που... δεν
παιάνταν διόλου. *Ο εκδότης του, δυσαρεστημένος απ' αυτό, πήγε και
τον παρεκάλεσε να ετοιμάσει, το γρηγορώτερο, κανένα άλλο πιο κυκλο-
φορακό. *Ο Λά Μοτ - λ - Βογέρ όμως, χωρίς να τ' άχρηστίσει, του
είπε να μην άνησχη και ότι θα φρόντιζε μέσω της Αίλης, όπου είχαν
αγοράσει προοιάτες να... ά πα γ ο ρ ε υ θ η το βιβλίο του, πράγμα που
ήταν τρομερά την κυκλοφορία του.

Και πράγματι... έτσι έγινε. Μετά δε την απαγόρευση ή ζήτησης του
βιβλίου ώστε ο εκδότης του άναγκάστηκε να προβη σε... άνατιπώσι του!

Λογική... άγριων

— Σκληρό! έλεγε κάποτε ένας εύρωπαιός σ' έναν άγριο. Μόλις γε-
νησέ ο πατέρας σου, κάθισαι και τον καταροχθίζης;!

— Άν' έσύ, άγριέ μου, άπήνησεν ο άγριος, τον παραδίδεις στη γη
να τον καταροχθίσουν τα σκουλήκια;!

Δύο νέμοι...

— Δύο νέμοι κυβερνούν τον κόσμο! έλεγε
ένας ένας διάσημος δικηγόρος: *Ο νόμος
του Ισραήλ και ο νόμος του... πορνο-
γράφου!...

και συνάδελφοι του. Πολλές μάλιστα φο-
ρές όταν γιόριζε σε σπύτι του την νύχτα
δεν έβρισκε ούτε μία γωνίτσα για να ξε-
πλώση και να κοιμηθη κι' ο ίδιος. Χωρίς
παρρηγοίε ότε ο Καμπανέ έφρασε σι-
γησιν, πατώντας στις άκρες των πο-
διών του και πηγαινε να κοιμηθη στους
πάγκους κανενος σιδηροδρομικού σταθ-
μού!...

Κάποιος του έκαμε μία μέρα φιλικά
την παρηγορία για την ύπερβολική του
καλωσύνη και τον συμβούλεψε να κλει-
δώνη την πόρτα του διαμερίσματός του.
Και ο Καμπανέ του άπάντησε άφελώς
και καλοκατάως:

— Δεν μπορώ να την κλειδώσω γιατί
... γιατί δεν υπάρχει διόλου πόρτα! Την έκαμαν οι φιλοξενού-
μενοι μου ένα βράδυ που έκρύωναν πολύ!

Μία μέρα κάποιος φίλος του Καμπανέ τον σταμάτησε στο
δρόμο και του ζήτησε να του δανείση ένα ναπολεόνι.

— Δεν μπορώ, καυμένο μου, του είπε ο Καμπανέ με συμπόνια.
Ένα ναπολεόνι το έχω όλο-όλο για να περάσω ως το τέλος του
μήνους. Και ο μήνας έχει δεκαπέντε άκόμη.

*Ο φίλος του τότε άποκαρινόθηκε χωρίς να έπιμεινη. Δεν είχε
όμως κάνει δεκαπέντε βήματα όσαν άκουσε τον Καμπανέ να τρέχι
από πίσω του και να τον φωνάζη:

— Νά! Πάρ το ναπολεόνι που σου χρεάζεται! Δεν θέλω να
είμαι έγωιστής. Έγώ θα περάσω όπως-όπως ως το τέλος του
μήνους!

Και του έδωσε το ναπολεόνι.
Όταν έπολιορηκείτο το Παρίσι από τους Γερμανούς στα 1870, ο
Καμπανέ που σάν καλλιτέχνης ζούσε σ' ένα κόσμο φανταστικό,
ρωτήσε μία μέρα κάποιον φίλο του:

— Δεν μου λές σε παρακαλώ, εξακολουθούμε να είμαστε πολιτο-
κήμενοι;

— Βεβαίωτα! Από το φεγγάρι έπεσε και δεν το ξέρεις;

— Και... δεν μου λές, οι Γερμανοί εξακολουθούν να είνε οι πο-
λιτοκήμετοι μας;

— Βεβαίωτα, του είπε πάλιν ο άλλος. Ποιος ήθελες να είνε;

— Έγώ κι' εγώ; Από τότε που έχω να ρωτήσω γι' αυτό το
έγγραφο μπορεί να είχαν φύγει οι Γερμανοί και να μās ήσαν τί-
ποτε άλλοι!... άποκρίθηκε μ' άπλότητα ο Καμπανέ...

Αυτό είνε ο μισός. Φωτογί ποιηται, με καρδιά μικρού παιδιού.
Πειννά το σθναγού τα όποια... ούτε σπειρουν ούτε θερίζουν
αλλά ο πατήρ ο οράνιος τρέφει αυτά!...

Ο Μισός

ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΙ εις καλὴν τιμὴν παλαιά, μεταχειρι-
σμένα βιβλία διαφόρου ὕλης καὶ ὁλόκληροι βιβλιοθήκαι.
Ἐπισκεψαίνεταί σάματα ἡ τεύχη φιλολογ. γαλλ. περιοδι-
κῶν καὶ βιβλία. Εἰδοποιήσατε ἡ γράψατε στὰ γραφεῖα μας,
Λέκκα 7.

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Ο ΧΩΡΙΣΜΟΣ

ΤΟΥ ΣΤΕΚΚΕΤΙ

*Ήταν σάν τη σημερινή μία νύχτα κι' άγαπημένα

*Ο άνεμος στην πόρτα μου έβρογούσε,

*Αργά, άργά σάν κλάματα πνιγμένα,

*Η ώρα του μεσονυχτιού από μακριά χτυπούσε.

*Από τις ρονιές σάν ρεμμα περισσή

*Εβόιζε κι' έπεφτε ή βροχή... άχ κι' έφευγε έσύ.

Για πάντα έφευγες κι' εγώ πεσμένος στο κρεβάτι

Το στρώμα με τ' άδόντια μου τραβούσα

Με πρόσωπο σκυφτό, με κλειστό μάτι

Τ' άσπρη μου έπνιγε ο λυγμός βαρεία και δεν θρηγούσα

*Αχ! Μ' άπονιά μ' άσπρήθηκε πολλή

Κι' έφευγε και δεν μουδωκας χαιρετισμού φίλι.

Δεν σε ξανάβιδα πειά ποτέ απ' τη νύχτα έβεινη,

Και τίποτε δεν έμαθα για σένα

*Έπεσε έσως μέσ' την κατασχύνη

Και καρτερείς στην πόρτα σου ποιος δάλλω πληρωμένα

Τ' άλλάξη σου για λίγο να χαρή...

*Έσως τον κόσμο άφηνες και τώρα είσαι νεκρή

*Έσως κι' αυτός ο λογισμός περισσότερο με πνίγει.

Τ' άπερασμένα πειά δεν τ' άθυμάσαι

Σε χαρές θέλεις ή καρδιά σου άνοιγει,

Σε γάμο κλίνη μ' όνειρα χρυσά κι' άγνά κοιμάσαι

Και σκόφτεας και φιλείς ευτυχισμένα

Παιδιά που απ' την άγάπη μας δεν είνε γεννημένα.

Ελπίδες είχα στον καιρό που κάθε πόνο

[γινάινει,

Που όλες μπορεί τις πίκρες μας να σβύση.

*Αχ! έλεγα πως ήσουν πεθαμένη

Γιατί καθένας τους νεκρούς μπορεί να λη-

[σμονήση

Και είπα στην καρδιά μου τη φτώχη

Και είπα "Άς την ξεχάσωμε", στη δόλια

[μου ψυχή.

Του κακού! Μέσα στην καρδιά λαβωματιά με

[σφάζει,

Με σφάζει και δεν έχει γιατρεμμό.

Στον πόνο μου και στο βαρύ μαράζι

*Όλο τον κόσμο μάχομαι, τον ήλιο βλαστημώ

Και τη ζωή, όλο καήμους γεμάτη

Γιατί δεν έχω άλλη καμιά έλπίδα, είσαι

[φευγάτη,

Φευγάτη να, για πάντοτε! Άλλ' αν ποτέ βοήθη

Βροχή σάν το ποτάμι απ' τις ρονιές,

Κι' άνεμος πεσόνυχτα μουγκρίζη

*Από μακριά σάν ν' άντηχούν άπελπισίες

[φρονές,

Σηκώνομαι απ' το έργο προσκεφάλι

Κι' άκούω της νύχτας τη βοή και την άνεμοζύλη.

Και βλέπω μεσοξύπνητος σάν όνειρο μικρότα μου

Θολά, θολά τα κατάρματα σου κάλλη

Για μία στιγμή σφαιναίνε στην καρδιά μου

*Ακίνητος ο σάρακας που τρώγει άγάλη άγάλη

*Όλη μου τη ζωή την πικραμένη

*Όπου θαρρείς ότι κι' αυτός άκόμη σε προσμένα.

Μπορεί ο νους να λησμονεί ψυχρός τ' άπερασμένα

Μα το κορμί ποτέ δεν τ' άχνά,

Πόσα ξεστά φίλά μούχες δοσμένα,

Πόσα κρυφά του έρωτός σου μάθαινα συχνά.

Νυχτίες όπου δεν είδα, πού γλυκίες

Και τρώες όμορφάδες σου και χάρες μυστικές.

Μα σβύσε από τα βήθος μου ξυπνά και την άλήθεια,

Κι' άφου μ' έχεις χωρίσει απ' το πλευρό της

Σάν φουβιασμένος με γυρνά τ' άσπρη,

Μέσα σ' άκόρη της νύχτας τ' άχρία μου σηκώνω

Και πέφτω με σπασμούς στο έργο στρώμα

Και μουσχομαι τα κλάματα και πνίγονται στο στόμα.

Όχι να κλάω δεν μπορώ. Ω πλάστη, άνάθεμά σε

*Εάν δεν είσαι, όπως κι' ο έρως, μύθος.

Καταρμένος νάσαι

*Όπου το δάκρυ μου κλαίσεις σάν πέτρα μες στο στήθος

Κι' άφου μ' έχεις χωρίσει απ' το πλευρό της

Μ' άσπνείσαι και το δάκρυ μου και το χαμόγελό της.

*Αχ! Άν ο Χάρος μ' άφηνε να χρώσω δάκρυ ένα

Και μία στιγμή να σ' άπολάσω μόνη,

*Άς πέφταν ή κατάρται μου σ' έμένα

*Αν τρωμαθή άπελπισίες δεν άντηχούσαν τόνοι

Στο σπύτι μου και κλάματα και θρηνοί

Για κείνον που μονάχος του σκοτώθηκε και σβήνει.

Μετάφρ. Αντώνιος Σ. Μάτεσις

ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΟΥ ΦΡΑΝΣΟΥΑ ΝΤΕ ΝΙΟΝ

...ΕΠ' ΑΥΤΟΦΩΡΩ!...

«Ο κ. Υποκύ, ο δικηγόρος, ξεπροβόδισε με σεβασμό την κόμισσα ντε Ραμπυτέν ως την πόρτα του γραφείου του. Και, πριν ακολουθήσει το δάκτυλό του στο κουμπί του λουλουδιού να ειδοποιήσει τον υπηρέτη στον αντίθλαμο, στάθηκε, σκέφτηκε λίγο και της είπε:

— Αυτή, κυρία κόμισσα, είναι η ταπεινή μου γνώμη. Αν δεν έχετε να παρουσιάσετε τίποτα άλλες αποδείξεις πιά απτές, μου φαίνεται πως οι λόγοι που προτείνετε δεν είναι ικανοί να στηρίξουν την αίτησή σας περί διαζυγίου. Πρέπει να πιάσετε επ' αυτοφώρῳ το σύζυγό σας να σας απατήσει.

— Έκανα τ' αδύνατα δυνατό, αγαπητέ μου κύριε Υποκύ, να τον τσακώσω. Μα είναι ασύλληπτος. Τώρα τελευταία μάλιστα καίτοι έχει υποπτευθεί και φυλάγεται απ' τις κακοτοπιές.

— Ίσως ο σύζυγός σας να μην σας προδίδει τόσο... όσο διατείνεσθε...

— Μα τι λέτε τώρα, κύριε Υποκύ! Μ' έχει απατήσει ο αθέοφοβος μ' όλες τις Παρισινές. Αυτό δα το ξέρει όλος ο κόσμος. Δύο φορές έβαλε μυστικούς αστυνομικούς να τον ακολουθήσουν, να δούνε πού πάει... Μα, καθώς σās ελπα, καίτοι μολομένης καί έχει το νου του.

— Μήπως ο κύριος ντε Ραμπυτέν έχει καμιά μόνιμη σχέση;

— Είκοσι ταυτοχρόνως! Και να μην μπορώ να τον πιάσω επ' αυτοφώρῳ με μιά απ' όλες!... Ω! μα είναι τρομερόν!...

— Είναι πράγματι τρομερόν!... Καταλαβαίνω τον πόνο σας, κυρία κόμισσα...

— Άσφαγα τὰ γκρίζα μάτια του δικηγόρου έλαμψαν. Κάποια φαινή ιδέα πέρασε απ' το μυαλό του. Και, αφού στάθηκε λίγο σιωπηλός, συγκεντρωμένος στον έ-
αυτο του, υψώρισε τέλος διατακτικά:

— Δεν ξέρω αν όφείλω να σας δώσω μιά συμβουλή...

— Να την άκουσω.

— Δέ φρονείτε πως αν προκαλούσαμε έμεις μιάν άπιστία του συζύγου σας... δηλαδή—γιανά ξεηγηθώ καλύτερα—αν τον υποβληθώσαμε να σας απατήσει, για να είσθε επί τέλους βέβαιη πως θα τον πιάσετε επ' αυτοφώρῳ, θα είχαμε τότε να προτείνουμε σοβαρούς λόγους διαζυγίου...

— Α!...—άνεφώνησε η κόμισσα, καταγοητευμένη απ' την πρόταση του δικηγόρου της...—Θαυμάσια ιδέα! Πρέπει να την θέσουμε, άμέσως κιόλας, σ' εφαρμογή. Μιλ μερσί, κύριε Υποκύ...

— Κυρία μου... Πάντα στας διαταγές σας! Ακολουθήστε ο εύφάνταστος δικηγόρος, κάνοντας μιά βαθεία υπόκληση.

— Έλα τώρα, θείε,—έλεγε την άλλη μέρα η κόμισσα ντε Ραμπυτέν στο θείο της,—δεν πιστεύω να μου άρνηθής αυτή τη χάρη. Μην ξεχνάς πως πρόκειται για την εύτυχία μου. Έσύ θα ξέρεις άσφαλώς καμιά τέτοια γυναίκα, πρόθυμη ν' αναλάβει να παίξη αυτήν την κομωδία. Τι έχει να χάσει; Δέ θα είναι βέβαια η πρώτη φορά που θα κάνει αυτό το πείραμα. Και, αφού θα την αποζημιώσουμε για το χασμέρι της...

— Μα, παιδί μου, σέβου τι ζητάς από μένα... Λάβε, επί τέλους, ύπ' όψη σου, και την ηλικία μου... Και μην ξεχνάς και τη θεία σου...

— Τι θέλεις να πεις τώρα; Πώς δεν ξέρεις καμιά τέτοια γυναίκα, με τις κομικές σχέσεις που έχεις...

— Όχι βέβαια. Αν ψάξω, ίσως να μπορέσω να βρω καμιά...

— Αχ! τι καλός που είσαι, θείε!... Αν ανακεφαλαιώσουμε λοιπόν το πρόγραμμα της δράσώς μας... Έκεί νη θα φρονίσει να γνωριστεί μαζί του και να του δώσει με τρόπο να καταλάβει πως δέ θα της ήτανε δυάρεστο να τον συναντήσει κατά μόνας. Ο Γκαστόν θα ζητήσει άσφαλώς ν' αποβληθώ της ευκαιρίας. (Καί τέτοιες ευκαιρίες δεν τās άφηνει να πάνε χαμένες). Έκεί νη θα μάς ειδοποιήσει τότε πού και για πούν ώρα θα δώσουν ραντεβού. Τήν όρισμένη τότε καίτοι με τον άστυνόμο. Θα τον πιάσω, επί τέλους, επ' αυτοφώρῳ! Και θα μπορέσω να πάρω διαζύγιο, να γλυτώσω απ' αυτόν τον άκαρδο άντρα, πού μ' έκανε ρεζίλι στο Παρίσι.

Και η χαρά της ήτανε τόσο, πού άρχισε να χοροπηδά μες στο σαλόνι, χτυπώντας τα χέρια της.

— Αχ! παληκορίτσο! της είπε με χαϊδευτικό τόνο επιπλέον ο θείος της, σε τι δουλειές μ' άνακατώνεις! Ποτέ δε θα το πιστέω πως τώρα στας γεράματα...

— Μην ξεχάσεις, θείε, να πής αυτής της κυρίας πως θα της δώσουμε όσα μās ζητήσει, φτάνει μονάχα να πιάσ το κόλπο...

— Λοιπόν, άναψιά μου, το κανόνισα όλα — έλεγε την άλλη μέρα ο θείος στην κόμισσα, ενώ τ' άμάς τραβούσε για τη λέσχη. Μεθαύριο, ή ώρα τέσσερες τ' άπόγευμα, ο άντρας σου θα βρίσκεται στις δεσποινίδες Ρόζας ντε Σζολνζ, μιάς όγγυγίας, που προθυμοποιήθηκε να μάς παράσχει τη μικρή αυτή έξοδο. Η άλλη είναι πως εξήγησε πολλά, πάρα πολλά, μα τι να κάνουμε...

— Πού μένει;

— Όδός 'Αναγεννήσεως, 50, πρώτο πάτωμα, δεύτερο δωμάτιο δεξιά. Μην ξεχνάς: μεθαύριο, ή ώρα 4 άκριβώς το άπόγευμα. Έγώ σε βοηθήσα όπως μπορούσα. Για ό,τι όμως θα συμβεί από δω και μπρός, νίπτο τās χείρας μου... Έξάλλου, άπόψε το βράδυ φεύγω για κάποιο ταξίδι... Πηγαίνω στο δάσος του Έπενυ για κυνήγι... Άς είναι όμως, άρχίζω να αισθάνομαι τύψεις συνείδησώς για τη φάκα που έστησα του άντρός σου... Τι δάσος! οι όμορφολοι πρέπει ν' αλληλοβοηθούνται, κι' όχι να σάβη ό ένας το λάκκο τ' άλλου... Ναι, δε σου λέω, είναι άξιος τιμωρίας επειδή άφήνει μιά γυναίκα τόσο χαριτωμένη σαν καί σένα, και τρέχει δεξιά κι' άριστερά — μα, πάλι, αυτό που έκανα δεν ήτανε καθόλου καλό...

— Σ' ευχαριστώ χίλιες φορές, θείε μου. Ποτέ δε θα ξεχάσω την εύκολία που μου έκανες.

— Καλά, καλά, όσα τώρα αντί... Μπα! φτάσαμε κιόλας στη λέσχη! Έγώ σ' άφήνω. Θα πεταχτώ μα στην μέση, να δώ κάτι φίλους. Σας εύχομαι καλήν έντιμιά, για μεθαύριο τ' άπόγευμα...

Και κατέβηκε απ' τ' άμάς, γέλιος κι' εύκλειντος παρ' όλα τα έξήτα του χρονάκι. Τη στιγμή όμως που άνοιγε το πορτάκι του άμαζώ, κάποιο χαρτί γλύστρησε απ' την τσέπη του γίλέκου του. Όταν ή άνεμιά του το παρατήρησε, τ' άμάς είχε άπομακρυνθεί πολύ. Η κόμισσα έδωκε το χαρτάκι, και διάβασε:

Σύμφωνοι: Την Τρίτη, ή ώρα τέσσερες τ' άπόγευμα.

Ρόζα ντε Σζολνζ.

Φαντάστηκε πως το σημείωμα αυτό το είχε στείλει ή Ρόζα στο θείο της, κατόπιν των διαπραγματεύσεων που έκαναν. Μα...

— Περίογο! είπε από μέσα της η κόμισσα. Σήμερα έχωμε δυνάστη...

Το σημείωμα αυτό όριζε την ήμερα του ραντεβού για την Τρίτη, γι' αύριο δηλαδή. Και όμως ο θείος μου είχε πώς συμφωνήσει για μεθαύριο, για την Τετάρτη. Θάκανε λάθος φαίνεται. Δεν έβγαινε άλλωδώς το πράγμα...

Κάποια άμφιβολία άρχισε να τη βασανίζει.

— Έτσι μοιράζεται να γυρίσω πίσω στη λέσχη, να τον ρωτήσω για να βεβαιωθώ καλύτερα... Μα, ίσως να μην υπάρχει λόγος να τον άνησυχώ και πάλι. Θα με βρεθείτε επί τέλους, και με το δική του. Έξάλλου, αφού αυτή ή κυρία, ή άμέσως ενδιαφερομένη, όριζει το ραντεβού για την Τρίτη, γι' αύριο δηλαδή, δεν πρέπει να μου μένει καμιά άμφιβολία... Ού! τώρα πρέπει να κάνω σύντομα... Μολις προφτάνω να ειδοποιήσω την άστυνομία...

Κατέβασε το μπροστινό παράθυρο και είπε του άμαζώ ν' άλλάξη διεύθυνση.

Και, ενώ ξαναδιέβαζε το σημείωμα της Ρόζας, το πρόσωπό της έλαμπε από χαρά:

— Επί τέλους, κύριε ντε Ραμπυτέν, αύριο ή ώρα τέσσερες τ' άπόγευμα θα σε κρατώ στα χέρια μου. Θα σε πιάσω μιά φορά επ' αυτοφώρῳ. Και μεθαύριο το πρωί θα ζητάω έπίσημους άξ' τās δικαστήρια διαζύγιο... Άρκετά πιά με βασάνισες τόσο καιρό. Όλες οι φίλες μου με κοροϊδεύουν πως ο άντρας μου μ' άπατά με πενήντα γυναίκες ταυτοχρόνως, χωρίς να μπορώ να τον πιάσω!.. Μα, έγνοια σου, κακομοίρη μου, και δεν είμαι τόσο κουτή όσο υποθέτεις... (Η κόμισσα είχε λησμονήσει πως ή φωτεινή αυτή ιδέα ήταν έμπνευση του δικηγόρου της). Άδριο τ' άπόγευμα, θα σου δείξω

γνώ, άδελφ, πόσα άπίδια βάζει ο σάκκος...

Ο άστυνομικός διεθυντής κ. Φάμπρ ντεζ 'Ιζόρ κατέβηκε πρώτος απ' τ' άμάς πού σταμάτησε την Τρίτη, ή ώρα τέσσερες τ' άπόγευμα στην όδδ 'Αναγεννήσεως, άριθ. 50.

Τον άκολουθήσαν μιά μεσόκοπη γυναίκα και μιά άλλη, νέα και όμορφη: Η κόμισσα και ή θεία της, ή γυναίκα του άποχρεωτικού της θείου.

Η άπόκρηνη αυτή όδδός ήτανε σχεδόν έρημη...

— Τρέμο, παιδί μου, τρέμο! είπε ή θεία στην άνεψιά της. Σι τι φασαρία μ' έμπλεξες!..

— Έλάτε τώρα, αγαπητή μου θεία, λιγάκι κουράγιο χροιάζεται. Μήπως ποιήματα να μείνεις στ' άμάς; Είσθε έλευθερη, Μου φαίνεται όμως πως δεν πρέπει, τώρα που θα πάω άπάνω, να βρεθώ μόνη μου. Κύριος οίδε, μπρός σε τι βίδους θέμα!..

Η θεία της σάεφθηκε λίγο και βρήκε πως ή άνεψιά της είχε λόγο.

— Καλά λές. Έρχομαι κι' εγώ μαζί σου.

Η κόμισσα, την είχε καταφέρει να λάβη μέρος στο δυσάρεστο παιχνίδι που έπρόκειτο να παίξη του άντρός της. Άρχισαν ν' άναβαίνουν τη σκάλα, ο άστυνομικός διεθυντής μπροστά και πίσω ή γυναίκες, ενώ την συνοδεύει την έλκιναν τρεις χοροφύλακες που περιέμεναν στην γωνιά του δρόμου από ή ώρα 3 τ' άπόγευμα.

Μόλις έφτασαν στο πρώτο πάτωμα, ο άστυνομικός διεθυντής μπήκε στην πόρτα του δεύτερου δωματίου δεξιά.

— Καμιά άπόκρηνη.

Ξαναγύρισαν. Ούτε φωνή ούτε άκρόαση. Νεκρική σιωπή βαλανε πίσω απ' την πόρτα, σαν να μην ήτανε ψυχή Γ'οντανή εκεί μέσα...

Χτύπησαν και τρίτη φορά. Ο άστυνομικός διεθυντής είχε άρξει να βήσκει πολύ άναρη την ιστορία αυτή. Άντερα όμως από λίγο, τους φάνηκε πιά ν' άκουσαν μες στο δωμάτιο θόρυβο βήματων. Έπί τέλους. Ήταν μέσα. Η καρδιά της κοιήσης πήγαινε να σπάσει απ' το δυνατό χτύπημα.

Τότε ο κ. Φάμπρ ντεζ 'Ιζόρ ένόμισε πως ήρθε ή κατάλληλη στιγμή να μιλήσει ή έξουσία.

— Έν όνοματι του νόμου, σās διατάσσω ν' άνοίξετε έρροντοφώνησε.

Καί πηχτα ξεφωνητά άκούστηκαν από μέσα. Ο άστυνομικός διεθυντής έπανάλαβε την τυπική επίσημη φράση.

Την ίδια στιγμή ή πόρτα άνοιξε — και ή κόμισσα και ή θεία της όπισθοχώρησαν με στόμα όρθάνοιχτο απ' την κατάπληξη:

Είδαν μπροστά τους... το θείο!...

Το σημείωμα έκεινο πού είχε πέσει απ' την τσέπη του στ' άμάς, άνεφάρτε στο ραντεβού πού είχε δώσει αυτός, άτομικά, με τη Ρόζα κι' όχι στη συμφωνημένη συνέντευξη για να πιάσουν τον άντρα της κομήσης, πού θα γινότανε την Τετάρτη!...

Ο κακόμοιρος ο θείος πλήρωσε πολύ άκριβά την έπέμβαση του.

Χώρισε ο ίδιος με τη γυναίκα του!...

Φρανσουά ντε Νιόν

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΩ

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΑΝΔΡΕΣ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

Ο μέγας άγγλος φιλόσοφος Λόκ, όταν έννοιωσε τον θάνατο να τον πλησιάζει, έξήτησε να του δώσουν λίγο κρασί. Άφου ήπιε δέ από αυτό μερικάς γουλιές έγύρισε προς τους παριστανένους και τους είπε:

— Σας εύχομαι να ύγιαίνετε!...

Και έξέπνευσε.

Μεγάλη ψυχραιμία έδειξε επίσης στις τελευταίες στιγμές της ζωής του ο γάλλος ποιητής Μπάρετ.

Ποιούσε τρομερά. Για να τον άνακουφίσουν κάπως από τους πόνο του έκαναν μπάνιο. Ο Μάρετ τότε θυμήθηκε την άκαδημαϊκή ήμερα, την όποιαν ματαιός είχε επιζητήσει.

— Έ, ήδρα

...ως πιά άναπαντική από το μπάνιο μου!... Άπό και τουλάχιστον θα έβγαίνα για να βιάσω στην Άθανασία, ενώ όταν βγώ από δω θα βιάσω στον θάνατο!...

Έκεινή τη στιγμή έφθασε κάποιος φίλος του, πού δεν ήξερε την κατάστασί του, φέρνοντας του ένα εισιτήριο για την παράστασι της «Ιριγενείας» του Πουτσίνι.

— Δυστυχώς δεν θα μπορέσω να έλθω στο Μελόδραμα σήμερα το βράδυ, είπε χαμογελώντας ο Μάρετ. Είμαι βλέπετε καλεσμένος προσηγομένως σ' ένα... κονσέρτο πού θα γίνη προς τιμήν μου στην...έκκλησία!...

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΕΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α'.

Ο βασιλεύς στο Γαλαξείδι. Ο δήμαρχος Λουκάς Καραλίβανος και οί Δημ. Σύμβουλοι. Τι τους συμβούλεψε και τι γκάφα έκαμαν. Ο βασιλεύς εύθυμει. — Τι ήθελε, να του πούμε, κύρ' Δήμαρχε, τά οικογενειακά μās; :

Ο κ. Σ. Γ. Κοκ... άναγνώσας τὰ δημοσιονθέντα στο «Μπουκέτο» ανέκδοτα της ζωής του Βασιλέως Γεωργίου του Α', είχε την καλοσύνη να μάς άποστείλ η συμπληρωματικός και τὰ κάτωθι άγνωστα ανέκδοτα του άειμνήστου Βασιλέως :

Ο Βασιλεύς έκαμνε τακτικά ταξείδια στας επαρχίας και στας νήσους του βασιλείου του, για να τις γνωρίση καλύτερα και να άντιληφθώ με τὰ ίδια του τὰ μάτια την κατάσταση και τās άνάγκας του λαού του.

Κάποτε ο Βασιλεύς άπεφάσισε να μεταβή και στο Γαλαξείδι. Είδοποιήσαν κατόπιν τούτου αί άρχαι Γαλαξειδίου και άρχισαν ή έτοιμασίες για την ύποδοχή.

Δήμαρχος Γαλαξειδίου ήταν τότε ο Λουκάς Καραλίβανος έξαιρετικά μορφωμένος ίατρος. Ο Καραλίβανος λοιπόν έπροστατούσε στις έτοιμασίες για την δεξίωσι του Άνακτος, φρόντιζε για την καθαριότητα της πόλεως, για το σημασιολισμό της, για το καθετί.

Τέλος την παραμονήν της άφίξεως του Βασιλέως, ο Καραλίβανος, εκάλεσε στο δημαρχείο τους δημοτικούς συμβούλους—έξ όν οί πλείστοι ήσαν άνθρώποι του λαού, έντελώς άξεστοι — και τους είπε:

— Το νου σας να μη ντροπιστούμε. Θα στέκεστε την ώρα της ύποδοχής πλάι μου. Θα πητε στο Βασιλιά ότι θα του πω και γώ. Μην άρχίσετε και του λέτε τίποτα παλάβρες!...

Έγνοια σου δήμαρχε! είπαν οί σύμβουλοι με μιά φωνή. Μείνε ήσυχος. Θα σε βγάλουμε άστροπερόσωπο.

— Σύμφωνοι λοιπόν;

— Σύμφωνοι, Κύρ' δήμαρχε.

— Όχι λόγια του άέρος...

— Παιδιά είμαστε δήμαρχε;...

Έπί τέλους έφτασε και ή ήμερα της άφίξεως του Βασιλέως. Το Γαλαξείδι βρισκότανε όλο στο πόδι. Σημκίες, δάφνες, μύρτα, έπιγραφές, κωδωνοκρουσίες...

Στο λιμάνι όλες ή άρχές έν στολή.

Παρόν και ο δήμαρχος με τους συμβούλους, πού φορούσαν τις μαυροπράσινες απ' τον καιρό γαμπριάτικες ρεντιγκότες τους!...

Ο Βασιλεύς άποβιβάζεται, οί παριστάμενοι του εύχονται τὸ «ὦς εὖ παρήστης», πλησιάζει και ο δήμαρχος Καραλίβανος, τὸν χαιρετά και του λέει αὐτοσυνιστάμενος:

— Λουκάς Καραλίβανος, δήμαρχος Γαλαξειδίου!...

Οί Βασιλείς του σφίγγει τὸ χέρι.

Οί σύμβουλοι ποῦσαν ἐν τῷ μεταξύ ταυτομένα τ' αὐτιά τους να δούν τι θα πη ο δήμαρχος... γιὰ τὰ πόνι κι' αὐτοὶ τὰ ἴδια, ὅπως τοὺς είχε συμβουλέψει, πλησιάζουν τώρα τὸν Βασιλέα. Τὸν χαιρετὰ καθένας με τὴν σειρά του :

— Λουκάς Καραλίβανος, δήμαρχος Γαλαξειδίου! λέει ο πρώτος.

— Λουκάς Καραλίβανος, δήμαρχος Γαλαξειδίου! επαναλαμβάνει ο δεύτερος.

— Λουκάς Καραλίβανος, δήμαρχος Γαλαξειδίου παπαγαλίζει ο τρίτος...

Ο Βασιλεύς σαστίζει στην άρχή, μα σιγά-σιγά καταλαβαίνει τι έχει συμβεί, χαμογέλα και λέγει στον δήμαρχο Καραλίβανον :

— Σας συγγνώμη. Η πόλις σας έχει, βλέπω, ένα σωρό δημαρχους μά κι' άλλους τόσους Καραλίβανους!...

Τι να πη ο δυστυχισμένος ο δήμαρχος; Σιωπά... Κι' όταν πιά τελειώσει ή δεξίωσις καλεί τους συμβούλους και τους βάζει μπρός :

— Βρε σεις, θεοσκοτωμένοι, τι είν' αυτό που μου κάνατε. Με ρεζιλεύατε!... Γίναμε γελοίοι στο Βασιλιά!...

Οί σύμβουλοι όμως δεν έννοούν να τὸ βάλουν μαράζι. Ναι, παρετήρησαν τὰ λόγια του δημαρχού, ο όποιος τους είπε να πουν στο Βασιλιά ότι θα πη κι' αὐτός για τὸν τόπο, για να μη πουν άνοήσιες και άνακοίβειες, μα δεν τόχουν και στο νου τους να σκάσουν για τὸ λάθος τους. Άπάντησαν λοιπόν στο δήμαρχο, ο όποιος τραβούσε τὰ μαλλιά του για τὴν γκάφα, άφελότατα :

— Απ' τι ήρέλες να του πούμε, κύρ' δήμαρχε; Τὰ οικογενειακά μās; Τουπάμε οί τούτες και σύ. Έτσι δεν μάς συμβούλεψες;...

Τὸ παριστατικό αυτό τὸ θομόταν σιγὰ ο Βασιλεύς και γελοῦσε με τὴν καρδιά του! Τὸ διηγῆθη δέ στον κ. Σ. Γ. Κοκ...—ὅπως μάς γράφει ο ίδιος—ο πρίγκιψ Γεώργιος.

ΑΠΟ ΤΑ ΟΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΛΗ ΠΑΣΑ

Η ΑΝΘΡΩΠΟΘΥΣΙΑ ΤΗΣ ΣΑΛΑΩΡΑΣ

Εκστρατεία του 'Αλη εναντίον της Πρεβέζης. Γάλλοι και Τουρκαλβανοί. 'Όπως στην Τρωάδα! 'Η άθλια τύχη των εθνοφυλάκων. 'Η τραγωδία της Σαλαώρας. 'Ο περίχρυσος δήμιος 'Όσμαν και τὸ τέλος του. Τὸ ἐπεισόδιον τοῦ Σαουνάτζου. Τὰ βάσανα τοῦ στρατηγεῦ Τισσὸ κλπ.

Τὸ μεγαλύτερο στρατιωτικὸ κατόρθωμα τοῦ 'Αλη Πασά εἶνε ἡ ἐκστρατεία του ἐναντίον τῶν Γάλλων οἱ ὅποιοι κατείχον τις δύο μεγαλειότερες παράλιες πόλεις τῆς 'Ηπείρου: τὴν Πρεβέζα καὶ τὴν Νικόπολι. 'Η πολιορκία τῆς Πρεβέζης ἀπὸ τὸν στρατὸ τοῦ 'Αλη καὶ ἡ κατάληψίς της εἶνε σελὶς τραγωδίας. Θὰ τὴ διηγηθούμε

μέ κάθε συντομία:

'Όταν ὁ Γάλλος στρατηγὸς Τισσὸ ἀντελήφθη ὅτι τὸ θάρρος τῶν στρατιωτῶν του ὄχις νὰ κλονίζεται, θέλησε μ' ἐνδοσιώδη λόγια νὰ τοὺς ἐμπνεύσῃ. Παρέταξε τοὺς ἀντρες του καὶ τοὺς μίλησε ὑπενθυμίζων σ' αὐτοὺς τὸ καθήκον τους.

Τὰ λόγια του ἀναψαν φλόγες μέσα στὶς ψυχὰς τῶν πολεμιστῶν. Ἀκράτητοι ὄρμησαν ἐναντίον τῶν Τουρκαλβανῶν, φέροντες σ' αὐτοὺς τὴν σφαγὴ καὶ τὸν θάνατον. 'Ενας ἀπὸ τοὺς ἐπιζήσαντας Γάλλους ἀξιωματικούς, ὁ Μπελαί, διηγείται σ' ἀπονημονεύματά του καταληκτικὰ πράγματα: «'Επὶ μία ὥρα, λέγει, οἱ Γάλλοι, περφορονόμενοι τὸ θάνατον ἐμάχοντο ἐναντίον τῶν πολυαριθμῶν Ἀλβανῶν, οἱ ὁποῖοι ἀπέφραγαν ὅσοι μπορούσαν νὰ συμπλακοῦν σὺν αὐτοῖς ἐναντίον τοῦ μακρὸν ὄρους τῶν. Οἱ δρόμοι καὶ ἡ σφοδρὴ τῆς Πρεβέζης ἐσκαπάζοντο ἀπὸ τοὺς νεκροὺς καὶ πληγμένους. 'Επὶ τέλους οἱ Γάλλοι ἐξαντλήσαντες τὰ πυρομαχικά τους, ἐτράβηξαν τὰ σπαθία καὶ μὲ τὰ κοφτερά αὐτὰ ὅπλα τοὺς διέπραξαν ὄργανα ἀξία ἐποποιίας, κατορθώματα ποὺ θυμίζουν τις μάχες τῆς 'Ιλιάδος. 'Η συνηθισμένης κραυγῆς καὶ ἡ βοῆς τῶν Ἀλβανῶν, ὅμοιος μ' ἐκείνης ποὺ ἀνταλλάσσοντο μετὰ τῶν Τρῶων καὶ Ἀχαιῶν, δὲν ἔλειπαν καὶ ἀπὸ δὴ νῦν νὰ δύνουν πληρὴ τὴν ὁμοιότητα τῆς εἰκόνας. Τέλος, ἡ σωματικὴ δύναμις τῶν Γάλλων εἶχαν ἐξαντληθῇ ἀπὸ τὸν πόλεμον καὶ τὴν πεῖνα καὶ τὰ χέρια τοὺς δὲν μπορούσαν νὰ κρατήσουν τὸ σπαθί. Οἱ Ἀλβανοὶ ἐκατάλαβαν τὴν ἐξάντλησίν τους αὐτῇ, συνήλθαν ἀπὸ τὸν τροχὸν τους, καὶ ὅλα εἶδαν τοὺς φοβεροὺς ἀντιπάλους των νὰ μένουν ἀκίνητοι καὶ νὰ δεχόνται ἀπαθῶς τις σφαίρας τους, ἀνεσθάρσαν καὶ ὄρμησαν νὰ ἀπαυλίσουν τοὺς ζωντανούς καὶ νεκρούς. Οἱ οἰχμαλωτισθέντες, ἐννέα τὸν ἀριθμὸν, μὲ τὸν στρατὸν Τισσὸ, ἀφωπλίσθησαν καὶ ὠδηγήθησαν ἐνῶπιον τοῦ Μουχτιά, ποὺ ἐκαίοντο γιὰ τὴ νίκη τους.

«'Ο γυιὸς τοῦ 'Αλη, μόλις εἶδε τοὺς αἰχμαλώτους, θύμωσε μὲ τὴν ἀγέροχὴ συμπεριφορὰν τους. Ἀπὸ τοὺς ἐξυβρίσεις, τοὺς ἐστειλε στὸν πατέρα του, ὁ ὁποῖος τοὺς δέχτηκε μὲ τὴ γνωστὴ χρημνιότητά του. Ὑπεκρίθη δὴν θαμνάζει τὴν ἀνδρεία καὶ τὴν αὐταράνησίν τους. Σιωπηλὸς γιὰ μερικὰς στιγμὰς καὶ ψάχνοντας μὲ τὸ βλέμμα τοὺς αἰχμαλώτους, ἔσπευσε νὰ τοὺς ἐνδραστήσῃ καὶ νὰ τοὺς ὑποσχέθῃ ὅτι θὰ προσπαθῇ νὰ κἀν γλυκύτερη τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν καὶ τὸν συντρόφον των ποὺ εἶχαν συλληφθῇ σὲ προηγούμενους μάχες... Ὑστερα ὅμως ἀπὸ λίγο, ὅταν οἱ αἰχμαλωτοὶ παρεδόθησαν σ' ἕναν ἄγριο ἀρχηγὸ Ἀλβανὸ γιὰ νὰ τοὺς φυλάξῃ, οἱ Γάλλοι ἐπέστησαν ὅτι ὁ 'Αλῆς δὲν ἦταν ἡγεμὼν ποὺ συμπαθεῖ σ' αὐτὴν μάχην ἀνδρείων μαχητῶν».

Μετά τὴν σφαγὴν τοὺς δρόμους τῆς Πρεβέζης, ὄχις ἡ πυρκαγιά. 'Ο καπνὸς σηκώθηκε ἀφ' ὅπου γιὰ ν' ἀναγγεῖλῃ πολὺ μακρὰ τὴν ἀξιοθρήνητὴν τύχην τῆς πόλεως. 'Ο 'Αλῆ Πασὰς μεθυμένο ἀπὸ τὴν νίκη τῶν ὀπλων του, θέλησε νὰ μιμηθῇ ἕναν ὀρχαῖο συνάδελφόν του, τὸν τύραννον Νέρωνα καὶ ἐκαίει τὴν Πρεβέζαν!...

Τὰ αἰμοκαρῆ μπουλούκια τῶν Ἀλβανῶν ἐξαπολύθηκαν τὴ δεύτερη καὶ τὴν τρίτη μέρα καὶ ἐσφαζαν τοὺς κατοίκους, καὶ αἰχμαλώτιζαν τις γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά ποὺ εἶχαν καταφύγει στὴν Πρεβέζαν. Ὑστερ ἀπὸ λίγο, ὁ 'Αλῆς ὑμνήθησε ὅτι μερικὸι Πρεβεζιώτες ἐθνοφυλάκες εἶχαν διασωθῇ στὸ ἀπέναντι Ἀκτιὸν καὶ σέφθηκαν νὰ τοὺς βάλῃ στὸ χεῖρ αὐτοὺς. Ἀλλοιῶτα ὅμως ἐπὶ σκοποῦν Ἀρτὴς Ἰγνάντιο καὶ τὸν πεῖθει νὰ ἐκτελέσῃ τις ὑποσχέσεις τοῦ 'Αλῆ πηγαίνει ἀμέσως στὸ Ἀκτιὸν καὶ πεῖθει τοὺς Πρεβεζιώτες ἐθνοφυλάκες ὅτι δὲν διατρέχουν κίνδυνον. Τοὺς συμβουλεύει νὰ δεχθῶν τοὺς δόρους τοῦ

'Αλῆ καὶ νὰ πᾶνε στὴ Σαλαώρα. Ἐκεῖ ἔσπευσε νὰ πᾶν νύχτα ὁ 'Αλῆς καὶ ἐφθάσε κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, ὅταν εἶχαν ἐρθεῖ καὶ τὰ πλοῖα ποὺ ἐφεργαν τοὺς φυγάδες τῆς Πρε-

βέζης: «'Ο 'Αλῆς, λέγει ὁ ιστορικός, θρονιασμένος ἐπάνω σὲ βάθρον στημένο κοντὰ στὸ Τελωνεῖο τῆς Σαλαώρας, διέταξε ν' ἀποβιβάζουν ἐναντίον του τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους ἀπὸ τὰ πλοῖα, τοὺς ὁποίους ἀδράχοντες ἀπὸ τὰ μαλλιά ὁ Δῆμιος ἀπεκρεμάζετο μὲ σὺν τὸν 'Αλῆ ποὺ παρακολουθοῦσε τὸ θέαμα μὲ μάτια λυμπευμένα ἀπὸ ἀγρία ἡδονή. Ἦσαν δὲ αὐτοὶ διακόσιοι ἄνδρες καὶ πεντακόσια γυναῖκες καὶ παιδιά, τὰ ὁποῖα ἐμοίρασαν μετὰ τῶν οἱ στρατιῶτες καὶ οἱ εὐνοούμενοι τοῦ Τυράννου γιὰ τὰ χαρῶμα τους».

'Ο Πουκερὶλ διηγείται ὅτι τὴν ἡμέρα ἐκείνη τῆς ἀνθρωποθυσίας συνέβη τὸ ἀκόλουθο σαρκαστικὸ ἐπεισόδιον: Ἐνῶ ἡ ἀξιοδόξουτὴ σφαγὴ τῶν Πρεβεζιωτῶν βρισκότανε στὴ τέλος τῆς, τὸ μπράτσον τοῦ ὁρῶντι δημοῦ Ὀσμάν, ποὺ δὲν εἶχε σταματήσει κόποντας κεφάλια, ἔσφαγε μοῦδια, ἔβρισκε. Τὸ μισογυμνο σῶμα του, (χρυσόστολιστο μὲχρι τῆς ζώνης, ἀπὸ τὴν ὅπου ἀρχίζε παντελὸν καλὸ ἀπὸ κόκκινο βελούδον), ὄχις νὰ σαράζει σὺν τῷ ψαλί, τὰ γονατὰ του, ἐλύγησαν. Ἐπειὸς ἀποκρίθηκε μὲ σπουδὴς μαρτυρῶν ἐκείνους καὶ ἐξυφύγησε μὲροστὰ στὸν 'Αλῆ σὺν ὁποῖον ἐχρησμεύετο ὡς ὄργανο θανάτου! Ὁ Τυράννος, μεθυμένος ἀπὸ τὸ αἶμα, ἐφώναξε: «Φέρτε μου ἄλλο μύδιον!»

Τὴ στιγμή ποὺ οἱ σωματοφύλακες τοῦ 'Αλῆ κινήθηκαν νὰ βροῦν διὰ δόχον τοῦ μαροῦ Ὀσμάν, φάνηκε ἄσφαγα στὴ θάλασσαν καὶ μεγάλη βάρκα ποὺ ἐρχότανε μόνο μὲ τὰ κουπιά καὶ εἶχε λευκὰ σημαία. Ἐρχότανε ν' ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὸ θάνατον χριστιανῶν. Ἀπὸ τις κινήσεις τῶν ἐπιβατῶν, ἐμάνευσαν καὶ τὴν ἀγωνία τους νὰ φτάσουν μὴ ὥρα προτῆτερα στὴν ἑρμῆ.

'Επὶ τέλους ἡ βάρκα προσορμίζεται καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἰθακήστος ἐμπροσθὶ Γεράσιμος Σαουνάτζης, ὁ ὁποῖος τρέχει καὶ δεικνύει ἕνα γράμμα στὸν 'Αλῆ. Συνερίπτεται τὸ ἔξω: Τὴν ἐποχὴ ποὺ ἡ δυστυχισμένη Πρεβέζα ἐπαιολοκεῖτο ἀπὸ τοὺς Τουρκαλβανούς, ὁ Σαουνάτζης βρισκότανε στὴ Λευκάδα, καὶ ἀπὸ καὶ διαπραγματεύετο τὴν ἀπελευθέρωσιν δύο προσφιλῶν του ὑπάρχοντων, τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ τοῦ ἐξαδελφοῦ του, ποὺ εἶχαν ἀπὸ καιρὸ παθεῖ αἰχμαλωτοὶ ἀπὸ τὸν Τυράννον. Ἐπείτα λοιπὸν ἐκείνη τὴν στιγμὴ φέροντας τὰ λύτρα καὶ μὴν ἔχοντας τίποτα ἀπὸ τὴν τραγωδίαν τῆς Πρεβέζης καὶ τὴν φρεσὴν ἀνθρωποθυμίας τῆς Σαλαώρας ποὺ γίνονταν ἐκεῖνη τὴν ὥρα. Ἀλλ' ὅσα κοίταξε γύρω του εἶδε τὰ ἀγαπημένα κεφάλια τῶν συγγενῶν του νὰ κολυμποῦν στὸ αἶμα! Συγκρατῆται τότε μὲ ὑπεράνθρωπὴν προσπάθειαν τὰ διακοῖα του, καταθέτει στὰ πόδια τοῦ Τυράννου τὸν κορμὶν μὲ τις λίρες, τρέχει σὲ πλοῖο ὅπου οἱ ὑπολειπόμενοι αἰχμαλωτοὶ ἐπερίμεναν τὴν σκληρὴν τους τύχην, καὶ δεικνύει ὡς συγγενεῖς τὸν δὴν δὺο Πρεβεζιώτες ἐντελὸς ἀγνώστους σ' αὐτὸν καὶ τοὺς ἀπελευθερώνει. Σπυδεῖται μαζὶ τοὺς στὴ βάρκα του καὶ ἀπομακρύνεται μὲ γοργὴ κοπιηλασίαν ἀπὸ τὸ θέατρο ἐκείνου τῆς φρεσῆς. Καὶ μόνο δὲν, ὅπως ἀπὸ λίγες ὥρες, ἐφθασαν στὴ Λευκάδα, ὁ γενναῖος Σαουνάτζης ἔπεσε σ' ἕναν καναπέ τοῦ σπιτοῦ του κλαίοντας ἀπαρηγόρητα τὸν ἀδελφὸν καὶ τὸν ἐξαδελφὸν του... Μαζὶ του ἐκλαίγαν ἀπὸ ἐθνομωσύνην καὶ οἱ δύο Πρεβεζιώτες τοὺς ὁποῖους ἔσωσε ἀντὶ τῶν σφαγῶντων συγγενῶν του.

Μετά τὴν τελεωτικὴν σφαγὴν τῶν Πρεβεζιωτῶν, ὁ 'Αλῆς ἐγύμνωσεν τὴν Πρεβέζαν καὶ διέταξε νὰ ὀδηγήσῃ τοὺς αἰχμαλώτους Γάλλους κοντὰ στὴ θάλασσαν, σὲ μέρος ἐκεῖνον ὅπου τὴν προηγούμενην μέρα οἱ περισσώτεροι ἀπὸ τοὺς συστρατιῶτες τοὺς εἶχαν σκοπεύει μαχόμενοι. Ὁ 'Αλῆς ἤθελε νὰ ἐντυπωσῇ ἀκόμη μὲ τὴ φρεσὴν ποὺ θὰ προξενούσε στοὺς αἰχμαλώτους ἡ ἀπαισία εἰκόνα τῶν ματωρῶν πτωμάτων, τῶν κοιμένων κεφαλῶν, κυλιόμενων μέσα σὲ αἶμα καὶ στὸ βοῦρκο!

Καὶ ἀλήθεια, οἱ δυστυχισμένοι αἰχμαλωτοὶ μόλις ἀντίκρουσαν τὴ σκηνὴ ἐκείνη καὶ τοὺς Ἀλβανούς νὰ ὀργιάζουν σ' ἀκρατημένα πτώματα τῶν φίλων των καὶ συστρατιωτῶν των, ἀνατρίχιασαν, ἀλλὰ προσπαθῶντες νὰ κρύψουν τὴν ἐντύπωσίν τους. Μὲ ψυχρότητα ἔβλεπαν τὰ ὄργανα τῶν βασάνων ποὺ εἶχαν ἐκδοῦν ἐκεῖ γιὰ νὰ τοὺς ἐκφροβίσουν.

'Ο 'Αλῆς σὺν ἀρχὴ θέλησε νὰ καλοπιάσῃ τὸν στρατηγὸν Τισσὸ καὶ νὰ τὸν κἀν ὄργανο τῶν πολιτικῶν του σκεδίων. Ἀλλὰ μὴ ἐπιδοκίμασε ἀπὸ τις ἀπαιτήσεις τοῦ αἰχμαλώτου του, ἀπεφάσισε νὰ ἐξασκήσῃ τὴν ψυχὴν του τρώγον.

Διέταξε νὰ σφαγοῦν ἀπέναντι τοῦ δωματίου ὅπου ἐκατεῖτο ὁ Γάλλος στρατηγὸς πολλοὶ ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Πρεβέζης. Ὁ 'Αλῆς παρακολούθησε τις ἐκτελέσεις αὐτῆς, ἀρμόδως τοὺς στεναγμούς τῶν ἀποκεφαλισμένων, καὶ ὁρροφῶν ἡδονικὰ τὸ ναργιλέ του. Ἐπειτα ἐσοφίσθη ἄλλη ἀπαυθροπία:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΙΑ

Τοῦ Λ. ΜΠΛΟΥΜΑΝΦΕΛΑΝΤ

ΠΩΣ ΠΑΝΤΡΕΥΟΝΤΑΙ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΗ ΡΩΣΣΙΑ

[Ὁ γῆμος, τὸ σοβαρὸ αὐτὸ κοινωνικὸ ζήτημα, ἔχασε πιά σήμερον, στὴ Ρωσσίαν τὸν Σοβιέτ, τὴν παλαιὰ του σπουδαιότητα καὶ ἀπλοποιήθηκε μέγιστον σημεῖον νὰ καταστήσῃ μὴ ἀσυνήτη μικροσκοπιότητα τῆς ζωῆς. Τὸ παλαιὸν εὐθυμογράφημα, μὲς δίνε μίαν εἰκόνα τῆς νέας αὐτῆς καταστάσεως, τὸν παραστήσει].

'Ενα πρωὶ καθὼς ξυριζόμουν στὸ δωματίον μου ἀκούσα κάποιον νὰ χτυπᾷ τὴν πόρτα μου. Ἀνοίξα τὸ παράθυρον καὶ εἶδα ἕνα χαριτωμένο γυναικεῖο κεφαλάκι νὰ προβάλλῃ. Ἦταν μὴ ἀρεστά κομὴ καὶ ἀρεστά χαριτωμένη δέσποινα.

— Ἔσπε ἔσπε ὁ Σεργεῖ Σεργεγιέβιτς; μ' ἐρώτησε.

— Ὁλόκληρος, δέσποινα, εἶπα.

— Ἐγὼ ἕνα γράμμα γιὰ σὰς ἀπ' τὴ Μόσχα. Ἐνα γράμμα συστατικὸ. Ἦρθε σὴν πόλιν σὰς νὰ βρῶ δουλειά. Ἐλπίζω πὺς θὰ με δευλοποιήσῃς σχετικῶς.

— Περίστε μέσα, παρακαλῶ, τῆς εἶπα.

Ἦνεν μὴ πρὶν στὴν κἀμαρὰ μου, κἀνθησε, ἀνοίξε τὸ τσαντάκι της καὶ ἔβγαλε νὰ πᾶν γιὰ τὴν πόλιν.

— Με συγχωρεῖτε, μοῦ εἶπε ἔξωθεν, δὲν βρισκω τὸ γράμμα σας. Θὰ τὸ ληρμόνησα, φαίνεται, στὴν μικρὴ μου βαλίτσα.

— Ἀ! δὲν πειράζει... Δὲ μοῦ λέτε: σκοπεύετε νὰ μείνετε καὶ καιρὸ στὴν πόλιν μας;

— Ἀπὸ θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ σὰς, μοῦ ἀποκρίθηκε ἡ ἀγνωστὴ δέσποινα, καὶ χαμογέλασε. Ἀν τὰ καταφέρετε νὰ μοῦ βρῆτε καμιά δουλειά ἐδῶ, τότε...

— Μὴ! αὐτὸ ποὺ ζητᾷτε εἶνε σὰν λιγὰν δύσκολον. Γίνονται βλάπτες, οἰκονομίες, ἡ κυβερνήσις ἀπολύει καθημερινῶς ὑπαλλήλους... Μπορὶ ὅμως νὰ σὰς προτεῖνω κατὶ ἄλλο.

— Τι;

— Νά... (Ἀπὸ καιροῦ, ξέρετε, τὸ εἶχα κατὰ νου αὐτὸ, μὰ δὲ μοῦ περισσεύει ποτὲ καιρὸς... Μὰ σήμερον τὸ πρωί, ἔλαβον τὴν τελευταία ἀπόφαση). Τί λέτε; παντρεύομαι;

— Ἦ δέσποινα ἐπῆξε τὰ γέλια... Ἐγὼ ἐβλάβα τὸ ρολόι μου.

Ἦ ὅρα εἶνε ἀκριβῶς δέκα παρὰ τέτατον. Ἀν γίνοντο λιγὰν σύντομα, θὰ μπορούσαμε νὰ εἵμαστε σὲ εἰκοσι λεπτά στὴ Ζάνε (γραφεῖο πολιτικῶν γάμων). Ἐγὼ εἶπα καὶ φίλους ποὺ θὰ μὰς βοηθήσουν νὰ πᾶμε πρῶτον σέειρα — γιὰ νὰ ἐξυμπερδέξωμε μὴ ὥρα ἀργήτερα. Ἐν τῷ μεταξύ, πᾶν νὰ φωνάξω τὴ μαγειρίσά μου νὰ παραγγεῖλῃ τὴ φαγιά πρεπεῖ νὰ ἐτοιμασῇ, γιὰ τοὺς γάμους μας.

— Μὰ, θάθελα, ξέρετε, ν' ἀλλάξω προσηγορίαν: Τώρα μόλις κατέβηκα ἀπ' τὸ πλοῖον.

— Ὅ! δὲ βαρύνεστε. Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ φορέσετε τὰ καλὰ σας γιὰ νὰ πᾶμε στὴ Ζάνε.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη, παρουσιάστηκε καὶ ἡ Μάρθα, ἡ μαγειρίσά μου, ποὺ τὴν εἶχα εἰδοποιήσῃ στὸ ἀναμναστῶν, χτυπώντας τὸν πόδι.

— Ἦρθε ἡ γυναῖκα μου ἀπ' τὴ Μόσχα! τῆς εἶπα τότε. Βάλε λοιπὸν τὰ δυνάτα σου νὰ μὰς φτιάξῃς σήμερον τίποτα καλόν.

Διέταξε καὶ ἔφεραν τοὺς αἰχμαλώτους Γάλλους σὲ μὴ μεγάλην ἀπόστασιν ὅπου ἦσαν μαζεμένα τὰ κεφάλια τῶν θυμάτων, καὶ τοὺς διέταξε νὰ τὰ γδέρουν κατὰ τὸν τροχὸ ποὺ τοὺς ἐδείξε ἕνας Ἀλβανὸς χαλαρῆς, νὰ τ' ἀκατέλουν καὶ νὰ τὰ σακατεύουν! Οἱ ταλαίπωροι Γάλλοι ἐσυγκινητοὶ τὴ δουλειὰ αὐτῇ, ἀλλὰ τότε τοὺς ἔδωσαν καὶ ἀναγκάζονταν νὰ ὑπ' ὀφθαλμοῦν.

'Όταν ἐτελείωσε τὸ γδάρσιμο τῶν κεφαλῶν οἱ Ἀλβανοὶ ξανάφεραν τοὺς Γάλλους στὴ φυλακὴν καὶ τοὺς εἶπαν γιὰ ἐτοιμασίαν νὰ παντρευθῶν! Ἦ προειδοποίησις αὐτῇ ἦσαν μόνο ἕνα εἶδος ψυχικοῦ μαρτυρίου, γιὰ τὴν ἄλλη μερὰ τοὺς ὀδήγησαν κάτω ἀπὸ τὸ καλὸν στὸν 'Αλῆ, ποὺ, ἔδωσαν λίγο ψωμὶ καὶ τοὺς εἶπαν ὅτι θὰ τοὺς στείλουν στὸ Λόδρο ἀλυσοδεμένους.

Αὐτὸ καὶ ἔγινε. Σὲ ὅλη τὴ πορεία τοὺς ἐκείνοι ἀπὸ τοὺς αἰχμαλώτους ποὺ ἐτοποθετήθησαν μὲροστὰ ἀναγκάστηκαν νὰ κρατοῦν κοντάρι ἐχόντα στὴν κορυφὴ αἰμοσταζόντα κεφάλια! Στὶς φυλακὰς τοῦ Λόδρου, ὅπου τοὺς ἐκλείσαν, βρῆκαν καὶ ἄλλους αἰχμαλώτους Γάλλους, ποὺ ἐκλαίγαν τὴν δυστυχίαν τους. Τὸ πρωὶ οἱ δυστυχεῖς Γάλλοι ἐβιάνθη τὴν φρεσὴν τὴν ποὺ τοὺς περιμένει, καὶ τὴν ὁποῖαν αὐτὴ διηγηθούμε στὸ ἐπόμενο φύλλον.

Ἦ κυρία τί ἐπιθυμεῖ; Γιὰ ποιά ὀρεκτικὰ αἰσθάνεται προτίμηση; ῥώτης ἡ μαγειρίσσα.

— Νὰ πάρῃς τίποτα πούλερτζα. Καὶ νὰ μὰς ἐτοιμάσῃς καὶ μὴ καλὴ σούπα, εἶπεν ἡ νέα.

Ἐδῶσα στὴ Μάρθα τρία χρυσὰ τοσερόντες, νὰ κἀν τὰ ψωμά.

— Ἐλα τώρα, εἶνε ὥρα νὰ πηγαίνουμε, εἶπα στή... γυναῖκα μου.

Ἐνῶ κατεβαίναμε τὴ σκάλα, τῆς ἔδωσα τὰ κλειδιά τοῦ ντουλαπιού.

— Μόλις γυρίσεις, νὰ δώσῃς τ' ἀπλута τῆς Μάρθας νὰ τὰ πᾶν στὴν πλῆστέρα, τῆς εἶπα.

Ἀνεβήκαμε ὑστερα στ' ἀμάξι καὶ σὲ λίγο φθάσαμε στὸ γραφεῖο πολιτικῶν γάμων. Τὰ ζευγάρια ἔκταν ἕκτι οὐρά. Ὡστόσο, χάρις στὸ μέσο τῶν φίλων μου, τὰ κατάφερα νὰ κάνουμε μανιμάνι μὴ δὴλωση γάμου.

Ἄμα κατεβήκαμε κάτω παντρεμένοι πιά, ἡ γυναῖκα μου ποὺ εἶχε ζαλιστεῖ, ἡ κακομοῖρα, ἀπ' τὸ θόρυβον καὶ τὴ φασαρία μὲ ῥῆτις:

— Δὲν μπόρεσα ν' ἀκούσω τὸ ἐπίθετό σου, ὅταν τὴ λέγες τὸ ὑπαλλήλου. Πῶς σε λένε;

— Μπορώ, τῆς εἶπα.

— Μὰ! Μπορώ, λοιπὸν σε λένε; Περιεργο πρᾶγμα... μοῦ φαίνεται ὅμως πὺς τὸ γράμμα ποὺ μοῦ ἔδωσαν γιὰ τένα ἀπ' τὴ Μόσχα ἔχει ἀπάναν ἄλλο ὄνομα. Ναι, ναί. Θυμᾶμαι καλὰ... Ἄλλο ὄνομα ἔχει ὁ φακελλός.

— Μὰ, δὲ μοῦ λές, ποῖος σοῦ ἔδωκε αὐτὸ τὸ συστατικὸ γράμμα;

— Ἦ Μαρία Νικολαΐεβνα Περοβόκναια.

— Πρῶτὴ φορὰ ἀκούω αὐτὸ τ' ὄνομα.

Ἦ γυναῖκα μου βυθίστηκε σὲ σκέψεις.

Ἐσφαγε, ἐκεῖ ποὺ ἔκταν νὰ βγάλῃ τὸ μιντελί της, ἕνα γράμμα ἔπεισ ἀπ' τὸ τσαντάκι της.

— Νὰ το! τὸ βοήκη! φώναξε. Κ' ἐγὼ ποὺ νομίζω πὺς τὸ εἶχα χεῖρα.

— Γιὰ διάβασε, σὲ παρακαλῶ, τὴ σύστασιν, τῆς εἶπα, σιανδαλισμένος.

«Σεργεῖ Σεργεγιέβιτς Πεπέλιν», διάβασε αὐτῇ.

Ἐπῆξε τὰ γέλια.

Ὁ Πεπέλιν κἀνθετο στὸ ἄλλο πάτωμα, πᾶν ἀπ' τὸ δωματίον μου, τῆς εἶπα. Εἶπα ἕνας δημόσιος ὑπαλλήλος... Παντρεμένος μὲ τρία παιδιά...

Ἦ γυναῖκα μου εἰπῆσε τότε καὶ κρένη

τὰ γέλια...

— Ἀς εἶνε! εἶπε τέλος. Ἦταν γραφτὸ μας νὰ παντρευτοῦμε...

Ἐν τῷ μεταξύ, εἶχαμε φθάσει κοντὰ στὸ γραφεῖο μου.

Ἐγὼ σ' ἀφῆνον τώρα ἀγάπη μου, τῆς εἶπα. Θὰ γυρίσω ἡ ὥρα πέπτε.

— Ἀντίο, ἀντροῦλὶ μου... Ἀ, ναί, καλὰ ποὺ τὸ θυμῆθηκα νὰ μὴν ξεχάσῃς νὰ πᾶς στὸ κρασί...

Χορτάσαμε. Δὲν πρόφτασα ὅμως νὰ μῶ στὴ μεγάλη πόρτα τοῦ γραφείου μου, καὶ θυμῆθηκα

ΓΙΑΠΩΝΕΖΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΑΡΑ - ΣΙΜΑ - ΤΑΡΟ

Ο Άρα-Σίμα-Τάρο

Ζούσε μία φορά σε μία άπομη-
ρη ακτή της Ιαπωνίας ένας γέρος
ψαράς με τη γυναίκα του. Είχαν
έναν μοναχογιό, ένα ωραίο παλη-
κάρι, που ταν ή χαρά και το καμά-
ρι τους, και που τον έλεγαν Άρα-
Σίμα-Τάρο, που στη γλώσσα των
Γιαπωνέζων θά ελεπ «Γιός του
Νησιού». Ο Άρα-Σίμα-Τάρο ήταν
έπιτηδευός ναυτικός και πρώτης
τάξεως ψαράς. Δεν τον έτρωμαζε
ούτε ο άνεμος ούτε η τρικυμία.
Λίγοι ψαράδες τολμούσαν να ξα-
νογιώταν αυτός. Γι' αυτό, πολλές
φορές, οι γειτόνοι κουνούσαν το
κεφάλι και λέγανε στους γονείς
του :

— Άν ξεκολούθησ ητσι ο
γιός σας, θάβη μέρα που θά την πάθης. Θά σς τον πάρη τότε
η θάλασσα όπως πήρε και τόσους άλλους...

Ο Άρα-Σίμα-Τάρο χαίμα σημασία δεν έδινε σ' αυτά. Κ' έ-
πειδή ήταν πολύ ικανός κ' άξις ναυτικός, ποτέ δεν άνησυχούσαν,
όταν έλειπε στη θάλασσα, οι γονείς του.

Μία μέρα, εκεί που ο Άρα-Σίμα-Τάρο ανέβαζε τα δίχτυα του
γεμάτα ψάρια, είδε, ανάμεσα σ' αυτά και μία μικρή νεροχελώνα.
Τοιμαζότανε να τή φυλάξη γιά να την πάρη, έτσι γιά γούστο στίτι
του, όταν την άκουσε να μιλάει και να του λέει :

— Καλέ μου ψαρά, ρίξε με πάλι στο νερό... Είμαι μικρή και
θέλω να ζήσω ακόμα. Λυήσου με, άσε με ελεύθερη, κ' έγω όρ-
γότερα θά σου δείξω την ευγνωμοσύνη μου...

Ο Άρα-Σίμα-Τάρο ήτανε καλόκαρδος
παληκάρι, και λυπήθηκε τη μικρή χελώνα.
Τήν πήρε λοιπόν και την ξαναπέταξε στη
θάλασσα.

Πέρασαν από τότε χρόνια. Κάθε πρωί,
μόλις χάραζε, ο Άρα-Σίμα-Τάρο άνοιγό-
τανε μόνος του στο πέλαιος και ψάρευε.

Μία μέρα όμως, εκεί που πήγαινε να
περάσει με τη βάρκα του κάτι απόρρητους
βράχους και να μη σ' ένα λιμανάκι, σηκώ-
θηκε δυνατός άερας, τούρισε τη βάρκα του
άπάνω στα βράχια, και του την έκανε κοι-
μάτια !..

Ο Τάρο όμως γερός κολυμβητής καθώς
ήταν, μόλις βρέθηκε στο νερό άρχισε να
κολυμπάει γιά να περάσει τους βράχους και
να φτάσει στην άμμουδιά. Ή ξερά όμως
άπειξε ακόμα πολύ από το μέρος όπου βρι-
σκόταν. Ήταν άναγκασμένος να παλιανή
πολλήν ώρα με τα κύματα και νόμιζε πως
ήτανε χαμένος, όταν είδε μια μεγάλη χελώ-
να να πλησιάζη κοντά του και να του λέη :

— Είμαι η χελώνα που της χάρισες κά-
ποτε τη ζωή. Ήρθα τώρα που κινδυνεύεις,
να σε βοηθήσω και να σου δείξω έτσι την
ευγνωμοσύνη μου. Ή στεριά απέχ' από δω
πou βρισκόμαστε πολύ περισσότερο άπ' όσο
φαντάζεσαι, και χωρίς την βοήθειά μου δέ
θά μωρόσης ποτέ να φτάσης ως εκεί. Άνέβα
λοιπόν στη ράχη μου, κ' έγω θά σε πάω
όπου θέλεις...

Ο Άρα-Σίμα-Τάρο δέχτηκε με χαρά την πρόταση της χελώ-
νας κ' ανέβηκε άμέσως στη ράχη της. Όταν κάθισε άπάνω της,
η χελώνα του είπε πως δέ θά τον πηγαινε ίσια στη στεριά, αλλά
θά τον κατέβαζε πρώτα κάτω, στα βάθη της θάλασσας, γιά να
του δείξη τα θαύματα που κρύβονται εκεί.

Ο Άρα-Σίμα-Τάρο χάρηκε πολύ γι' αυτό, κ' έτσι, σε λίγο,
βρεθήκανε κ' οι δυο βαθιά, πολύ βαθιά, κάτω στη θάλασσα.
Άπάνω άπ' το κεφάλι τους, δέ βλέπανε παρά γαλάζια νερά. Ω,
τί ωραία, τί άπαλά, τί ευχάριστα και τί γοργά που κατεβαίνανε
μέσ' στο πρασινωπό νερό της ήσυχης θάλασσας ! Ο Άρα-Σίμα-
Τάρο κρατιότανε σφιχτά από τη ράχη της χελώνας, και δεν χόρ-
ταινε να βλέψη γύρω του.

Τρείς μέρες και τρεις νύχτες ταξίδευαν, έτσι, όπου τέλος η
χελώνα σταμάτησε μπροστά σ' ένα θαυμάσιο καλάτι, που έλαμπε
άπ' το χρυσάρι και τάζημη, τα κρύσταλλα και τα διάφρα πολύ-
τιμα πετράδια, τα κόκκινα κοράλλια και τα όλοασπρα μαργαριτά-
ρια. Όσο παράξενο όμως κ' άν του φαινότανε το εξωτικό του
μεγάλου αυτού παλατιού, πολύ περισσότερη έντύπωση του-
κανε το έσωτερικό του, που άμπε ολόκληρο και που το φωτίζαν
μυστηριώδη κ' άδρατα φώτα...

— Πού μ' έφερες; ρώτησε τότε ο Άρα-Σίμα-Τάρο τη χελώνα.
— Σ' έφερα, ταπεινή της χελώνα, στο παλάτι του Ριγού,
του Βασιλιά της θάλασσας, που όλα τα ψάρια κ' όλα τάλλα ζώα

της θάλασσας, εινε δούλοι του ταπεινοί. Έγώ είμαι σκλάβος της
κόρης του, της πεντάμορφης Βασιλοπούλας. Ότομή, που θά τη
δής σε λίγο.

Ο Άρα-Σίμα-Τάρο σαστισμένος καθώς ήταν κάθισε κάτω
και περίμενε...

Σε λίγο παρουσιάστηκε μπρός του, όλο έμορφα και φως η βα-
σιλοπούλα Ότομή. Ο Τάρο έπεσε να την προσκυνήση με κνή-
τον πήρε κοντά της και τούπε πως τον συμπαθεί πολύ και πως
θά τον κρατήσει γιά πάντα μαζί της στα βάθη της θάλασσας. Ο
Τάρο άνησυχήσε μή η Βασιλοπούλα του ύποσχέθηκε γι' άτακτη
του πως θά τον έκανε να μνη γεράση και να μη χάση τη νεανική
του έμορφή ποτέ...

— Δέ σε φτάνει αυτό; τον έρώτησε χαμογελάοντας γλυκά η
κυρά της θάλασσας.

Τότε ο Άρα-Σίμα-Τάρο της είπε ναί, κ' έμεινε μαζί της στο
παλάτι. Πόσον καιρό; Αυτό όμως τόμαθε πολύ άργότερα...

Η ζωή του περνούσε κεί κάτω πολύ ευχάριστη, και κάθε σιν-
μή του φαινότανε καλύτερη από την άλλη. Μία μέρα όμως, ξα-
νικά, ο Άρα-Σίμα-Τάρο έννοιωσε μία μεγάλη, μία άκατανίκητη
έπιθυμία να πάη να ιδη τους γονείς του. Τους είχε έπιθυμήσει τό-
σο που κατέντησε μελαγχολικός και στο τέλος η Βασιλοπούλα τον
έρώτησε τι είχε...

Τότε ο Άρα-Σίμα-Τάρο της είπε πόσο είχε έπιθυμήσει την
πατρίδα του και τους γονείς του, και της φανέρωσε πως ήθελε
να φύγη. Της ύποσχέθηκε όμως πως θά γύριζε πάλι γοργά.
Όταν τάκουσε αυτό, η Βασιλοπούλα λυπήθηκε πολύ, και γοη-
τιστή τον παρακάλεσε να μείνη μαζί της. Ο Άρα-Σίμα-Τάρο
 όμως έπαινε. Η Βασιλοπούλα έβρασε τα κλύματα.

— Δέ θά ξανόρθης πειά κοντά μου, άν μου φύγης μία φορά,
του είπε. Δέ θά σε ξαναϊδώ ποτέ πειά...

Ο Άρα-Σίμα-Τάρο όμως είχε πάρει την
άποφάση να φύγη. Και της άποκρίθηκε :

— Αυτή τη φορά μόνάχα θά σ' άφισω.
Έπειτα θά γυρίσω κοντά σου και θά μείνω
μαζί σου γιά πάντα.

Με λύπη μεγάλη κούνησε τώμορφο κε-
φάλι της η Βασιλοπούλα της θάλασσας και
τούπε :

— Ένας τρόπος ύπάρχει μόνο γιά να
μωρόσης νάρθης πάλι σε μένα.

— Είμαι πρόθυμος να κάνω ότι κ' άν
μου πής, της άποκρίθηκε κυττάζοντας την
τρυφερά ο Άρα-Σίμα-Τάρο.

Η Βασιλοπούλα δεν έμεινε. Ήξερε κα-
λά πως άν μία φορά της έφυγε ο Άρα-
Σίμα-Τάρο, θά τον έκανε γιά πάντα. Τοί-
δωσε όμως ένα μικρό χρυσό κοντάκι, και
τούπε να το φυλάη με προσοχή όσο θέλεις
άπο κοντά της και να μη τανόιση ποτέ,
ότι κ' άν του τύχουνε.

— Άν μωρόσης και το κάνει αυτό,
τούπε καθώς τον άποκρινότανε με δακρυ-
σμένα τα μάτια η Βασιλοπούλα. Ότομή,
θάβη η χελώνα μου να σε άναμώση στην
άκρογιαλιά, κ' αυτή θά σε φέρη πίσω σε
μένα όπως σ' έφερα και την πρώτη φορά.

Ο Άρα-Σίμα-Τάρο τήν ευχαρίστησε
της ώραστηκε πως θάκουγε αυτά που τούπε
έκρυψε καλά το χρυσό κοντάκι στην τσέπη
του, βαρβαλλίζοντε πάλι στη ράχη της χε-
λώνας, κ' έφυγε.

Τρείς μέρες και τρεις νύχτες κολυμπή-
σαν ολόένα μέσ' στη θάλασσα, όπου τέλος φτάσανε στην άκρο-
γιαλιά που ήτανε του Άρα-Σίμα-Τάρο το χωριό. Η χελώνα τον
άποχαιρέτησε τότε και τον άφισε μόνο του.

Ο Άρα-Σίμα-Τάρο, με γοργό και χαρούμενο βήμα, προχώρησε
κατά το χωριό του. Έβλεπε τον καπνό ν' ανεβαίνη ίσια πάνω
στον ήσυχο άέρα, άκουσε τα χαρούμενα ξεφρονιά των μικρών
παιδιών που παίζανε στους δρόμους, κ' όλα του φαινότανε πως
τον ύποδεχόντουσαν.

Και όμως, κ' δλ' αυτά, κάτι έννοιωσε έξαφνα να σφίγη την
καρδιά του καθώς ανέβαινε το μεγάλο δρόμο του χωριού, το δρό-
μο άκριβός όπου βρισκότανε το σπίτι του. Όλα είχαν αλλάξει
άπ' τον καιρό που είχε φύγει...

Όχι οι άνθρωποι ήταν εκείνοι που γνώριζε, ούτε τα σπίτια
του χωριού ήταν εκείνα που έβλεπε και που θυμόταν. Σε λίγο, είπε
και το δικό του σπίτι. Ναί, ναί, αυτό ήτανε ! Μά σάν άλλαγμα
του φάνηκε η όψη του... Γιατί; Με καρδιά που χτυπούσε δυνα-
τά, πήγε και χτύπησε στην πόρτα. Του άνοιξε μία γυναίκα με
σκόκη, άγνωστή του έντελως. Ο Άρα-Σίμα-Τάρο τήν έρώτησε
που ήταν οι γονείς του. Η γυναίκα όμως αυτή δεν ήξερε ούτε
τα όνόματά τους, και δεν μωρόσης τίποτα να του πη γι' αυτούς.

Πειό άνήσυχος τότε, έτρεξε ίσα στο κοιμητήριο του χωριού. Ή-
ταν το μόνο μέρος που θά μωρόσης να του πη εκείνη ποίθελα
να μάθη. Εκεί και μόνο, εκεί θά μωρόσης επί τέλους να μάθη τι

Παρουσιάστηκε μπρός του όλη έμορφή και φως η
Βασιλοπούλα !..

ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΚΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ

ΟΙ ΓΑΛΛΟΙ ΕΜΙΓΚΡΕ

Μετά την έκρηξη της Γαλλικής Έπαναστάσεως. Η φυγή των Γάλλων εύγενών. Πας ζούσαν στο εξωτερικό οι έμιγκρέ. Η
πείνα τους. Πως κατάρθανον να βγάζουν τήν επίεισή των. Οι άριστοκράται... σαλτιμπάγκοι ! Ο μαρκήσιος... πομπουτση !
Ο εύγενής πύκναε στο ήππερέμιο τήν... άρκυδα !.. Μετά τήν παλινέρεωσιν των Βευρβένων. Οι τώας συμπολεμιστάι του
Ναπολέοντος. Τι γράφει ο Χάινε. Οι ήρωες της Βανδέας κλπ.

Όταν έκρηξη η Γαλλική Έπαναστάσις οι γάλλοι εύγενείς
κ' άν γλιτώσουν από το μαχαίρι του δήμιου, έφυγαν από τη Γαλ-
λία και άποεξορίστησαν σε διάφορα γειτονικά κράτη. Ο λαός
τους άνόησε τότε «έμιγκρέ», που θά πη πάνω-κάτω έξοριστος,
εμμερής, μετανάστης.

Οι περισσότεροι από τους άποεξορίστους αυτούς φεύγοντες από
την πατρίδα τους, δεν πρόφθαναν να πάρουν πολλά χρήματα μαζί
τους. Και καθώς τα άκίνητά τους έδημεύθησαν από τη γαλλική
επανάσταση, είχαν μείνει κτηλοκεντρικά στους πέντε δρόμους ! Ά-
ναγκάστηκαν λοιπόν να μετερχοντάι χίλια δυό επαγγέλματα γιά να
καθίσουν το ψωμί τους. Άλλοι έγιναν καθήγηται της γαλλι-
κής ή άλλου καθήγηται της ξερασίας, της ιατρικής και άλλοι
καρ. Πολλοί όμως άπ' αυτούς διαλέξαν και επαγγέλματα έξω από
τον κύριο τους επαγγελματία παράδειγμα. «Μία μέρα —διηγείται
στην άκίνητη — Λονδίνου ένας γέρος που ώδηγούσε μία γκα-
ρί, ένα παιδί μ' ένα πίδαρο στους ώμους και μία κοπέλλα μ'
ένα γαλόνι μάλης. Ή συντροφιά αυτή στέκονταν στα κέντρα και
στη πλατεία και διασκεδάζε τήν κόσμο με διάφορες άκροβασίες
ή άλλα παιχνίδια. Κατόπιν η νέα περφόρε το δίκιο στους θεα-
τές και μάζευε πενταροδεκάρες. Ένας γάλλος άριστοκράτης μόλις
ένταξε τους φτωχούς αυτούς σαλτιμπάγκους, έγραψε σ' ένα Έγ-
γρφο που του είπε συγληνημένος :

— Οι άνθρωποι αυτοί ποτίζουν σαλτιμπάγκοι γιά να βγάλουν
το ψωμί τους, άνήκουν στην άριστοκρατική οικογένεια της
Γαλλίας.

Κάποιος άλλος «έμιγκρέ» πάλι είχε προσληφθεί ως κλόουν σ'
ένα λατρείο του Άμστέργου. Μία μέρα όμως, πρίν από τήν
πρόσληψη, ένεφανίσθη στον στίβο ο διευθυντής

ήτε συμβή. Και είχε δίκιο, γιάτι σε λίγο βρέθηκε
αποστόλ στον τάφο των γονέων του. Κι' η ήμερο-
πρία πούτανε χαλαρήν ή άπάνω στού τάφου τήν
αίχμη ήσαν άκριβός η ήμεροπρία που άπένος τους
ήσαν και πήγε στη Βασιλοπούλα της θάλασσας.

Έπρεε τότε ρώτησε τους χαριάτες κ' έμαθε πως
αυτοί άκόμα χρόνια είχαν περάσει από τήν ήμερα που
ήσαν !.. Τραχούσια χρόνια !..

Άναγκάσμενος άπ' αυτήν τήν ανακάλυψη του, ο Άρα-Σίμα-
Τάρο γύρισε πίσω με τήν έλπίδα πως θαβήκε ίσως εκεί που
ήταν άκόμα που να μωρόσης να του πη γιά τα παλιά τα χρό-
νια. Στάθηκε μιά στιγμή μήπως όνειρευότανε, μήπως είχε χά-
σει τα λογικά του, μήπως δεν ήταν άληθινά αυτά που έβλεπε. Ρώ-
τησε πολλούς με τήν έλπίδα πως θά θυμόντουσαν να του πουνε
τίποτα γιά τους δικούς του, μα δέ βρέθηκε κανένας που να ξέρη
τίποτα να του πη.

Και τότε ο δυστυχής κατάλαβε πως δεν έβλεπε όνειρο. Στη
αυγλή του άπελπίσθη, ο Άρα-Σίμα-Τάρο σκέφθηκε το κουτί που
του έδωσε η Βασιλοπούλα. Ίσως, είπε, μέσα τους να μνη εινε
αυτή η δύναμη που του συμβαίνει. Ίσως, να μωχαι κάνει μάγια
αυτός καλός μάγος η καμιά κακή μάγισσα... Ίσως το μικρό
αυτό κουτί να περιείχε το άντιφάρμακο... Και χωρίς καλά-καλά
να σκεφθί τί κάνει, άσυναισθητα σκεδόν, ο Άρα-Σίμα-Τάρο
τόπιζε...

Ένας πικρός μαυροκόκκινος καπνός άρχισε να βγαίνη τότε
από μέσά...

Ο Άρα-Σίμα-Τάρο κρατούσε το άδειανό κουτί στο χέρι του,
και το κυττούσε μ' άπορία. Και καθώς το κυττούσε, είδε ξαφνικά
πύλα παλληκαρίσιο χέρι του να μανούρη, να κινιρίνη, να ζαρώ-
η και ν' άδυνατεί ή όπου τέλος κατέντησε το χέρι ενός γέρου
κατά χρονών !.. Έτρεξε άμέσως σ' ένα ρυάκι πούτρεχε εκεί
έξω, και κυττάχθηκε σ' ολόκληρο νερό. Είδε τότε το πρό-
σωπό του άπαράλληλο σάν πρόσωπο μούμις κ' έφριξε !..

Όλοένα άπελπισμένος τότε, ο Άρα-Σίμα-Τάρο άρχισε να
καταλαίνε με κόπο το δρόμο του χωριού. Και κανένας άπ' όσους
τον έβλεπαν δεν ήξερε πως ο γέρος αυτός δεν ήταν παρά τ' όμορ-
φο και γερό παλληκάρι που ανέβαινε τόν ήδιο δρόμο μία ώρα
πρινά...

Έτσι κατάρθανος ο δύστυχος να φτάση ως τήν ά-
κρογιαλιά. Εκεί κάθισε σε μία πέτρα, κ' άρχισε να φωνάζη όσο
δυνατότερα μωρόσης τη χελώνα...

Η χελώνα όμως δέ φάνηκε. Άντι της χελώνας, ήρθε ο Χά-
ινε, κ' αυτός τον έγλύτσανε γοήγορα άπ' τα βάσανά του.

Προτού όμως ξεφυγήσει ο Τάρο, οι άνθρωποι που τον είδαν
να κάθεται μόνος του σ' άκρογιαλιά και να φωνάζη τη χελώνα,
προσέλασαν ν' άκούσουν από το στόμα του τη θλιβερή ιστορία
του που τήν διηγούνται ακόμα και σήμερα στα νησιά οι γέροι ψα-
ράδες στα παιδιά τους...

του ήποδισμού και έκαμε τήν έξής δήλωση προς το κοινόν :

— Κύριοι !.. με λύπη μου σας άναγγέλω πως δέν θά παχθή
σήμερα το έργο που άναγγέλεται στο πρόγραμμα... Ο νεκρός
κλόουν που ύπεδύετο τόν ρόλο της ... άκριβδας, έφυγε ξαφνικά
άπό τόν θίασο. Ήταν ένας νεαρός γάλλος «έμιγκρέ» και έξεστρά-
τισσε, επί κεφαλής των όπαδών του, έναντίον των δημοκρατικών
συμπαιρωτών του !..

Τό πιο περίεργο όμως άπ' όλα εινε ότι πολλοί «έμιγκρέ» άλ-
λαξαν επαγγελματία, αναλόγως των περιστάσεων, με τη μεγαλύτερη
ευκολία του κόσμου.

— Αυτό που με έκπλήττει περισσότερο με τους Γάλλους —έγραφε
ο Χάινε στή «Λουκία» του— εινε η εύτυχία με τήν όποία περνά άπ'
το ένα επαγγέλμα στο άλλο... Και συνεχίζει :

«... Η μητέρα μου διηγείται ότι τήν εποχή που οι γάλλοι «έμιγκρέ»
κατέκλιναν τη Γερμανία, ένας άπ' αυτούς, κάποιος μαρκήσιος, έγκα-
τάθηκε στην πόλη όπου μέναμε, και άνοιξε... λαπονοειδία ! Σε πολύ
λίγο χρονικό διάστημα, άπέκτησε πρώτης τάξεως πελατεία, κυρίως ός
επί το πλείστον, και έδωρεότο ως ο καλύτερος κατασκευαστής γυναι-
κών λαπονοειδών ! Έργαζόταν με πολύ κέρη, σφοδρότατα διάφορα εί-
δη τραγανά... Νόμιζες πως είχε λησμονήσει όλη του τη παλιά
δύα !..

Μία μέρα όμως γαλλικά δημοκρατικά στρατεύματα έπέρασαν το
Ρήνο κ' έφθασαν πρό της πόλεως μας. Ο μαρκήσιος λαπονοειδής
άναγκάστηκε τότε να εγκαταλείψη το λαπονοειδικό του και να σκάση
από το Κασέλ, όπου, άπε-σβόσε, άνοιξε ένα... έμπορορατσάδικο ! Δεν
άργησε δέ να γίνη ο... καλύτερος ράφτης του Κασέλ, και να σγκεν-
τώσ η καλύτερη πελατεία !..

«... Όταν έπιασε ο Ναπολέων και η βασιλεία παλι-
νορθώθη στη Γαλλία, ο πολιτευτής μαρκήσιος, γέρος
πλέον, έγύρισε στην πατρίδα του. Παρ' όλας δέ τας
περιπετειάς του στο βάθος είχε μείνει ο ίδιος άνθρω-
πος, ο εύγενής, ο εύπαιδής. Και μόλις πάτησε το
πόδι του στο «πατρίο έδαφος», επανέκτησε το άριστο-
κρατικό και άγέρογο ήθος του, σάν να μνη είχε ποτέ
τον χειρισθί το σοκαριστικό και τήν βελόνα...

Η εύκολία αυτή στην μεταλλαγή του επαγγέ-
ματος, εινε φανερά φυσικό αποτέλεσμα της γαλλικής
επανάστασης, μετά τήν πτώση του Ναπολέοντος. Όταν η Κυβέρνησις
των Βασιλοφρόνων τούς απέταξε, οι γενναίοι αυτοί στρατιωτικοί, έποδ-
θησαν καρτερικά στα εθνικά των ήθη. Ποτέ δέ θά ξεχάσω τήν
έκπληξη που αισθανόμην κάθε φορά που έμπαυα στο γραφείο του έκδοτου
μου Ντελόν, βλέποντας έναν άποτακτο συνταγματάρχη της Φρουράς,
να τακτοποιή τα βιβλία του μαγαζιού, βοηθούμενος από διαφόρους γέροντες
με πικρά λυγικά μυστάκια, άποτακτους άξιωματικούς της γυναικείας
Φρουράς και αυτούς !..»

Οι Γάλλοι έμιγκρέ δέν έμειναν διαρκώς στις ξένες χώρες. Εί-
σρχοντο τακτικά στο γαλλικό έδαφος, το κέντρο των βασιλοφρό-
νων, και πολεμούσαν μαζί με τους Βανδεανούς, έναντίον των δη-
μοκρατικών στρατευμάτων.

Τα σώματα αυτά των Βασιλοφρόνων της Βανδέας άποτελούντο
άπό πραγματικούς ήρωες, άπό γιγαντομάχους. Στά «Απομνημο-
νεύματα» της άριστοκρατίας κυρίας ντε Λα Ροσάκλει, ζωγρά-
φίζεται θαυμάσια η ψυχρόσυνθεσις του στρατού αυτού της Βαν-
δέας. Ίδου σχετικόν άποσπάσμα :

«Ο εύπατριδής κ' ντε Μπουαρεώ, μεταβίβει κάποτε στην
Βανδέα γιά να πολεμήση έναντίον των δημοκρατικών συναγί-
θηκε με μία ομάδα άτακτων Βανδεανών, οι όποιοι έτοιμαζόντο
να έπιτεδούν κατά των δημοκρατικών στρατευμάτων. Ο κ' ντε
Μπουαρεώ, ένθουσιασμένος από τήν συνάντησιν αυτή, έλαβε μέ-
ρος στη μάχη και πολεμήσε σάν Μοντιέρ ! Οι δημοκρατικοί ήττή-
θησαν. Τήν άλλη μέρα, ο νεαρός άξιωματικός φανταζόμενος ότι
οι σύντροφοί του θα πολεμούσαν πρωτοπορεία του κυρίου σώματος
των Βανδεανών, τούς άληθινους σχετικές έρωτήσεις γιά να κατα-
τοπισθί :

— Ποιον έχετε άρχιστάρχη ;... — Κανένα ! — «Αρ-
χηγύ !... — Κανένα ! — Σε ποιά σύνταγμα άνήκετε ; — Σε κα-
νένα ! — Τί μισθό πέρνετε ;... — Τίποτα ! — Μά τα όπλα
σας τέλος πάντων που τ' έβρίκατε ; — Τά πέρνουμε μετά τήν νί-
κην άπ' τους έχθρούς !..»

Ο κ' Μπουαρεώ έμεινε κατάπληκτος. Και όμως, οι άτακτοι
αυτοί, χωρίς άρχηγούς, χωρίς όπλα, χωρίς τρόφιμα, έκαμαν θαύ-
ματα ήρωισμού !..

Ο Αύλιος

ΑΠΟ ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΠΡΟΔΟΣΕ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Πρέπει να ζήσω. Για την αγάπη μου, για τον Ζάκ...

(Από το ημερολόγιο του Έρνέστο Σαβάζ)

Το βράδυ

Είμαι λιγάκι πεισιχάριστη. Οί πρωίνοι μου φόβοι απέδειχθηκαν εντελώς αβάσιμοι.

Ναί, φαίνεται πως όλες ή άνησυχίες μου προέρχονται από γενεσιγενή και τίποτε άλλο. Η Λιάνα στο τραπέζι ήταν εντελώς ήσυχη. Μιλούσαν για χίλια πράγματα. Δεν είχε το μελαγχολικό ύφος των άλλων ημερών. Μόνο που φαίνεται κάπως-κάποτε άφηρημένη.

Όλο το απόγευμα δεν βγήκε έξω...

Ήρθε και την είδε ή κόρη μου. Κάθησαν αρκετά μαζί. Μιλούσαν σιγά, με δέν θέλησα ν' άφουγκρασθώ να δω τι λέει.

Θα ήταν πολύ πρσιτυχο αυτό για έναν άνδρα...

Έπειτα ή γυναίκες έχουν χίλια δυο μικρά μυστικά.

Τις άφησα και βγήκα έξω.

Στην λέσχη έμαθα πως ο Ζάκ Μονέλ είχε άρρωστος. Πήγα και τον είδα.

Τον έβλεπε ο πυρετός. Μόλις μ' αντίκρισε ταράχθηκε.

Δεν με γνωρίζεις; του είπα.

Έτραυλισε μερικές άσυνάρτητες λέξεις κ' έκλεισε τα μάτια του. Άναγκάστηκα να του σφίξω το χέρι και να του μιλήσω άρεκτη ώρα με καλοσύνη για να ήσυχάση.

Μα τί έχεις φίλε μου; τον ρώτησα μ' ένδι-αφρόν.

Είχε συνέλθει πειά και μου έξηγήσε τί του συμβαίνει. Άρρώστος άξαφνα ενώ έπερνε τό σπύ του, προχθές, στήσ κοιήσσης.

Έπεσε στο κρεβάτι, έκλεισε τον γιατρό κ' όμως δεν έννοι να τον άφήση ο πυρετός.

Καλά και γιατί άνησυχήσε διαν με είδες; Γιατί τρώμαξες;

Με συγχωρείς Έρνέστο. Είπε της άρρώστειας μου, μου άπάντησε. Ζαλίζουμαι, θολώνουν τα μάτια μου, έχω παραισθήσεις.

Δεν μ' εγγνώρισε λοιπόν;

Όχι.

Φτωχό μου φίλε!...

Κάθησα και τό κράτησα συντροφιά άρεκτη ώρα. Η άρρώστεια του μου φάνηκε πολύ παράξενη. Διαρκώς, όσην ώρα βρισκόμουν πλάι του, κούταζε γύρω του φοβισμένα.

Έπιασα μερικές στιγμές τη ματιά του στηριγμένη άπάνω μου, παράξενα.

Φαινόταν άνησυχος και ταραγμένος.

Κάτι τον άνησυχούσε.

Ούτε μ' ερώτησε καν για τη γυναίκα μου, σάν να μη την εγγνώριζε, σάν να μη την είδε ποτέ...

Παραξενευμένος και άνησυχος για την κατάστασί του του είπα, θέλοντας να δοκιμάσω σέ τί θέσι βρίσκεται το μυαλό του:

— Εξέσεις... Το πρωί ή Λιάνα...

Δεν πρόφτασα να τελειώσω.

Τινάχτηκε επάνω με γουρλωμένα τα μάτια.

Πο ν προφτάσω να τον καθισχάσω, έσφιξε το κεφάλι του άνάμεσα στά χέρια του και ψιθύρισε:

— Θεέ μου!...

— Επειτα πλάγιος κ' έκλεισε τα μάτια του.

Τόν ρώτησα:

— Μήπως σ' ένοχλώ με τις κουβέντες μου;

— Όχι. Έξακολουθήσε, τί έλεγες;...

— Για τη Λιάνα...

— Α!...

— Και, της συνέβη κάποιο δυστύχημα.

— Δυστύχημα;

— Άνοιξε τα μάτια του, τα κοκκινισμένα και θολά από τόν πυρετό και με κούταξε παράξενα.

— Δυστύχημα: με ξαναρώτησε.

— Ναί, είχε πάει στο γιατρό της και καθώς γύριζε το άμάξι της συνεκρούσθη μ' ένα αυτοκίνητο...

— Ο Ζάκ εξακολουθούσε να με κούτα με τό ίδιο ταραγμένο κ'...

άνησχο ύφος.

Για μία στιγμή νόμισα πως λόγω του πυρετού του δεν κατάλαβε τί του έλεγα.

Με παρακολουθούσε μηχανικά.

Έν τούτοις του διηγήθηκα με λίγα λόγια το περιστατικό που συνέβη στη γυναίκα μου.

Όταν τελείωσα άνάπνευσε βαθιά, άνακουφιστικά και μου είπε με φωνή εξησθενημένη:

— Δυστυχώς πολύ γι' αυτό που σά, συνέβη. Πέστε στην καρδιά Λιάνα τους χαριστικούς μου. Και μη με παραξηγήτε... Ο πυρετός μου έχει θολώσει το μυαλό...

Τόν χαίρετσα κατόπιν κ' έφυγα.

Η κατάσταση του μου έχει κάμει έξαιρετική έντύπωση. Τι πρετός είχε αυτός που τον βασανίζει τόσες ημέρες; Κανένας έγκεφαλός πυρετός ίσως...

Φαινόταν τόσο σαστισμένος...

Θα τά πω όλα λεπτομερώς στη Λιάνα όταν θα δειπνώμε. Ο Ζάκ είχε άπ' τους πεισι στενούς μας φίλους.

Θα ήταν κρίμα να πάθι τίποτε...

(Απ' το ημερολόγιο της Λιάνας Σαβάζ).

Το βράδυ

Είμαι τόσο ήσυχη...

Η κόρη μου ήρθε τό απόγευμα και μου κούτησε συντροφιά ως τό βράδυ σχεδόν.

Της έξηγήσα τί είχε συμβεί τό πρωί, όπως και την ιστορία της συγχρούσεως.

Πρίν έλθη έφρασε από τό σπίτι του Ζάκ. Την βρήκε στην ίδια κατάσταση.

Πρίν φύγη του ήπεσέθησε πως θα με πείσει να ξαναπάω τό πρωί να τον δω...

Δεν έξω αν θα τό κάμω...

Ο Έρνέστος βγήκε τό απόγευμα έννοιας έξω.

Δεν φαντάζομαι να περάση άπ' την άποψη και να ρωτήση για την συγχρούση. Άν τό κάη αυτό θα σημαίνη πως δεν πίστεψε στά λόγια μου, πως παίζει κ' αυτός καλά τό ρόλο του...

Στό δείπνο θα καταλάβω τί γίνεται...

(Απ' το ημερολόγιο της Λιάνας Σαβάζ).

Είμαι ήσυχη.

Η μ. μ.

Ξαναρχίζω με τά ίδια λόγια, με ό θεός ξέρει πόσο ήμουν άνησυχη όλο τό βράδυ. Έννοιας ή Έρνέστος έχει λησμονήσει πειά την ιστορία της συγχρούσεως. Είχα άδικο να τον ήποπτεύωμαι.

Άφουγκράστηκα στην πόρτα διαν ήρθε και μ' έλοισε με την καμιαρέρα. Φαινόταν έντελώς ήσυχος...

Συνέβη όμως κάτι άλλο, κάτι που δεν τό περιμένα, και που τρώμαξα μόλις μου τό άνήγγιλε.

Έμαθε στη λέσχη πως ο Ζάκ είχε άρρωστος και πήγε σπύτι του. Τώρα μου τό είλε αυτό στο τραπέζι, ή καρδιά μου σταμάτησε.

Εύτυχως δεν άντελήφθη τίποτε. Μου διηγήθηκε πως ο Ζάκ του φάνηκε πολύ παράξενος, σάν να πάθε κάτι τό μυαλό του. Τού μιλούσε, λέει, σαστισμένα και με-...

ρικές στιγμές είχε άπότομες εξέψεις και άδικαιολόγητες άνησυχίες...

Φτωχό μου Ζάκ!...

Μόνο ένά καταλαβαίνω τί σου συνέβη. Έταράχθηκες, είμαι βεβαία, μόλις άντίκρισες τόν Έρνέστο στο σπίτι σου...

— Νόμισες πως τά έμαθε όλα και πως έρχόταν να σου ζητήσει εξήγησεις...

— Όπωσδήποτε τό άπεφάσισα. Θα πάω τό πρωί να τον δω. Είπε μόνος του, ο Έρνέστος μου διηγήθηκε θλιβρά πράγματα για την κατάστασί του... Πούδω να τον σφίξω στο στήθος μου, να γονατίσω πλάι του και να τον περιποιηθώ σάν μητέρα...

Δεν υπάρχει, άλήθεια, μεγαλύτερο μαρτύριο από αυτό για μια γυναίκα: Νά έξω πως ο καλός της είχε άρρωστος και να μην έχει τό δικαίωμα να τρέξη, και να τον σφίξω στην άγκαλιά της!

Πόσο άτελείωτη θα μου φανή ή νύχτα άπόψε!

Θα περιμένω μ' άλυτομονησία την ώρα που θα τρέξω κοντά του για να τον σφίξω στην άγκαλιά μου... Ζάκ, αγαπημένο μου,

ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΝΤΕ ΣΕΜΟΥΑ

καί νύχτα!...

(Απ' το ημερολόγιο του Ζάκ Μονέλ)

Όλη ή πόλις κοιμάται κ' έγω ξαγρυπνώ...

Ο άντρος που ήσυχάζει τις καρδιές, που χύνει βάλαμο στους άνησυχούς, που παλακώνει τις πληγές και κατασιγάει τά πάθη, μ' ήρπεσθη έμένα...

Άγρω μία γυναίκα κ' είμαι άναγκασμένος να κρύβω την άγάπη μου άπ' όλους. Ός πότε θα διαρκέση αυτό;...

Άπ' όλους τους έρωτευμένους που βρίσκονται στη γή είμαι πεισμένος, ο πεισι δυστυχισμένος.

Άγρω μία γυναίκα που δεν είχε έλευθερη και που άκόμη ήρπεσθη φίλά με τόν άνδρα της;!

Σας περιμένει αυτές δεν χρησιμεύουν σε τίποτε τά ήμίμετρα. Η κόρη κανείς τη γυναίκα που άγαπάει και φεύγει μαζί της.

Άγρω τους χαριστικούς μου. Μακριά από τά ματια των ανθρώπων, ή περσις! Τώρα καταλαβαίνω τί σωτήριο και πόσο άνακουφιστικό μου είχε ή άυτοκτονία...

Έμεινα ή Λιάνα;

Η κόρη μου μου ήπεσέθησε πως θα την πείσει να ρυθί.

Είπα πως δεν ή' άρνηθί...

Ο Έρνέστος του Έρνέστου τό απόγευμα ήταν τόσο έξαφνικός που με τρώμαξε. Λίγο άκόμη και θα έννοούσε τί συμβαίνει... Εύτυχως που τά άπεφάσισα όλα στην άρρώστεια μου...

Κ' όμως τά προτιμώσα να ρχόταν σε μία στιγμή που θα βρισκότανε εδώ και ή Λιάνα. Έτσι θα έλειπον, έπι τέλους, ή βαρυστομία αυτή ιστορία. Ένώ τώρα!...

Ο καιρός περνά με ψεύτικη έκείσε...

Πόσο με κούραζει τό γράψιμο, Θεέ μου!...

Μα και πόσο μ' άνακουφίζει!...

Η άποψη μου να κοιμηθώ...

Κ' άπ' αύριο, υλίες φωτίσει ο ήλιος ή πόλις, σάμα ξυπνητός και θα την περιμένω...

Η ρυθί!... Ναί, αισθάνομαι πως ήρπεσθη...

Λιάνα, άγάπη μου, όλοι μου οί συμπαθείς είναι για σένα... Σε προτιμώ μ' άρνησία, με χτυποκάρδι!...

(Απ' το ημερολόγιο της Λιάνας Σαβάζ)

Το πρωί

Πήρα την άπόφασή μου...

Απ' πού να τον δω...

Άν ο Έρνέστος ήποψιασθή τίπο-ποσο ήμουν άδιάφορο. Αισθάνομαι πειά τη δύναμη να λυτρωθώ από τό μαρτύριο αυτό.

Το καταλαβαίνω καλά. Η σημερινή ήμερα θα είναι ήμερα γεγονότων.

Κουτάξω γύρω μου την κάμαρή μου με τη συγκίνησή του ταξιδιώτου...

Να γονατίσω πλάι του και να τον περιποιηθώ σάν μητέρα...

Αλλά να πών να βρούν κολώνια.

Έμεινα μόνος με την καλλιτέχνη. Έξαφνα όμως, φαντάσθη την κατάπληξή μου, όταν την είδα να ήσυχάζει κ' άνοήη τά μάτια της και να μου λέη χαμογελώντας:

— Γιατρέ, φαίνεται καλός άνθρωπος. Είπε νέος, ώστε θα με καταλάβετε...

Αν σά, καταλαβαίνω όλόκληρο, της άπάντησα.

— Ίδού περί τίς πρόκειται: Δεν είμαι όλόκληρο... άρρωστος... Πρός τί τά σάς τό κούνη; Σάν γιατρός που έσθε θα τό καταλαβαίνετε, σε λίγο, μόλις σας, Σκέφθηκε όμως να ήποπτεύω την άρρωσση για να κατορθώσω να πάρω μίαν άδεια από τριών ήμερών, της οποίας έχω μεγάλη ανάγκη. Βοηθήστε με...

— Πολύ εύχαριστός! Άπλήρησα κατενθουσιασμένος. Γιατί έχω, κούρα μου, να σάς ήποπτεύω κ' έχω κάτι. Λοιπόν, μάθετε, ότι... δεν είμαι γιατρός!...

— Τί λέτε, καλή;

— Δεν είμαι γιατρός! Άντικαθιστώ, άπλοστοτά, τόν γιατρό του θιάσου, ό οποίος είναι φίλος μου... Μην τό μαρτυρήσετε όμως, γιατί θα χύση τη θέση του...

Η καλλιτέχνη έσκαος στά γέλια.

Την ίδια στιγμή μπήκε στο καμαρίνι ο διευθυντής του θεάτρου και ο ρεζίσσος, κουβαλώντας, ό καθένας τους, από μία μπουτίλα με κολώνια.

— Περίτνί! είπα. Η καρδιά είναι τώρα καλλίτερα στην θέση της.

Άφησε την λίγα λεπτά της ώρας, ν' αναπαυθί, και σε λίγο θα είχε σε θέση να εξακολουθήση την παράσταση. Νομίζω όμως ότι πρέπει άνασαι-νήτως να μείνη σπύτι της, ν' αναπαυθί έπι δύο τρεις ημέρας. Έτσι θα συνέλθει έντελώς...

— Πολύ καλά, είπεν ο διευθυντής. Σά την σύμφωνα με τις δό-γιες σας, γιατρέ!

— Ο όδός μου είχε τελείωση. Άνέχωρσα για να γυρίσω πίσω στην πλατεία. Πρίν φύγω όμως, ή καλλιτέχνη πρόφρασε και μου φίλες κρυφά τό χέρι, ολχνόντας μου μία ματιά γεμάτη εύγνωμοσύνη...

Και ήταν στην καρδιά ρόδα στην καρδιά, άχ άγαπημένη, τώρα μία ευωδιά, ήλιψη στην καρδιά μοναχά άπομένει.

© Δ Ι Ψ Η

Είχαμε καθίσει στην κορφή ψηλά, κ' έστρεψαν ψηλά, έστρεψαν πολλά, έστρεψαν σβύσει.

Είχαμε καθίσει στην άκρογαλιά, και ήταν σγαλιά, και ήταν πούλι, κ' έχουν φτερουγίσει.

ΕΞΩΦΡΕΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΠΩΣ ΑΝΑΓΚΑΣΘΗΚΑ ΝΑ ΚΑΜΩ ΤΟ ΓΙΑΤΡΟ!...

Ο Έρνέστος Μπλουμ διηγείτο τό εξής χαριτωμένο ανέκδοτο:

— Όταν είμουν πολύ νέος, είχα συνδεθί φιλικώς μ' ένα συνομήλικό μου άπόφοιτο του Πανεπιστημίου, ό οποίος είχε κατορθώσει να προσλη-φθί ως γιατρός στο θίασο του θεάτρου «Πόρτ-Σαιν-Μαρτέν». Την έπο-χη εκείνη, ήμουν ο φοβερότερος... τζαμπατζής των παρισινών θεάτρων. Δεν μπορούσα λοιπόν να ήσυχώ να περάση έτσι ή εύκαιρία που μου παρου-σιαζόταν. Ένα βράδυ παρακάλεσα τό φίλο μου να μου δανείση τό «δια-κός» του. Αυτός, που ήθελε να πάρη σε κάποιο άλλο θέατρο, μου τό έδω-αν εύχαρίστως. Κι' έτσι, νωρίς-νωρίς, πήγα και θρονιάστηκα στο κά-θισμα τό προσωρισμένο για τό γιατρό του θιάου, και άρχισα να παρακο-λουθώ την παράσταση.

Δεν είχε τελειώσει άκόμη ή πρώτη πράξις, όταν είδα νάρχεται προς τό μέρος μου ο «ρεζίσσος» ό οποίος μου άνήγγειλε ότι ή πρωταγωνίστρια είχε άρρωστήσει ξαφνικά και με παρακάλεσε να τρέξω να της παράσω την λατρική μου συνδρομή.

Όταν ήρθε πάλι την πρώτη στιγμή τάχα. Κατόπιν όμως συγκεντρώ-ντας όλη την ψυχραιμία μου άπεφάσισα να παίζω τόν ρόλο του «για-τρός» ως τό τέλος. Χωρίς να πώ λοιπόν τίποτε ήκολούθησα τόν ρεζίσσο, σά παρασκήνια, και μπήκα στο καμαρίνι της άρρωστης ήθοποιου, πού, αυτή την στιγμή ήταν λιπόθυμος. Άπλω της στεκόταν ο διευθυντής του θεάτρου, ό οποίος, μόλις με είδε, έτρεξε και μου είπε άγωνιαστικά:

— Έλάτε, γιατρέ μου, να δώτε τί έχει... Θα μπορούσαμε άραγε, να εξακολουθήσουμε την παράτασι; Κατά-λαβα πως δεν γνώριζαν καλά-καλά τό για-τρό τους και πέρα άόρος...

— Χμ! Άπλήρησα κοκκινίζοντας σάν δακτύλος και νύχοντας να με λούξη κρύος ιδρώτας, δεν έξω άκόμη... Πρέπει να έ-ξετάσω...

Για να κάμω κάτι, έπληρα τό χέρι της άρρωστης, όπως είχα δει να κάνουν πολ-λοι γιατροί, για να δω δήθεν τόν σφυγμό της.

Αυτή όμως είχε καταληφθί από νευ-ρική κρίση, κ' όλοένα άναπνέοντες πάνω στο κάθισμά της.

— Της ρίξατε νερό στο κεφάλι; έρώ-τησα.

— Ναί.

— Και δεν έφερε κανένα άποτέλεσμα;

— Κανένα...

— Όρα! Τότε, μίη της ρίξατε άλλο.

— Άνέπνευσα. Η πρόοδος μου γράσεις δεν είγαν πάει άσχημα. Είχαν ύφος... «ια-τρού»!...

— Λώστε της να εισπνεύση λίγη κολώνια, διάταξε.

— Δεν έχει!

— Ο διευθυντής και ο ρεζίσσος τσακώ-θηκαν να πών να βρούν κολώνια.

Έμεινα μόνος με την καλλιτέχνη. Έξαφνα όμως, φαντάσθη την κατάπληξή μου, όταν την είδα να ήσυχάζει κ' άνοήη τά μάτια της και να μου λέη χαμογελώντας:

— Γιατρέ, φαίνεται καλός άνθρωπος. Είπε νέος, ώστε θα με κατα-λάβετε...

Αν σά, καταλαβαίνω όλόκληρο, της άπάντησα.

— Ίδού περί τίς πρόκειται: Δεν είμαι όλόκληρο... άρρωστος... Πρός τί τά σάς τό κούνη; Σάν γιατρός που έσθε θα τό καταλαβαίνετε, σε λίγο, μόλις σας, Σκέφθηκε όμως να ήποπτεύω την άρρωσση για να κατορθώσω να πάρω μίαν άδεια από τριών ήμερών, της οποίας έχω μεγάλη ανάγκη. Βοηθήστε με...

— Πολύ εύχαριστός! Άπλήρησα κατενθουσιασμένος. Γιατί έχω, κού-ρα μου, να σάς ήποπτεύω κ' έχω κάτι. Λοιπόν, μάθετε, ότι... δεν είμαι γιατρός!...

— Τί λέτε, καλή;

— Δεν είμαι γιατρός! Άντικαθιστώ, άπλοστοτά, τόν γιατρό του θιάσου, ό οποίος είναι φίλος μου... Μην τό μαρτυρήσετε όμως, γιατί θα χύση τη θέση του...

Η καλλιτέχνη έσκαος στά γέλια.

Την ίδια στιγμή μπήκε στο καμαρίνι ο διευθυντής του θεάτρου και ο ρεζίσσος, κουβαλώντας, ό καθένας τους, από μία μπουτίλα με κολώνια.

— Περίτνί! είπα. Η καρδιά είναι τώρα καλλίτερα στην θέση της.

Άφησε την λίγα λεπτά της ώρας, ν' αναπαυθί, και σε λίγο θα είχε σε θέση να εξακολουθήση την παράσταση. Νομίζω όμως ότι πρέπει άνασαι-νήτως να μείνη σπύτι της, ν' αναπαυθί έπι δύο τρεις ημέρας. Έτσι θα συνέλθει έντελώς...

— Πολύ καλά, είπεν ο διευθυντής. Σά την σύμφωνα με τις δό-γιες σας, γιατρέ!

— Ο όδός μου είχε τελείωση. Άνέχωρσα για να γυρίσω πίσω στην πλατεία. Πρίν φύγω όμως, ή καλλιτέχνη πρόφρασε και μου φίλες κρυφά τό χέρι, ολχνόντας μου μία ματιά γεμάτη εύγνωμοσύνη...

† Κ. Χατζέπουλος

ΤΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΕΠΟΧΗΣ

Η ΡΕΚΛΑΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ποιός είχε πρώτος την ιδέα της ρεκλάμας στην Ελλάδα. Το μεγάλο της θάλασσας θηρίο. Τι τρώει ο κόσμος στη Ζάκυνθο όταν τελειώνουν τα παγωτά. Ποιός θέλει παραπάνω: Ο Μουρκίδης που γράφει αναφορές και... ποιήματα. Το νερόντο. Όπου αναγράφεται ένας... Βενιζέλος. Τα τραγούδια των μαστραπάδων και του Ραγκαβή. Ο Απόλλων, ο Άρης, και οι Μούσες του Πανεπιστημίου.

Πρό δεκάδων τινών ετών η ρεκλάμα στην Ελλάδα ήταν άγνωστος, ενώ στην Εξωτική χαλούσε κόσμο.

Στις εφημερίδες οι οποίοι εξέδιδον την εποχή εκείνη χαμμία άγγελια δεν έδημιουργούσαν, εκτός μιας ή δύο μεταλλευτικών εταιριών—ήταν τότε η εποχή της μανίας των μεταλλείων—και η του θεάτρου του Φαλήρου.

Πρώτος την ιδέα της ρεκλάμας, σε εφημερίδα καθημερινή, την έσχερθη ο μακαρίτης Κορομηλάς και όταν εξέδωσαν την εφημερίδα, μαζί με τον Ι. Καμπούρογλου, κατόρθωσαν να δώσουν κάποια ώθησι και στη ρεκλάμα στην Ελλάδα.

Αλλά και τότε δεν γινόταν τίποτε. Ήταν άμορφος ακόμη ο κόσμος και λίγοι οι κάτοικοι, μόλις βγαλμένοι ο τόπος από την καταστροφή. Αν συνέβαινε και τίποτε, το μάθαινε πειδί γρήγορα και πειδί καλά, ο ένας απ' τον άλλο, με το στόμα, ώστε ρεκλάμα περίττει. Έπειτα είχαν και την ζωντανή ρεκλάμα, τον Τελάλη.

Δεν είχε πολλά χρόνια ακόμα που μέσα στην Αθήνα, γύριζε ο κήρυκας, μ' ένα βρωμισμένο κομμάτι κρέας στο χέρι και φώναζε: — «Ση βούλι το Δέκα, κοντά στο μπακάλικο του Κανάκη, έσφαξαν βιδέλο ώρα και πολύ φθινό. Μόνον δύο δραχμές ή όσα. Ίδου και το δείγμα!»

Στις εποχές δε και σήμερα ακόμα, όλα τα μεγάλα γεγονότα το άνοιγμα νέου κρασιού, ένα φίνο γιοματάρι, που πωλείται καλό κρέας ποιάς άνοιξε «νέο μαγαζί», τότε φεύγουν τα παπύρια, και ποιά ώρα άρχίζει παράσταση ο Φασουλής, ο τελάλης το εξαγγέλλει...

Ο μακαρίτης, ο καθηγητής του Πανεπιστημίου κ. Λάμπρος, ανέφερε πολλές φορές δύο περιέργες τέτοιες αναγγελίες, που έτυχε νάκούση τη μιά στη Χαλκίδα και την άλλη στη Ζάκυνθο.

Η πρώτη απέβλεπε στην αναχώρησι δύο παποριών που καθυστέρησαν για λόγους τρικυμίας:

Νά την: — «Σήμερα αναχωρεί το μεγάλο της θάλασσας θηρίο, ο Ποσειδών και ο αδελφός του Έραιος, ο ένας για άπαντα, και ο άλλος για κάτον. Τρέξτε να πάσετε ελιστήρια, γιατί ο καιρός έμποντάται και θα χάσετε την ευκαιρία».

Τα δύο αυτά παπύρια, άνηκαν εις την τότε Έταιρεία Τζών-Μακ-Νονά!

Νά και η άλλη της Ζακύνθου:

«Ακούστε αδέρφια και ξένοι. Απόψε εις το καφετέριο του Ρουμανικά τελώνων τα παγωτά. Νά πατε όλοι να πάρετε από αήιον θα έχη μονάχα σαλάτι και σαργάνια. Σας το λέει ο Τζικινέτης, ος το λέει ο Τζικινέτης».

Τζικινέτης ήταν το όνομα του τελάλη που αποτελούσε προσωπικότητα τότε εις τη Ζάκυνθο. Ήταν ένας ξηντάρας που αγαπούσε το καλό κρασί και είχε μανία να παρακολουθεί όλες τις κηδείες. Εθιμόταν όλους όσους πέθαναν εντός μιας πεντηκονταετίας, ως και την ώρα και τη μέρα όπου πέθαναν, ήταν δηλαδή σωστό ληξιαρχικό βιβλίο των θανάτων.

Σ' ένα φύλλο της «Ελπίδος» του Αύγουστου του 1846, δημοσιεύεται η εξής ρεκλάμα:

«Νέον τακτικόν διά τούδ' οδόντας. Όποιος δήποτε και αν είνε ο πόρος του οδόντος, κοφίως ή άλλο τί θεραπεύεται εντός όλων ώρών και ποτέ πλέον ματάσεται πόρος και εκείνο το οδόντι δυναμώνει τα άλλα, και γουρά τα σκουλίκια όπου μέλλουν να ένοχλήσουν. Είνε το όνομα: Διμεν νεο δ ο δ ο ν τ ο ς...»

Ίδου και η θεραπεία:

«Νά βάλη, ο δοντης, εις το στόμα, ως ένα χουλιόριον της: σούπας από το νερόν τοιτο και να το βαστάξη από το δοντημένον μέρος δέκα μινούτα της ώρας, να πύθω αυτό και να βάλη άμέσως άλλο τόσον δι' άλλα δέκα μινούτα και πύθοντας και τοιτο άμέσως να βάλη και το τοιτο και τελευταίον χουλιόριον και εις το διάστημα της μιας ώρας θεραπεύεται».

Έχει όμως και συνέχεια.

«Αν ήθελεν αιδανθή μικρόν τινα πόρον την επάνωτον, το όποιο σπανίως άκοιούθη, ή μεταχειρισθεί δι' ελκος μινούτα το μένον νερόν και οίτω διαλείπει διά παντός ο πόρος και διδοι εις τοις οδόντας ένα μινούτα το όποιο επέρα εις άλλους ώρας».

Σε κατοπινά δε φύλλα της εφημερίδας, δημοσιεύονται πιστοποιητικά δεκαοχτώ γνωστών, της εποχής εκείνης προσώπων, στην Αθήνα, που βεβαιούσαν ότι γιαντευτήκαν με το νερόδοντο.

Και το γνήσιον των υπογραφών έπιχυρούσε ο εκπληρών τότε

χρόη Δημάρχου, δημαρχιακός πάρεδρος Βενιζέλος, όστις συγγένους βεβαίωνε και... το όφελιμο του γιαντικού.

Στο 1841 στην οδόν Αθηνάς στήθηκε μιá είδοποιήσι των λουτρών της Κύνθου.

Ο ένοικιαστής των λουτρών Γ. Σακελλαρίδης, άνήγγειλε ότι: «παρέχει έδωματα καλώς παρασκευασμένα, καλόν οίνον και καριν και τα λο πά αναγκαίοντα εις τοις λουνομένοις».

Τήν εποχή εκείνη τα άμάξια δεν σταθιεύανε στους δρόμους των Αθηνών.

Ήσαν δε και όλίγα. Τα καλά τα χρησιμοποιούσαν για τον παρπάτο, τα δε άλλα σταθιεύαν στο Μοναστηράκι, έκτελούντα την συγκοινωνία Αθηνών-Πειραιώς.

Δημοσιεύονταν, λοιπόν, στις εφημερίδες της εποχής εκείνης ή εξής είδοποιήσις.

«Ο Κ. Απόστολος, ξεροδόχος και ο Γερανίκος έπιταλόμενος την μεγαλοπρεπή άμαξαν και με δύο και τέσσαρας ίππους. Την άμαξαν δε έπι μετρίη τιμή εις οικογενείας, όταν την ζητήσωσι. Υπόκειται να δαι θέλουν μείνει πάντοτε υπεργεωρηστέμνοι από την υπηρεσίαν της άμαξης».

Τότε άρχισαν ο κόσμος να ζητάη τα πράγματα που εχανε δια μέσον των εφημερίδων.

Από την τότε εκδιδόμενην εφημερίδα «Φήμη», πέρνομε τις κάτω είδοποιήσεις. Παρακαλούμεν τοις αναγνώστης μας να προσέχουν στην ευγένεια και την λεπτοτητα της άγγελίας, πράγμα το όποιον δεν υπάχει σήμερα.

Οι πρόγονοι ήσαν ευγενέστεροι πολύ: «Την ήμέραν του Αγίου Βασιλείου, ληρομήτη Παρ ένος, ένα παιδί ήλι, λινόν άσπρο, με σμύρνα Ε. Σ. Παρακαλούμεν τον κύριον εις το σπίτι του άποψε έμεινε, να το στείλη εις το γραφείον της «Φήμης, διά ν' αποδοθή εις τον ιδιοκτήτην, ώστε κι εκείνος ή μη χαλάση την δουλίαν του και ν' άπαλαχθή της άνοχίας και ο κύριος ή ή κυρία, εις το σπίτι των όποιον ληρομήτη».

Και μιá άλλη τον Νοέμβριον του 1848. «Εις την όποιαν εύρηξη μιαν βόα (γούνα) και ο άπολέας αυτήν, ής έλλη εις το γραφείον».

Από την ίδια «Φήμη» πέρνομε.

«Εις το γραφείον της «Φήμης» εύρίσκονται να έπυρέτρια και μιá παραπάνω. Ο έχον άνάγκη, ής άπεινθη έκεί».

Τήν εποχή εκείνη που τα ταχυδρομεία βρισκόντοσαν εις πρωτόγονη κατάσταση, τα γράμματά του ο κόσμος τα έμπιστευαν σε διαφόρους έρασιτέχνους ταχυδρόμους ή ταξιδιώτας, όπως πολλοί κάνουν και σήμερα ακόμα.

Κάποιος από αυτούς, δεν κατόρθωσε φαινεται, να βρη εκείνον πρὸς τον όποιον διευθυνόνταν το γράμμα, και το άφηκε στα γραφεία του «Φίλου του λαού» ο όποιος δημοσίευσεν.

Ευρίσκειται εις το γραφείο μας ένα γράμμα έπιταλόμενον πρὸς τον κύριον Χ. Κεφαλά, κατοικούντα πλησίον της οικίας του Γερμανού καφέος, όπου πρότερον κατόκει ο Γεώργιος Γλαζάρης. Και ο τοιούτος ή έλθη να το λάβη.

Αλλά ή πειρ πρωτότυπη από τις άγγελίες, είνε ή εξής:

«Ο κ. Μελέτιος Μουρκίδης, δηλοποιεί ότι δύναται να συνθέσιν άνοφρας όποιονδήποτε είδος ή άλλα διάφορα έγγραφα εις την νεοέλληνικήν γλώσσαν. β.) Να παραδίδη κατά το σύστημα του Β. έλλ. σχολίων και γυμνασίων την άορίαν «Ελληνική καθ' όλας αιτήσεις τας συνεπείας. γ.) Να συινοχηγή έμμέτρος και άμοιοκαταλήκτους όποιαν όποιαν ύπόθεσιν εις την ήμετέραν γλώσσαν».

Ο Μουρκίδης αυτός διαβόησε εις το ζαχαροπλαστέιον του Χρηστάκοπουλου, ο όποιος έδω προ πολλών ετών έξοδος και εις το κατάστημά του, εκεί κοντά εις τα οικήματα του Κίχχ, στη συνοικία Πλάκας.

Ο Χριστάκοπουλος αυτός εις την έπιγραφή του καταστήματός του, δεν έραζε τον τίτλον «ζαχαροπλαστής» αλλά... «κουρετήρις».

Τα αυτοσχέδια αυτά τραγούδια ήσαν της εποχής τότε εις τα βράδια και τις άλλες χαρές ιδίως εις τα οικγενειακά συινοχία, όπου κερνούσαν και έπαιναν με τοις μαστραπάδες τοις παλιούς, τοις ζωγραφισμένους με λουλούδια.

Αυτοί οι μαστραπάδες έμαυνίσθησαν πειδί σήμερα.

ΕΝΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΓΕΓΟΝΟΣ

(Το αίσθημα των Δέκα—το άρχισε ή κ. Αιμιλία Δάφνη. Το συνέχισαν, τους συνένωσαν μεταξύ των, διαβάσαντες μόνον τα προηγουμένα οι κ. κ. Σπ. Δάφνης, Ι. Δελιακατερίνης, Παύλος Νιρβάνος, Διον. Κόκκινος, Γεργ. Σπυριδίου, Κώστας Ουράνης και Π. Παπαχρηστοδούλου. Συνεχίζει ήδη ο κ. Ληξ Σταμάτιου. Θα το τελειώση ο κ. Νικόλαος Λάσκαρης).

(Συνέχεια εκ του προηγουμένου)

Επίταλμα! σκέπτεται ο Λάμπρος. Και με θάρρος, βέβαιος για την έπιταλμα του σκοπού του, προχωρεί σ' έναν εργάτη, τον πλησιάζει και τον λέει:

— Έδώ γίνονται τα έργα της Ούλες; — Έδώ, λέει ο εργάτης. — Α! λαμπρά... — Ό εργάτης τον κυτάει παράξενα. — Ό Λάμπρος συνεχίζει: — Άντε έδώ θάνα κ' ή λίμνη; — Έδώ... — Θανμάσια!... Μπορώ να δώ το νερό; — Τά νερό; — Ναι, το νερό... — Παύ το νερό; — Τά νερό της λίμνης άδερφέ... — Τά νερό της λίμνης; Χμ... — Διλάδη; Τι θες να πής; — Όλοι να πό πως υπάχει νερό... Δεν τό βοήκαμε ακόμα. Δη- λήθ' αν τό μαζέψαμε ακόμα στη λίμνη...

— Με κοροϊδεύεις; — Όχι δά... — Άντε δεν υπάχει νερό; — Δεν υπάχει. — Κ' ή Ούλες ποί... — Κ' Ούλες... Έλπίζει να τό βοή... Νά δλο και γένηται. Ποι θά μής πάη; Θα τό ανακαλύψουμε και θα τό τραβήσουμε στο τέλος...

— Μαρι μιλά καλά... — Σοί ελα την αλήθεια τοθ Θεοδ' άφεντικό. — Άντε δεν έχει νερό; — Όχι γ' άγίασμα!... — Παντοδύναμη!... Παπαγία Παρθένης!... — Ό Λάμπρος αισθάνεται τό έδαφος να ύποχωρη κάτω από τα πόδια του, τό φως του σκοτίζεται, τό μυαλό του έλάνει...

— Άν υπάχει νερό... Άν υπάχει νερό... — Ό εργάτης τον κυτάζει με λύπη. — Πόως έξερ τί φαντάζεται!... — Ό Λάμπρος καθάει κάτω για να μη πέση, σκύβει το κεφάλι του έμμεσα στο γόνατο του και άσκαταλείται στην άπελπισία του...

Τι κακορίζικη αλήθεια!... — Τι γρονθοποιεί!... — Νά κυνηγας τό θάνατο και να σοθ ξεφύγης μέσα από τα χέρια! Άντι δεν στήβη άσφαλώς σε κανένα άλλον θνητόν επί της γής... — Έξερνα ο Λάμπρος αναπιδά κρυφά τον σπαρακτικώς: — Και τό αυτοκίνητο ποίγνη; Χίλιοι διαβόλοι!... Τι θα γίνω ποί;

— Η θέσις του είνε πράγματι δεινή. — Πως θα κατέβη στην Αθήνα; — Μέσον μεταφοράς δεν υπάχει όποις το ελε κ' ο εργάτης. — Η άπελπισία του Άστρονιού φθάνει πειδί στο ζενίθ.

Συγκοιτά με γονυλωμένα τα μάτια, με σφιγμένα τα δόντια; ρωτάει τον εργάτη: — Άν μοι λές; Κανένας λάκος γεμάτος νερό δεν υπάχει έδώ κοντά; Καμιά σούδα; — Όχι... — Νά πάη ο διάβολος!...

— Ήταν άποφασισμένος να πέση όπου δήποτε και να πεθί. Μά πουνταν γύρω δεν υπήρχε νερό, αν να έμπασι μόνο τον, άρ' διου άρχισε να τό ανα- λήθ' ή Ούλες... — Τι φωνή κατάστασις! — Τι δεινή ποίταν ή θέσις του! — Μαρις γκερός και πίσω ρέμμα!... Κ' ή Α- θήνη; Όχι φανότανε για να την κυτάξη από μα- κρυά και να παρηγορηθή...

Λυπηθήτε με δεν έχω πεντάρα.

Οί εργάται άρχισαν στο τέλος να γελάν μαζί του.

— Μά τί ζητούσες δώ πάνω; τον ρώταγαν.

Τι να τοις πής; — Όρθα να πηγώ;

Για να δικαιολογηθή συνεπώς είπε, έτσι έντελώς άπερίσκεπτα:

— Όρθα για νερό...

— Νερό; Για να πής!...

Και γαμογελούσαν.

— Όχι ήρθα να δώ τα έργα.

— Α! Όθαι υδραυλικός...

— Ναι... υδραυλικός.

— Και γιατί δεν κρατούσες τό αυτοκίνητο να γυρίσης πίσω;

— Νά... νά... δηλαδή... δεν τοίπα να φύγ. Έφινε μόνος του.

— Μόνος του; Σοθ την έφτιασε.

— Έτσι φανέται...

Επί τέλους οί εργάτες κυτάζαν τη δουλειά τους. — Ό Λάμπρος έμεινε και πάλι μόνος του...

Σκέφτηκε-σκέφτηκε και στο τέλος πήρε την απόφασί του. Έπρεπε άπωδοίποτε να γυρίση στην Αθήνα. Που να μείνη κεί πάνω τη νύχτα;

— Θα τον τρώγαν τα τσακάλια!...

Έκαμε λοιπόν το σταυρό του και ξεκίνησε... Ποδαρόδρομο!...

Περπατούσε, περπατούσε, περπατούσε!... Σωστός περιπλανώμενος

Τουδαίος!... Περιοδός λόφους, γρασιδιά, έρημίες. Άδρόμο έπερνε δρόμο

άφρη, λυπημένος, άπογοιτευμένος, κουρασμένος!

Μά ή Αθήνα ήταν μακριά...

Και νύχτωσε...

Κι' απλώθηκε γύρω σκοτάδι...

Και γαίνιγαν τα τοπανόσκυλα... Και τρέλιζαν οί γολλοί

κ' ή νεροχάλωνες... Και χτυπούσε ή καρδιά του άπ' τό φόβο

του, νάπ-ντοίπ, σάν έλικας βασιροί!...

Καθώς κατέβαινε σε μιá κατηφοριά, κάποιον ζωντανό, λα- γός, σκατζόχοιρος, άγριμ, σούβηκε άσφαρι μέσα στα χορ- τάκια και στίς άγκαθίδες...

— Φορορορορο!...

Τρόμαξε ο Λάμπρος.

Πήγε ή φρυγή του στην... Κοιλούνη, που λένε!

Τόβαλε στις πηλίδες!...

Έπεσε, έπεσε σάν δαμονομένους. Άκούγε τό χτύπο της

καρδιάς του και το φανόταν πως κάποιος τρέχει ερπίσιον του

να τον φτάση...

Πάσε άδως έπεσε κι' αυτός, δεν ήξερε. Είχαν θολώσει τα

μάτια του. Είχε σατίσει το μυαλό του... Τέλος σσιάντηκε κάτω, χωοί-

δύναμι, έξαπλημένος, τσακισμένος, τελευτώντας. Είχε άποκάμει...

Περισμένος μέσα στις σκόνες του δρόμου άδιαφορούσε για τό χάλι των

ροϊού του.

Ήταν σκεδόν ήμικαθάρων!

Παραμύθιος στην άκρη του δρόμου έαπλώθηκε άνάσκελα, άπλωσε τα

χέρια του άνοιχτά κι' άρχισε να σκέπτεται κυντάζοντας τ' άστέρια.

Τι σκεφτόταν; Τό χάλι του, τη δύστυχία του, τις συμφορές του!...

Κι' όλα αυτά έξ αιτίας της φιλολογίας! Μήπως δεν ήταν θύμα της;

Α! τις άθλιες τις Μούσες! Που ήταν τότε που αυτός κατέπεσε τόσον

Που ήταν ο Πήγασος να τον πάση και να τον μεταφέρει άφε-σβηστ

στην Αθήνα!

Ερ' δσοι όμως Πήγασος δεν φανόταν, πουνταν σκηοώθηκε και έζε- κησε πάλι άποφασισμένος να φτάση στην Κηφισιά και να προφτάση το

τοαίσι για την Αθήνα.

Περπατώντας ώρες. Κι' άτατος, καθώς ήταν, έφτασε στην Κηφισιά

σε δισκό γάλε, μετά τα μεσάνυχτα. Τραίνο δεν υπήρχε... Και πήρε πάλι

τό δρόμο για την Αθήνα...

Περπατώντας-περπατώντας, ξεφάνθηκε...

Κοντά στο Γηροκομείο μιá σκιά πρόβαλε μπροστά του, έπαινα

δεύτερη.

— Α!... έκοιμесе κοιμαμένος ο Λάμπρος. Λυπηθήτε με, δεν έχω

πεντάρα!...

— Στάσου! πρόσταξε μιá φωνή.

— Όρθα!...

— Στάσου βλάκα!

— Στάθηκε.

Από άγνωστο με πολιτικά τον πλησίασε και

τον κυτάζαν ύποπτα. Έκαινα τον στήσαν:

— Ποι πής;

— Στην Αθήνα.

— Άπό ποδ έρχεσαι;

(Ακολουθεί)

ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

ΤΑ ΣΤΑΦΥΛΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΑΣΙ

Ἡ Τέχνη καὶ ἡ ἐορτὴς τῆς ἀμπέλου. Ἔργα μεγάλων ζωγράφων. Ὁ τραγῆτος στὴν Αἴγυπτο τῶν Φαραώ. Στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα. Αἱ ἐορταὶ τοῦ Βάχχου. Μία περιγραφή τοῦ Ραμπλαί. Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τὸ θεῖον δῶρον. Ἡ μέθη τοῦ πατριάρχου Νῶε. Στὴν ἐποχὴ τῆς Ἀναγεννήσεως. Ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Ἡ ζωγραφικὴ καὶ ἡ γλυπτικὴ διέσωσαν μέχρι τῆς ἐποχῆς μας τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ζωγραφίζονταν στοὺς διαφόρους λαοὺς διὰ μέσου τῶν αἰώνων ὁ τραγῆτος. Καὶ πράγματι, ἀπὸ τῶν εἰκονογραφικῶν τῶν αἰγυπτιακῶν τάφων μέχρι τοῦ μνημείου ποὺ στήθηκε τελευταία στὴ Γαλλία πρὸς τιμὴν τοῦ Παστέρ, βλέπουμε διὰ τὸν τραγῆτος καὶ οἱ σχετικὲς γιορτὲς ἀποχόλησαν πάντοτε τοὺς καλλιτέχνες. Καλλιτέχναι μεγάλοι σὰν τὸν Βελασκουέζ, τὸν Πουσσέν, τὸν Λανγκρ καταπιασθέντες τὸν θέμα αὐτό. Θὰ δοῦμε τώρα πῶς οἱ μεγάλοι αὐτοὶ εἰκονογράφοι δὶκόν τὸν ἐποχὴν καὶ δὶκόν τὸν χωρὶν ἀνεπαρέστησαν τὸν τραγῆτος.

Κι' ἄς ἀρχίσουμε ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους, οἱ ὁποῖοι συνήθιζαν νὰ ζωγραφίζουν ἀπάνω στοὺς τάφους διάφορες σκηνὲς τῆς καθημερινῆς τῶν ζωῆς γιὰ νὰ τίς θυμᾶται ἡ ψυχὴ τους. Ἀπὸ αὐτὲς τίς εἰκόνες βλέπουμε τὴν ἐλεεινὴ ζωὴ, ποὺ περνοῦσαν τότε ἡ λαϊκὲς τάξεις καλλιτέρα ἀπ' ὅτι ἐξοῦμε τὴ ζωὴ τοῦ λαοῦ στὴν ἐποχὴ τοῦ Λουδοβίκου XIV, ὅποτε οἱ ζωγράφοι δὲν ἐξογράφιζαν παρὰ θεοὺς καὶ βασιλεῖς. Μεταξὺ τῶν ἄλλων, ὑπάρχει μιὰ εἰκόνα σ' ἕνα τάφο τοῦ Ναντί, ἡ ὁποία ἀναπαριστᾷ τὸν τραγῆτος ὅπως γινόταν στὴν ἐποχὴ τῶν Φαραώ. Ἀπ' αὐτὴ βλέπουμε κανεὶς ὅτι ἐνῷ οἱ μηχανεὲς μετεμόρφωσαν σήμερον ὅλες τίς ἐργασίες, τίς ἐκάναν πὺρ εὐκόλες καὶ πὺρ γρήγορες, στὴ συγκομιδὴ τῶν σταφυλίων ἐξακολουθοῦμε νὰ βρισκόμαστε στὸ ἴδιον σημεῖο ποὺ βρισκόταν ἡ ἀνθρωπότης καὶ πρὸ δυόμισι χιλιῶν χρόνων. Ὅπως καὶ ἐστὶ καὶ τώρα, τότε, τὰ σταφύλια τὰ μάζευαν μὲ τὰ χέρια καὶ τὰ πατοῦσαν μὲ τὰ πόδια.

Οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι θεωροῦσαν τὸ κρασί ὡς δῶρον θεοῦ ποὺ τὸ εἶχε φέρει στὸν κόσμον ὁ Βάχχος, ὁ γυῖος τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σεμέλης. Γι' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς Σεμέλης, γιὰ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ πατριάρχου Νῶε ὅταν τραγῆτον γινόντουσαν διάφορες ἐορτὲς πρὸς τιμὴν τοῦ Βάχχου, τῶν ὁποίων ἀναπαριστάσεις βλέπουμε στὰ πλεῖστα τῶν ἀρχαίων μνημείων, ὅπως καὶ στὸ ἀγγεῖο τοῦ ὁποῖου δημοσιεύουμε τὴν εἰκόνα. Ἀπὸ τίς ἀναπαραστάσεις αὐτὲς, ἄλλες παριστάνουν τὸ Βάχχο νὰ τεῖνῃ ἐπὶ σταφύλια στὸν Ἀμπέλο, τὸ μικρὸ θεὸ τῶν ἀμπέλων. Ἄλλες παριστάνουν τὰς ἱερεῖας τοῦ Βάχχου, τίς Βακχίδες, ἡ ὁποῖες μεθοῦν γιὰ νὰ δείξουν καλλιτέρα τὴν πίστη τους πρὸς τὸ θεὸ τους. Ἄλλες ἀκόμη παριστάνουν διάφορες θεοτήτες τῶν δαδῶν καὶ τῶν ὀρέων μαζί μὲ τοὺς Σάτυρους νὰ συνοδεύουν τὸ θεὸ τοῦ οἴνου στὴ θριαμβευτικὴ του παρέλαση ἐπάνω στὴ γῆ. Ἰδού πῶς περιγράφει τὴν πομπὴ αὐτὴ ὁ διάσημος Γάλλος συγγραφεὺς Ραμπλαί: «Ὁ Βάχχος προχωροῦσε ἐμπρός, ἐπάνω σ' ἕνα θανυσίον ἄρμα τὸ ὁποῖο ἔσυραν τρία ζεύγη νεαρῶν λεοπαρδάλεων. Τὸ πρόσωπο τοῦ ἄρματος κατεβαίνει, πρῶτος πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι οἱ καλοὶ οἰνοπότες δὲν γηράσκουν ποτέ. Ἦταν κόκκινος σὰν Χερουβείμ, χωρὶς μιὰ τρίχα στὸ πρόσωπό του. Στὸ κεφάλι φοροῦσε στεφάνι μὲ χισσοὺς καὶ κλιματόφυλλα καὶ φοροῦσε σανδάλια χρυσά. Τὴ

συνοδεία τοῦ ἀποτελοῦσαν ἡ Βακχίδες, γυναῖκες τρελλές, μανιακές, παράφορες ποὺ εἶχαν ὥσπερ τις μέσες τους μὲ φεῖδια καὶ μὲ ἄλλα ζωντανὰ ἐρπετά. Τὰ μαλλιά τους ἀνεμίζοντοσαν στὸν ἀέρα, μπλεγμένα μὲ σταφύλια. Ὁ ἀριθμὸς τους ἦταν ἀμέτρητος. Τῆς πομπῆς προηγείτο ὁ ἐμπιστος τοῦ Βάχχου, ὁ Σιληνός. Ἦταν ἕνας γεροντάκος τρεμουλιάρης, κυρτωμένος, χοντρός καὶ προγαστρός. Ἦξε μεγάλη καὶ ἀνασηκωμένα αὐτὰ, μύτη μυτερή, βλέφαρα παχιά καὶ στρογγυλά καὶ ἦταν καβάλλα σ' ἕνα γαϊδάρο. Τέλος τὴν πομπὴ τὴν ἔκλεινε ὁ Πᾶν, τερατώδης καὶ φοβερός. Στὸ ἀριστερὸ του χεῖρ κρατοῦσε τὴ σύριγγα καὶ στὸ δεξιὸ ἕνα γιγντὸ ραβδί. Στὸ πλῆθος ἐβάδιζαν οἱ Σάτυροι, οἱ Φαῖνοι καὶ οἱ Αἰγυπτιῆς. Τὸ κοινὸ σπένδιμα ἦταν τὸ ἐπιφώνημα: «Ἐδοί!» τὸ ὁποῖο ὅλοι ἀναφωνοῦσαν κάθε τόσο...»

Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τοῦ χριστιανισμοῦ, ἡ ἀμπέλος ἐθεωρεῖτο ὡς δένδρον τῆς ζωῆς καὶ τὰ σταφύλια ὡς σύμβολο τῆς ἀναστάσεως. Ἐθεωροῦσαν θάνατο τὸ πῶς ἀπὸ τίς ῥίζες τοῦ σταφυλίου ἐβγαίνει τὸ κρασί. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ πρώτοι χριστιανοὶ καλλιτέχναι ἀνεπαρέστησαν διάφορες σκηνὲς τοῦ τραγῆτος μέσα σὲς κατακόμβες, ἐπάνω στὰς σαρκοφάγους καὶ στοὺς τοίχους τῶν ἐκκλησιῶν. Σὲ μερικές μάλιστα ἀρχαῖες ἐκκλησίες, τόσες εἶναι οἱ εἰκόνες, οἱ σχετικὲς μὲ τὸν τραγῆτος ὅστε μάλιστα κανεὶς μέσα διεισδύει ἀν μυστῇ σὲ νὰ τοῦ Βάχχου ἢ σὲ νὰ τοῦ Χριστοῦ.

Τὸ ἴδιο συνέβη καὶ μὲ τοὺς μοναχοὺς τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων οἱ ὁποῖοι ἐξέχρυσαν τοὺς λόφους τῆς Μπουργκόνης καὶ τίς ὄχθες τοῦ Ρήνου, ἐφύεψαν ἐκεῖ ἀμπέλους καὶ ἐκαίαν σπιτάρια μέσα στὰ δένδρα καὶ κατοικοῦσαν. Αὐτοὶ ἀντικατέστησαν οἰκία-οἰκία τὸ βαρὺ μιλωμένο καὶ ἀρματισμένο κρασί τῶν ἀρχαίων μὲ τὰ καθαρά καὶ ἁγία ἀρματισμένα σημεῖα νὰ κρασιά. Ὅταν περνᾶ κανεὶς μὲ τὸ τραῖνο ἀπὸ τὰ μέρη ἐκεῖνα βλέπει σὲς κορυφὰς τῶν λόφων ποὺ εἶναι κατὰφυγτο ἀπὸ ἀμπέλια, μιὰ μικρὴ ἐκκλησιόcula ἡ ὁποία δεσπόζει ὅλης τῆς περιφέρειας. Φαίνεται σὰ νὰ παρακαλεῖ τὸ θεὸ νὰ προστατεύῃ τ' ἀμπέλια ποὺ φυλάττουν γύρω. Σὲ ὅλα τὰ μοναστήρια τῆς περιόχης ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφή: «Εὐχαριστῆτε τὸν θεὸν τὸν ὁποῖον ἡ ἀμπέλος καλοσύνη μᾶς δίδει τὸν οἶνον».

Ὁ χριστιανισμὸς λοιπὸν ἐξέδωκε τὸ κρασί, μὰ κατηγόρησε πάντοτε τὴ μέθη. Τὸ κρασί τὸ ἀπεθώρεσε μάλιστα χρησιμοποιοῦντας τὸ γιὰ τὴ μεταλήρη καὶ συμβολίζοντας μ' αὐτὸ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ τὸ ὁποῖον ἐξυψοῦ ὑπὲρ τῆς Σωτηρίας τοῦ Κόσμου.

Τὸ διπλὸ αὐτὸ ρόλο τοῦ κρασιοῦ, τὸν ἱερὸ ρόλο καὶ τὸ βέβηλο τὸν ἀπεικόνισαν θανυσίον ὁ μέγας ζωγράφος Γκαζόλι στοὺς δυὸ περίφημους πίνακες του: «Ὁ τραγῆτος καὶ ἡ μέθη τοῦ Νῶε» ποὺ βρισκονται στοὺς τοίχους τοῦ κοιντοῦ τριγύρου τοῦ Κάμπο Σάντο τῆς Πίζας. Τὸ θέμα τῶν εἰκόνων αὐτῶν ἴνε παρμὶν ἀπὸ τὴν παλαιὰ διαθήκη, μὰ τὰ πρόσωπα ποὺ ἀπεικονίζονται σ' αὐτοὺς εἶναι συμπατριῶται τοῦ ζωγράφου Φλωρεντινοῦ. Στὴ μιὰ εἰκόνα, τὴν ὁποία καὶ δημοσιεύουμε, φαίνεται ὁ Νῶε, ὁ ὁποῖος εὐλογεῖ τὸν τραγῆτον καὶ παρακαλεῖ τὸ θεὸ νὰ τὸν εὐδοῦσῃ. Στὴν ἄλλη εἰκόνα φαίνεται ὁ Νῶε μεθύμενος ἀπὸ τὸ καινούργιο κρασί, ο' ἐλεεινὴ κατάστασις. Πλὴν τὸν στέκεται ὁ γυῖος του ὁ Χάμ καὶ τὸν δείχνει στὴν οἰκογένειά του ποὺ ἔχει μαζεφτεῖ γύρω του, ἐνῷ ὁ ἄλλος ὁ γυῖος του ὁ Σὴμ τὸν σκεπάζει μ' ἕνα σεντόνι γιὰ νὰ μὴ φαίνεται.

Κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς ἀνα-

Η ΜΕΘΗ ΤΟΥ ΝΩΕ

Ἔργο τοῦ Φλωρεντινοῦ ζωγράφου Γκαζόλι. Ἦταν τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ πατριάρχου Νῶε ὅταν τραγῆτον γινόντουσαν διάφορες ἐορτὲς πρὸς τιμὴν τοῦ Βάχχου, τῶν ὁποίων ἀναπαριστάσεις βλέπουμε στὰ πλεῖστα τῶν ἀρχαίων μνημείων, ὅπως καὶ στὸ ἀγγεῖο τοῦ ὁποῖου δημοσιεύουμε τὴν εἰκόνα. Ἀπὸ τίς ἀναπαραστάσεις αὐτὲς, ἄλλες παριστάνουν τὸ Βάχχο νὰ τεῖνῃ ἐπὶ σταφύλια στὸν Ἀμπέλο, τὸ μικρὸ θεὸ τῶν ἀμπέλων. Ἄλλες παριστάνουν τὰς ἱερεῖας τοῦ Βάχχου, τίς Βακχίδες, ἡ ὁποῖες μεθοῦν γιὰ νὰ δείξουν καλλιτέρα τὴν πίστη τους πρὸς τὸ θεὸ τους. Ἄλλες ἀκόμη παριστάνουν διάφορες θεοτήτες τῶν δαδῶν καὶ τῶν ὀρέων μαζί μὲ τοὺς Σάτυρους νὰ συνοδεύουν τὸ θεὸ τοῦ οἴνου στὴ θριαμβευτικὴ του παρέλαση ἐπάνω στὴ γῆ. Ἰδού πῶς περιγράφει τὴν πομπὴ αὐτὴ ὁ διάσημος Γάλλος συγγραφεὺς Ραμπλαί: «Ὁ Βάχχος προχωροῦσε ἐμπρός, ἐπάνω σ' ἕνα θανυσίον ἄρμα τὸ ὁποῖο ἔσυραν τρία ζεύγη νεαρῶν λεοπαρδάλεων. Τὸ πρόσωπο τοῦ ἄρματος κατεβαίνει, πρῶτος πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι οἱ καλοὶ οἰνοπότες δὲν γηράσκουν ποτέ. Ἦταν κόκκινος σὰν Χερουβείμ, χωρὶς μιὰ τρίχα στὸ πρόσωπό του. Στὸ κεφάλι φοροῦσε στεφάνι μὲ χισσοὺς καὶ κλιματόφυλλα καὶ φοροῦσε σανδάλια χρυσά. Τὴ

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΡΥΓΗΤΟ Σ' ἕΝΑ ΠΥΡΓΟ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ
(Ἔργον τοῦ συγχρόνου ζωγράφου Λεονάρδου).

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

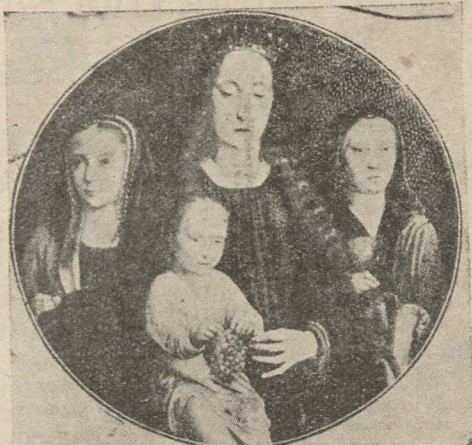
στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

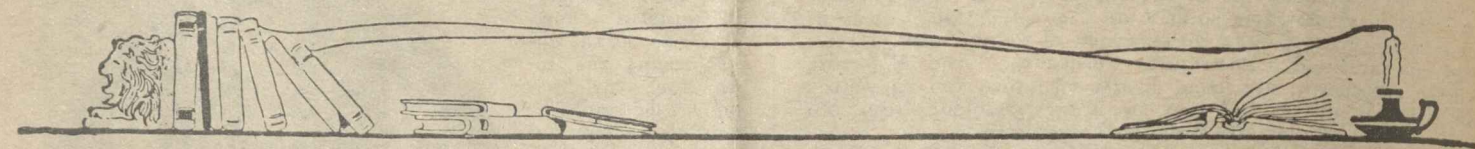
στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

στὴν ἐποχὴ τῆς ἀναγεννήσεως, ὁ πρεσβευτὴς ποὺ ἔπινε μέσα στὴ μπόττα του κτλ. κτλ.

Ἡ Παρθένος καὶ ὁ Ἰησοῦς νήπιον μ' ἕνα τζαρπί σταφύλια στὰ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΜΑΣ

ΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΑΠΟΜΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΜΙΡΒΑΝΑ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Ἐλλάς τὴν σὴν εἰκόνα
ἀθάνατον ὄραν βουλομένη,
σοὺ μὴ δίδοντας, ὄμμασιν
Ἑλλήνος λογράφου ὤρησας.

Ἐπρεπε νὰ «ὀφραρίσω» κ' ἐγὼ τὴν εἰκόνα τοῦ Παπαδιαμάντη «αὐτοῦ μὴ διδόντος».

Θὰ σοὺ φωτογράφησω τὸν Παπαδιαμάντη... εἶπα μὴ μὲρα σὺν διευθυντῇ τῶν «Παναθηναίων», τὸν ἀλησμόνητό μου Κί-μωνα Μιχαηλίδη.

Ἄν τὸ καταφέρω—μὴ εἶπε—θὰ εἶνε μὴ ἐπιτυχία γιὰ τὰ «Παναθηναία». Ἀλλὰ δὲν τὸ πιστεύω.

Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνῃ, τόσο μὴ εἶχε καρφωθεί αὐτὴ ἡ ἰδέα, ὥστε, ὡς πὺν νὰ φάσῃ ἡ στιγμή γιὰ ἐκστρατεύωσιν στὴ Δεξαμενὴ, τρεῖς ἀνησυχίες με βασάνιζαν. Πρώτῃ, μήπως πεθάνῃ σὺν μεταξὺ αὐτὸ ὁ Παπαδιαμάντης, δεύτερῃ μήπως πεθάνω ἐγὼ καὶ τρίτῃ μή-πως προστάξῃ κανένας ἄλλος καὶ τὸν φωτογράφησιν, παρὼντας μου τὴν προτεραιότητα, πὺν τὴ λογάριζα σὺν ἑνὰ τίτλῳ τιμῆς γιὰ τὸν αὐτό μου. Καὶ μαζὶ με τὴς ἀνησυχίες αὐτῆς με βασάνιζε μὴ προκαταβολικὴ τύφῃ συνειδήσεως γιὰ τὴν ἀπάτῃ, πὺν ἐμεῖλλα νὰ διαπράξω, κάνοντας σὺν σεβαστῷ μου φίλῳ, χωρὶς τὴ θέλησὶν τοῦ, κατὰ πὺν μὴ ποιοῦσε ἴσως νὰ τὸν πικρᾶν ἁγιάτρευτα. Ἐπὶ τέ-λους ἐπῆσα τὴ μεγάλη ἀπόφαση, ὥπλισα τὸ κ ο ν τ ἰ α κ μου, ἀφοῦ κατὰστροφῶς με ὅλες τοῦ τις λεπτομέρειες τὸ σχέδιόν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ξεκίνησα γιὰ τὴ Δεξαμενὴ, σὺν ἄν-θρωπος, πὺν πηγαίνει νὰ κἀνῃ κατὰ τί, πὺν δὲν ἔχει ξεκαθαρίσῃ, καλὰ-καλὰ, σὴν συνειδήσῃ τοῦ, ἂν εἶνε μὴ ἀγαθὴ πράξῃ ἢ ἑνὰ ἐγκλήμα.

Τὸν βοήθα, ὥπως περιμένα, μέσα σὺν καφενεῖο τῆς Δεξαμενῆς, καθισμένο με τρεῖς ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ. Ἡ παρουσία μου, με ὅλη τὴν εὐχαρίστηση, πὺν μὴ εἶ-δειξέ, μὴ φαίνεται πὺν εἶχε ἐνοχλήσῃ κάποιον. Μὴ εἶπε νὰ καθίσω καὶ μὴ παρουσιάσῃ τοὺς φίλους τοῦ, μ' ἔσαν ἔξαιρετικὸ σεβασμὸ σὺν πρόσωπῳ τοῦ. Εἶχα φοβηθῇ ἴσως—μάταιος φόβος—μήπως δὲν τοὺς φερ-θῶ ὅσο ἔπρεπε καλὰ καὶ θέλησε νὰ με προκαταλάβῃ, προσπαθώντας νὰ ἐλαττώσῃ τὸν αὐτό τοῦ καὶ νὰ με-ταθέσῃ τὸ κέντρο τῆς βαρύτητος σὺν ἀγαθὸν αὐτοῦ ἀνθρώπου.

Τοῦ λόγου τοῦ ἀποδοῦ—μὴ εἶπε παρουσιάζοντας τὸν πρῶτο—εἶνε στωϊκὸς φιλόσοφος. Μὰς λέει πολλὰ ὠραία πράγματα...

Ἦτανε σὰ νὰ μοῖλεγε :

Γιὰ τὸ Θεό, μὴ με προσέξῃς ἔμένα. Πρόσεξε τὸ στωϊκὸ φι-λόσοφο...

Δὲν ἤθελε, με κανένα ἔννοιο, νὰ ἐπισκιάσῃ τοὺς φίλους τοῦ με τὴ δόξα τοῦ. Δὲν ἄργησα, ἔρπονται, νὰ μαντέψω τὴν κρυφὴν τοῦ ἐπιθυμία. Κάθισα κοντὰ τοῦ, εἶπα λίγα καλὰ λόγια σὺν «στωϊκὸ φιλόσοφο», ἔσαν γρηγόριο πὺν εἶχε δεχτῇ τὸν τίτλῳ τοῦ, χωρὶς νὰ καταλαβαίνῃ καλὰ-καλὰ τὴ σημασία τοῦ, καὶ προσπαθῶν ν' ἀκουμ-πῶσιν, με τρόπο, τὸ κ ο ν τ ἰ α κ μου σὺν μὴ καρέκλῃ, χωρὶς νὰ τὸ προσέξῃ ὁ Παπαδιαμάντης. Ἡ τακτικὴ μου ἦτανε ἢ νὰ τοῦ ἀρ-πάξω κανένα ἑ ν σ τ α ν τ ἰ α κ, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ ἢ, ἂν δὲ τὰ καταφέρω ἔτσι, νὰ τοῦ κάνω τὴν πρότασιν με τέχνη. Φοβόμουν, ὅτι ἂν τὸ μάτι τοῦ ἐπαιρνε τὴ φωτογραφικὴ μηχανὴ καὶ καταλάβαινε πὺν εἶχα παῖε ἐκεῖ ἀποφασισμένος νὰ τὸν φωτογράφησω, αὐτὸ θὰ τὸν διέδτε κακὰ καὶ θὰ μὴ γαλοῦσε, ἀνεπαρόντως τὴ δουλειά μου. Ἐκείνῃ, πὺν φοβηθῆκα ὅμως δὲν τὸ γλύτωσα. Τὸ μάτι τοῦ ἔπεσε ἀπάνω σὺν κοινῇ τῆς μηχανῆς καὶ μὴ εἶπε, με χίποια ἀνη-συχία, σὰ νὰ μάντευε τὸ σκοπὸ μου :

Τὴ εἶνε αὐτὸ τὸ κοινὸ, πὺν εἶπε καὶ μὴ :

Τὴ εἶπε ν' ἀπαντήσω ; Ἀπάντησα μ' ἑνὰ ψέμμα, πὺν με κά-νει νὰ ντρέπωμαι ἄκόμα.

Εἶπε, τοῦ εἶπα, θερμοκαυτήρας... Ἐνὰ ἱατρικὸ ἐργαλεῖο... Χαμογέλασε πικρὰ, γιὰ τὴν ἀπάτῃ, πὺν τοῦ εἰκομᾶσα, ἀλλὰ δια-βάδοντας ἴσως περισσότερο σὴν διάθεσιν τῆς ψυχῆς μου, μὴ εἶπε με μὴ χριστιανικὴ ἐπιεικεία, πὺν ἔκανε βαρύτερη τὴ μεταμέλειά μου :

Μὴ με γελᾷς... ἔβρω τί εἶνε αὐτό. Εἶνε αὐτὸ πὺν λένε κοι-τάκι.

Δὲν ποιοῦσα νὰ κρυφτῶ περισσότερο. Ξεμολογήθηκα τὴν ἀνο-μία μου, με πραγματικὴ συντριβὴ καὶ, ἀφοῦ ἔλαβα «ἀφρονὶν ἀναο-τιῶν» ἀπ' τὸ μεγάλο χριστιανό, πὺν ἦταν ὁ Παπαδιαμάντης, προσ-πάθησα νὰ τὸν ἐξηγήσω τὸ σκοπὸ μου.

Κι' ἂν ἤθελε νὰ σὲ φωτογράφησω, Ἀλέξανδρε, τί κακὸ βλέ-πεις σ' αὐτό ;

—Ὅτ' ποιήσῃς σεαυτὸ εἰδωλόν, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα... μὴ εἶπε μ' ἔσαν τὸν ἀσθηρὸ καὶ ἐπίσημο.

Τὸ ρητό, πὺν μὴ εἶχε ἐπαναλάβῃ ἦταν σὺν κατηγορηματικῇ ἀρνήσῃ. Ἀλλὰ δὲν ἀπελπίστικα. Προσπάθησα νὰ τοῦ ἀγγίξω μὴ εὐαίσθητη χορδή.

—Ἐπὶ τέλους, τοῦ εἶπα, δὲν εἶσαι ἐσύ, πὺν μὴ εἶπες νὰ σὲ φωτογράφησω. Σκέψου, πὺν ποιοῦσα νὰ σοὺ πάρω τὴν φωτο-γραφία σου, κ' ἐγὼ καὶ κάθῃ ἄλλος, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃς, δὲν θέλησα ὅμως νὰ κάνω κατὰ πὺν δὲ θὰ ἦταν σύμφωνο με τὴ θέ-λησιν σου. Ἐπειτα, κάνοντας τὴ φωτογραφία μας, δὲν τὴν κάνωμι γιὰ τὸν αὐτό μας. Ἀδριο θὰ πεθάνουμε. Οἱ ἀνθρώποι μας, πὺν μὰς ἀγαποῦν, θέλουν νὰ μὰς ἔχουν ἄκόμα μπροστὰ τοὺς καὶ νὰ μὰς θυμωθῇ. Γιὰ τὴν νὰ τοὺς στερηθῇ κανεὶς αὐτὴν τὴν τελε-ταία παρηγοριά : Γιὰ συλλογήσῃ, μὴ στιγμῇ, τὴ χαρὰ, πὺν δὲ νοιώσῃ οἱ ἀδερφάδες σου, ὅταν λάβουν τὴ φωτογραφία σου, πὺν θὰ τοὺς στείλῃ. Γιὰ νὰ μὴν τοὺς δόσῃς αὐτὴ τὴ χαρὰ :

Φάνηκε πὺν ἄρχισε νὰ λυγίσῃ. Ἀλλὰ δὲν ἦτανε τόσο τὰ ἐπι-χειρήματα μου, πὺν τὸν ἔχαν κἀμῃ ν' ἀλλάξῃ γνώμη. Περισσότερο ἦτανε ἢ ἐπιθυμία τοῦ νὰ μ' εὐχαριστήσῃ. Καὶ μοῖσεσε νὰ τὸ καταλάβω.

—Ἄς εἶνε... μὴ εἶπε. Ἡ φίλια νίκησε τὸ ζορμπαλίκι.

Ἀντιγράφω, κατὰ λέξιν, τὴ φράσιν τοῦ, ὥπως τὴν ἀκούω. Τὴ χαριτωμένη, ἀλήθεια, διατύπωση, τῆς ψυχολογίας τοῦ. Ἡ ἀντι-στασὴ τοῦ σὴν ἰδέαν νὰ φωτογραφηθῇ, ἦτανε τὸ «ζορμπαλίκι» τοῦ ἢ παλληκαριὰ τοῦ, δηλαδὴ, ἢ υπερηφάνειά τοῦ. Ἡ φίλια εἶχε ν-κίση τὸ «ζορμπαλίκι».

Μία φορά ὅμως, πὺν πῆρε τὴν ἀπόφασιν τοῦ, βιάζονταν νὰ τελειώσῃ, μὴ ὥρα ἀρχίτερα, ἢ δου-μασία τοῦ.

—Ἐλα... μὴ εἶπε. Νὰ τελειώνουμε...

Φανταζότανε πὺν ἢ φωτογραφία ποιοῦσε νὰ γίνῃ «ἐπὶ τόπου», μέσα σὺν καφενεῖο, ὅπου τὸ φῶς ἦταν ἀθλιο. Τοῦ παρόστησα, ὅτι πρέπει νὰ βροῦμι δῶν σὺν φῶς. Ἡ πρότασιν μου δὲν τοῦ καίρησε. Ξεροντας τὴ νευρικότητά τοῦ, φοβόμουν ὅτι, ἀπὸ στιγμῇ σὺν στιγμῇ, ποιοῦσε ν' ἀλλάξῃ γνώμη νὰ μετανόησῃ γιὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ καὶ νὰ εἶνε χαμένως ὅλες μου οἱ προσπάθειες. Γιὰ τὴν ἰδέαν πὺν δὲν θὰ ποιοῦσε καὶ νὰ τὸν ἡμετέρῃ. Πῶς τὸν εἶπα νὰ σηκωνταί καὶ νὰ με ἀκολουθῇ δῶν ἀπὸ τὸ κα-φενεῖο, δὲν πίστευα τὰ μάτια μου.

—Ποῦ θέλεις νὰ πάμε ; μὴ εἶπε στενοχωρημένος.

Ὁ ἥλιος ἔγερνε πρὸς τὴ δύση τοῦ καὶ οἱ τελευταῖες τοῦ ἀχτί-δες ἔπεφταν εὐνοϊκὰ σὺν δυτικῇ πλευρᾷ τοῦ καφενεῖου. Σὺν μὴ γωνία, καλὰ φωτισμένη, ἦτανε μὴ καρέκλα.

Κάθισα σ' αὐτὴ τὴν καρέκλα, Ἀλέξανδρε ; τοῦ εἶπα. Σὺν δὲν λεπτὰ θὰ τελειώσουμε.

Νὰ καθίσω... μοιρομύρισε.

Κάθισα, ἔσκησε τὸ κεφάλι τοῦ ἀπάνω σὺν στήθος καὶ σπαρ-ρωσε τὰ χέρια τοῦ ἀπάνω σὺν μπαστούνι τοῦ, πὺν κροτοῦσε ἀνά-μεσα σὺν ποδία τοῦ. Δὲ θὰ ποιοῦσε νὰ τοῦ δώσῃ κανεὶς μὴ πόζα, πὺν σύμφωνη με τὴ φύσιν τοῦ, καὶ τὸ χαρακτῆρα τοῦ ἀπ' τὴν ἀσκητικὴ αὐτὴ πόζα, πὺν εἶχε πάρε μοναχὸς τοῦ. Ἦτανε τυχαίᾳ ἢ πόζα αὐτῇ ; Ἦτανε μελετημένη ; Δὲν ἔβρω. Ἄν ἦτανε τὸ δι-επτερο, πρέπει νὰ πιστέψῃ κανεὶς, ὅτι καὶ ὁ πὺν ἀπόκοσμος ἀσκητι-σμός ἔχει τὴ φιλαρέσκεία τοῦ. Στάθηκε ἀντίκρου τοῦ, βιαστικὸς μὴ μὴ χαλᾶσῃ ἴσως τὴν ὑπέροχην αὐτὴ σύνθεσιν, πὺν εἶχα μπροστὰ μου, καὶ τοῦ πῆρα δὺν «ἐνοστιανὴν» σὴν ἰδίαν πόζα.

Σὺν μεταξὺ αὐτῶν, δὺν—τρεῖς ἀνθρώποι τοῦ καφενεῖου καὶ ἑνὰ παιδάκι εἶχαν μαζετῇ γύρω μας νὰ ἰδοῦν τὸ ἀνέλπιστο θέαμα. Αὐτὸ τὸν εἶχε ἀνησυχίῃ. Γύρισε στενοχωρημένος καὶ μὴ εἶπε Γαλλικά, αὐτὸς, πὺν δὲν εἶχε μεταχειρισθῇ ποτὲ τὸν ξενὴ λέξιν σὴν ὀμιλίᾳ τοῦ, ἂν καὶ ἦξετε φιλόλογικὰ καὶ τὰ Γαλλικά καὶ τὰ Ἀγγλικά :

Nous excitons la curiosité du public...

Τὸ... «κοινὸ», πὺν τὸν ἔκανε ν' ἀνησυχῇ ἦτανε, ἀπλοῦστα, οἱ τρεῖς ἀγαθοὶ ἀνθρώποι τοῦ λαοῦ καὶ τὸ παιδάκι.

Τὸν εὐχαρίστησα, πῆρα μαζὶ μου τὸ φωτογραφικὸ κοινὸ, πὺν ἔκλεινε ἑνὰ θησαυρὸ γιὰ μένα, καὶ κατέβηκα σὴν πόλιν νικητῆς καὶ τροπαιοῦχος. Μήπως εἶχα ἀδικῶ ; Ἡ μόνῃ μου ἀνησυχία ἦτανε μήπως δὲν ἐπέτυχαν οἱ πλάκες.

(Ἀκολουθεῖ)

Παῦλος Μιρβανά

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΤΟΥ J. MARNI

Η ΑΓΑΠΗ ΠΟΥ ΠΕΘΑΝΕ

(Στὴ λεωφόρῳ Ρωσοιστῶν, κοντὰ σὺν Ἱπ-ποδρόμῳ, ἑνὰ ἀνοιχτικὸ ἀπόγευμα, κατὰ τις τρεῖς).

ΟΛΙΒΙΕ ΖΑΜΕ, (πλησιάζοντας τ' ἀμά-ξι, μέσα σὺν ὁποῖο διέκρινε τὴν παλιὰ του φιλιναδά).—Καλημέρα, Ἄννα !

ἌΝΝΑ ΤΡΙΜΠΩ, (κοκκινίζοντας ἐλαφρὰ σὴν ἀρχὴ κ' ἐπειτα γλωμίζοντας).—Καλη-μέρα, Ὀλιβιέ !

ΟΛΙΒΙΕ.—Μήπως σ' ἔκανα νὰ με πε-ρμένῃς ;

ἌΝΝΑ.—Λίγα λεπτά μόνο. Εἶχα ἐρθεῖ λαγαί προηγουμένῳ ἀπὸ σένα...

ΟΛΙΒΙΕ.—Ἀλλήθεια ; Καὶ πὺν θὰ πᾶ-με τώρα ;

ἌΝΝΑ.—Ὅπου θέλεις.

ΟΛΙΒΙΕ.—Τί ὥρα πρέπει νὰ γυρίσῃς σὺν σπῆτι ;

ἌΝΝΑ.—Τὴν ὥρα τοῦ δείπνου.

ΟΛΙΒΙΕ.—Κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο. Λίγη ὥρα ἔχουμε σὴν διάθεσιν μας. Ἀλλὰ τόσο τὸ καλλίτερο ! Θέλεις νὰ πάμε σὺν Σωμόν ; Ἐκεῖ δὲν ἔχουμε νὰ φοβηθῇμε μὴ μὴς ἰδεῖ κανένας γνωστὸς μας. (Στὸν περὶ. Ἀμαζὶ ! Ὀλιβιέ Ζαμὲ πὺν γράφει θεατρι-κὴν ἔργον δὲν εἶνε ὁ δικὸς μας Ὀλιβιέ ; Αὐτὸς πὺν ἦρταν σὺν σπῆτι μας ;)

ἌΝΝΑ.—Ὁ Γιώργος ἀρρώστῃς τελευταῖα.

ΟΛΙΒΙΕ.—Καὶ ἡ Ἰωάννα ; Ἐπ' ἀκολουθεῖ νὰ τρώῃ τὰ νύχια :

ἌΝΝΑ.—Τί λές, καλέ ; Ἡ Ἰωάννα ἔγινε σω-στὴ γυναίκα.

ΟΛΙΒΙΕ.—Μίλας καμιά φορά γιὰ μένα ;

ἌΝΝΑ.—Πολλὲς φορές. Χτὲς μάλιστα βλέπον-τες τ' ὄνομά σου σὲ μὴ ἐφημερίδα ἔβαλε τις φω-τίες : Μητέρα, ὁ Ὀλιβιέ Ζαμὲ πὺν γράφει θεατρι-κὴν ἔργον δὲν εἶνε ὁ δικὸς μας Ὀλιβιέ ; Αὐτὸς πὺν ἦρταν σὺν σπῆτι μας ;

ΟΛΙΒΙΕ.—Φτοχὴ μου μικροῦλα ! Τὸ εἶπε αὐτὸ ἀλήθεια :

ἌΝΝΑ.—Δὲν με πιστεύεις ; Κι' ἔτυχε νάνα μπροστὰ κ' ὁ πατέρας τῆς. Μόλις τὴν ἀκούσε με καίσετε λίγο κ' ἐγὼ κοκκινίσω !

ΟΛΙΒΙΕ.—Λές νὰ ὑπομίστῃς πάλι τίποτε ;

ἌΝΝΑ.—Τώρα πεῖ. Τί νὰ ὑπομίστῃς. Ἡ σέ-σας μου μαζὶ σου δὲν εἶνε ὅποιες. Δὲν βλέπο-μστε πειὰ.

Ὁ καιρὸς π' ἀγαπᾷμαστε πέρασε...

ΟΛΙΒΙΕ.—Ναί, πέρασε ἑνας χρόνος σιστός ἀπὸ τότε.

ἌΝΝΑ.—Ναί, ἑνας χρόνος. Θυμάσαι ;... Εἶχα παροφῆσαι νὰ κρύψω τρία ὀλόκληρα χρόνια τὴν εὐ-τυχία μου. Σ' ἀγαποῦσα τόσο ! Κι' ὅμως μ' ἔγκα-ταίναμε... (Ἰσχυρὴ τὸ κεφάλι τῆς καὶ κινεῖται ἀνά-μετα ἀπὸ τὸ ἔδαφος).

ΟΛΙΒΙΕ.—(Παντώντας τὴν ἀπὸ τὸ χέρι).—Τώρα ὁ-μως εἶνε καλὰ, Ἄννα, δὲν εἶνε ἔτσι ; Δὲν ὑποφέ-ρῃς πειὰ ;

ἌΝΝΑ.—(Μ' ἀλλομένη φωνῇ).—Ὅχι. Δὲν ἔχω τί-ποτα τώρα.

ΟΛΙΒΙΕ.—Τότε ποιοῦσε νάμαστε ἄκόμα... φίλοι ;

ἌΝΝΑ.—(Μὴ τὸ πρόσωπο πάντα γυρισμένο πρὸς τὰ ἔξω).—Θὰ ἰδοῦ-με ν' αὐτὸ, ἀργότερα.

ΟΛΙΒΙΕ.—Ἄλλως τε ἐγὼ δὲν ἔπαθα νὰ εἶμαι φίλος σου, Ἄννα !

ἌΝΝΑ.—Καθιμένε μου Ὀλιβιέ ! Ποῦ βρίζεις αὐτὴ τὴν ὁρῆσιν νὰ μὴ μιλᾷς ἔτσι ! Μ' ἔχεις βασανίσει τόσο...

ΟΛΙΒΙΕ.—Τὸ ἔβρω μόνος μου. Ὑπῆρξε σκληρὸς, ἀσπλαχνὸς ἀλλὰ πιστέμῃ με ὅτι παρ' ὅλα μου τὰ ψέμματα καὶ παρ' ὅλη μου τὴν προστυχία πὺν ἔδειξε ἀμέσως σὴν πρώτῃ σου προσκλησίᾳ !

Ἄν καὶ σένα, οὐτὲ μὴ στιγμῇ δὲ μὴ πέρασε ἀπ' τὸ νοῦ ἢ ἰδέα πὺν ποιοῦσα νὰ σὲ χάσω γιὰ πάντα...

ἌΝΝΑ.—Κι' ὅμως μ' ἄφησε ἐντεκάμῃς μῆνης χωρὶς εἰδήσῃ.

Ἐπὶ ἑνὰ ὀλόκληρο χρόνο, σὲ κάθε ταχυδρομείῳ, περιμένα γράμμα σου. Κι' ὅταν ἔφτασε τέλος αὐτὸ τὸ γράμμα προχτὲς τὸ πρῶτ', δὲν ἔφτασε νὰ τ' ἀνοίξω... τόσο ἔτρεμα ἀπ' τὴ χαρὰ μου ! Καί, κα-θὼς βλέπεις, ἔτρεμα ἀμέσως σὴν πρώτῃ σου προσκλησίᾳ ! (Ἐπειτα ἀπὸ λίγο, μὴ φωνὴ σαρκινῇ). Κι' ἀληθινὰ εἶχες δικήν νὰ φερθῇς ἀπέναντι μου με τέτοιον τρόπο... Τὸ καταλαβαίνω μόνῃ μου πὺν δὲν ἔβρω περισσότερο... Ἐξανα τὸ σφάλμα καὶ ταπεινώθηκα μπρο-στὰ σου !...

ΟΛΙΒΙΕ.—(Προσπαθώντας νὰ τῆς βγάλῃ τὰ γάντια).—Δὸς μου τώρα τὸ μικρὸ σου χεράκι τ' ἀπάλῃ ! Δὸς μου τὸ χερί σου γυμνὸ, γιὰ νὰ τὸ σφίξω μες σὰ δαχτυλὰ μου, νὰ τὸ νοιώσω νὰ σπαραγῇ μες σὺν δικῷ μου. Μὰ γιατί τὸ τραβάς ;

ἌΝΝΑ.—Γιατί... (τραβώντας τὸ χερί τῆς ἑαυτῆς). Ποῦ βρισκό-μαστε ;

ΟΛΙΒΙΕ.—Δὲ θάμστε πολλὴ μακρὰ, νομίζω, ἀπὸ τὸ Σωμόν.

Μὰ δὲν εἶμαι καὶ βέβαιος γι' αὐτό... Στάσου ! (Δαβάζει :). Ὅδὸς Κριμαίας ! Διὰ βόλε ! Ὅδὸς Κριμαίας ! Σ' αὐτὴ τὴν ὁδὸ ἔχω κά-ποιον ἐπιδερφο.

ἌΝΝΑ. Ποῖον ;

ΟΛΙΒΙΕ.—Ἐγὼν ἑαδερφο τῆς γυναίκος μου, πολὺ φλύαρο, πὺν διευθύνει κάποιον ἐργοστάσιον κάπου ἔδω. Ἄν τύχει καὶ με δεῖ μαζὶ με σένα, θάχω φασαρία με τὴ γυναίκα μου χωρὶς ἄλλο...

ἌΝΝΑ.—Εἶνε ζηλιάρη ;

ΟΛΙΒΙΕ.—Δὲ μπορείς νὰ φανταστῇς πόσο.

ἌΝΝΑ.—Πεῖν πολὺ ἀπὸ ὅτι ἦμουν ἐγὼ ἄλλοτε ;

ΟΛΙΒΙΕ.—Ὅχι τόσο. Αὐτὴ ὅμως ἔχει δικήν νάνα ζηλιάρη.

Πρέπει νὰ τὴν ἀκούσῃς νὰ μιλῇ καμιά φορά γιὰ τὰ συζυγικά κα-θήκοντα καὶ τότε θὰ με πιστέψῃς. (Κατεβάζει τὰ στόμια τοῦ ἀμαξι-οῦ). Αὐτὸ πὺν ἔκανα μὴ φαίνεται φρόνιμο.

ἌΝΝΑ. Φοβάσαι λοιπόν ;

ΟΛΙΒΙΕ.—Γιὰ σένα τὸ κάνω, φοβάμαι μήπως δοῦν ἔσένα, μήπως ἐκτεθῇς.

ἌΝΝΑ.—Ἄ ! Ὡ, ἂν εἶνε ἔτσι... (σηκώνει τὰ στόμια τοῦ παραθύρου πὺν εἶνε πρὸς τὸ μέρος τῆς).

ΟΛΙΒΙΕ.—Εἶσαι πάντα ἡ ἴδια, δὲν ἄλλαξες καθόλου. Ὁ κίν-δυνος σὲ θέλγει, σὲ γοντενέει πάντοτε...

ἌΝΝΑ. (μὴ θλιβερὸ ὄφρος).—Ναί, εἶμαι πάντα ἀδιόρθωτη.

ΟΛΙΒΙΕ.—Ὡστόσο τὰ μάτια σου εἶνε θαυμασία. Λεῖξε μου τὰ μάτια σου !

ἌΝΝΑ.—Δὲν μπορείς νὰ τὰ ἰδῇς, ἀφοῦ κατέβασες τὰ στόμια ἀπὸ τὸ μέρος σου...

ΟΛΙΒΙΕ.—(Ἐξεδιέχοντας τὸ δρόμο με προσφύλαξιν κ' ἀνασπώνοντας λὶ γο τὰ στόμια).—Δόξα σοὶ ὁ Θεός ! Τὸ ἐργό-σε αἰσι τοῦ ἐπιδερφοῦ μου τ' ἄφησαμε πίσω μας... (Σηκώνει τὰ στόμια), Λεῖξε μου τώρα τὰ μάτια σου, τὰ στοχαστικὰ σου μάτια, τὰ τόσο θλιβερά ! Ἄ ! Τὰ μάτια σου ! Ἐσκότωσα τὴν χαρὰ τοῦ ! Εἶμαι ἀσυχρότερος γι' αὐτό ! (Τὴν τραβάει κοντὰ τοῦ καὶ φέει μ' ἐυλάβειν τὰ βλέ-φαρά τῆς, ἔπειτα τῆς χαϊδεύει τὸ πρόσωπο καὶ ἱ-σταί νὰ φιλήσῃ τὴν χεῖλ τῆς).

ἌΝΝΑ. (Σπρωγνώντας τὸν με δύναμιν).—Ὅχι, ὄχι ! Ἄσε με.

ΤΡΑΓΩΔΙΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΡΩΜΗΣ

ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ ΠΑΤΕΡΑ ΚΑΙ ΓΥΙΟΥ

Λάβραξ ὁ μέγας, αὐτοκράτωρ τῶν μονομάχων, καὶ Λάβραξ υἱός. Μία πρόκλησις πρὸς ἀναστα-
τῶναι τὴν Ρώμην. Ἐνὰς ἐπικὸς ἀγὼνας στὸ Ἀμφιθέατρο. Ἡ κραυγὴ τοῦ θανάτου. «Δὲν εἶσαι
καλὸς μονομάχος!» Σπαρχμὸς πατρικῆς καρδιάς. Τὸ πείσμα ποὺ σκοτώνει. Τὸ τέλος τῆς
τραγωδίας.

Στὰ χρονικά τῆς Ρώμης, τ' ἀ-
νέκδοτα τῶν περιφημῶν μονομα-
χιῶν κατέχουν τίς πρὸ ἀγῶνες σε-
λίδες. Αὐτὴ ποὺ θὰ διηγηθῶμε
εἶναι ἀληθινὴ τραγωδία, καὶ συνέβη στὰ 38 π. μ. ἐπὶ Κλαυδίου
Νέρωνος.

Ἐνὰς ἀπὸ τοὺς περὶ φημισμένους, ἕνας ἀπὸ τοὺς περὶ δοξασιμέ-
νους, ἕνας ἀπὸ τοὺς περὶ μαέστρους μονομάχους τῆς ἐποχῆς αὐτῆς
ἦταν καὶ ὁ Λάβραξ πατήρ, ὁ αὐτοκράτωρ τῶν μονομάχων. Μο-
νομάχος ἀπὸ νεαρᾶς ἡλικίας εἶχε καίμι θαύματα. Εἶχε μονομαχή-
σει ἀμέτρητες φορές στὴ ζωὴ του καὶ πάντοτε νικῶσε. Ἦταν ἀ-
νίκητος. Ἀνίκητος. Ἀκατάβλητος. Ὁ Ρωμαῖκος λαὸς τὸν θαύμαζε.
Τοῦ εἶχαν ἀπονεμηθεῖ πλείστα βραβεῖα καὶ με-
τάλλια. Μετὰ δεκαπέντε ὁμοῦ ἐτῶν ζωῆν μονο-
μαχίας ἀπέφαισε ν' ἀναπαύθῃ. Κατέθεσε τὸ νικη-
φόρο ξίφος του καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἰδιωτεύσῃ.
Ἀντικαταστήσας τὸν ἀφῆκε τὸ γυῖό του, ὁ ὁποῖος
ἦταν ἐπίσης καλὸς μονομάχος καὶ ἐλέγετο Λά-
βραξ.

Ὁ «Λάβραξ-υἱός» εἶχε διδαχθεῖ ἀπὸ τὸ «Λά-
βρακα-πατέρα» τὴν ἀσφαλιστὴν ταχύτητα τῶν
ἐκαστοῦν χτυπημάτων. Νικῶσε καὶ αὐτὸς στὶς
μονομαχίας καὶ ἐδοξάζετο. Σιγά-σιγά ὁμοῦ λη-
σμονῆς τὰ μαθήματα τοῦ πατέρα του, ἀκολού-
θησε δικούς του τρόπους, καὶ τόσο περηνευέ-
τηκε, ὥστε μὴ μὲρ νὰ μιλῆσιν μετ' αὐτῶν, εἶποι:

— Λυποῦμαι ποῦ, ὁ πρῶτος Λάβραξ θὰ εἶ-
νε σὲ λίγο πενήντα ἐτῶν γιὰτὶ ἀλλοίως ὁ δεύ-
τερος Λάβραξ θὰ ἐμονομαχοῦσε μαζί του γιὰ ν'
ἀποδείξῃ ὅτι δὲν υπάρχει παρὰ ἕνας καὶ μόνος
Λάβραξ!...

Τὰ λόγια τοῦ αὐτῶ ἐφάσαν στ' αὐτιά τοῦ
πατέρα του. Ὁ Λάβραξ πατέρας ἐχαμογέλασε
καὶ εἶπε:

— Δεκαπέντε χρόνια ἐδοῦλενα τὸν Ἀθρ καὶ
τὴν Ἀφροδίτη. Ἐπολέμησα τοὺς ἀνδρες καὶ ἁ-
γαποῦσα τίς γυναῖκες. Τώρα μοῦ φτάνει νὰ ἡ-
γησῶ μόνον τὴν Ἀφροδίτη, πράγμα γιὰ τὸ ὁ-
ποῖο ὁ δεύτερος Λάβραξ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ
καυχῆθῃ.

Γιὰ νὰ ἐννοηθῇ τὸ ἀστεῖο αὐτό, εἶναι ἀνάγκη νὰ ποῦμε ὅτι ὁ
Λάβραξ πατέρας — ὅπως ὅλοι οἱ μονομάχοι τῆς παλαιᾶς σχολῆς —
ἐδράμεινε καὶ στὸν ἔρωτα, ἐνὸς ὁ γυῖός του, εἰδίδασκε ὅτι ὁ μο-
νομάχος πρέπει νὰ εἶναι ἀγνός.

Ὅταν ἐμαθε τὰ λόγια τοῦ πατέρα του ὁ γυῖός Λάβραξ ἐθύλωσε,
ἄρχισε νὰ τὸν βρίζῃ καὶ μάλιστα ἐτόλμησε νὰ πῇ μπροστὰ στοὺς
μαθητὲς του:

— Ὁ λεγόμενος αὐτοκράτωρ τῶν μονομάχων δὲν
ἦταν παρὰ ἕνας εὐνοούμενος τῆς τύχης καὶ τίποτε
ἄλλο. Μὰ τὸν Ἀθρ, ντρέπομαι νὰ ἔχω ὡς πῆ θ α -
ν ὁ ν πατέρα ἕνα τόσο μέτριο μονομάχο!

Ὁ Λάβραξ πατέρας μολὶς ἐμαθε τὰ λόγια τοῦ
γυιῶ του ἀφῆκε ἀπὸ τὸ θυμὸ του καὶ φώναξε:

— Ἀφῆνω τὸ σκῆπτρό μου καὶ εἰμαι ἐτοιμὸς νὰ
κατέβω στὸ Ἀμφιθέατρο, γιὰ νὰ δώσω ἕνα τελευ-
ταῖο μάθημα στὸ γυῖό μου.

Καὶ τὸν ἐκάλεσε νὰ μονομαχήσουν.

Ἡ ἀγγελία τῆς μονομαχίας ἀνεστάτωσε τὴν Ρώμην. Ὅχι μόνον
ὁ κόσμος τὸν γ κ λ α δ ι α τ ὁ ρ ω ν (μονομάχων) ἀλλὰ καὶ αὐ-
τὸς ὁ λαὸς μαζεύονταν στὸ μέρος ποὺ εἶχε ὁρισθεῖ γιὰ τὴν προ-
τοφανῇ αὐτῇ μονομαχίᾳ, ποὺ ἐβάζε ἀντιμέτωπο τοῦ πατέρα τοῦ
γυιῶ. Μεγάλια προγράμματα μὲ κόκκινα γράμματα ἀνήγγελλαν τὴν
ώρα τῆς μονομαχίας καὶ πρόσθεταν τὴ σημαντικὴ λεπτομέρεια ὅτι
ὁ ἴδιος ὁ αὐτοκράτωρ θὰ παρακολουθοῦσε τὸν ἀγῶνα.

Καὶ πράγματι ὁ Νέρων ἦρθε στὸ Ρωμαῖκό ἀμφιθέατρο ἕνα τέ-
ταρο τῆς ὥρας ἐνωρίως, πρῶτα Ρωμαῖκοῦ στὰ χρονικά τῶν
ἀγώνων.

Τὴν ὁρισμένη στιγμή ὁ κηρὸς ἐσάλπισε τρεῖς
μετὰ τὸ κεραεῖ, καὶ ὁ γυῖός Λάβραξ ἐμπήκε στὴν
κονίστρα πρῶτος, σιδηρόφραχτος, ἀπὸ τὸ ἐπέ-
τρεψαν οἱ κανόνες τῆς μονομαχικῆς. Οἱ θεα-
ταὶ ἐπεφύμασαν τὴν ἀκρίβεια τῶν κινήσεων
του, ἀπὸ τίς ὁποῖες χαρμὶα δὲν ἦσαν περιττὰ,
τὸν ψυχρὸ τοῦ χαιρέτισμο, τὸ περηνεῖο καὶ ἀ-
πειλητικὸ ὄφρος του.

Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ φίλοι καὶ θαυμασταὶ
τοῦ παραδέχτηκαν ὅτι ὁ γυῖός Λάβραξ ἐμοίεσε
μᾶλλον μὲ πολεμικὴ μηχανὴ κινουμένη, παρὰ

Τὸ μυαλό τῆς ταραχῆς, πιστεύει πὺς
θὰ ξαναδῇ τὸ γυῖό της.

μὲ ἀθλητὴ. Κανένας δὲ μπορούσε νὰ πῇ ὅτι ἐγοητεύθηκε ἀπὸ τὴν
ὁμορφίᾳ τοῦ προσώπου του, ἀφοῦ ἦταν σκεπασμένο ἀπὸ τὴν
προσωπιδία τῆς περικεφαλαίας.

Ἐντελὸς διαφορετικῇ ὁμοῦ ἦταν ἡ ἐντύπωση ποὺ ἔκανε στὶς
μυριάδες τῶν θεατῶν ἡ εἴσοδος τοῦ Λάβρακα πατέρα. Μὲ τὴν
μόνο γάμπα προφυλαγμένη μὲ μπροστίντσο, τὴ μέση ζοσμένη μὲ
πέτσινη ζώνη, τὸ στήθος γυμνὸ, φέροντας γιὰ μόνον θώρακα τὰ
μετάλλια τῶν παλαιῶν του θριάμβων, μὲ τὸ πρόσωπο ξεσκεπαστὸ
καὶ ἡρεμὸ κάτω ἀπὸ μὴ ἐλαφρὴ περικεφαλαία, μὲ ὠραῖο κί-
κινο λοφίον, ὁ παλαιμάχος μονομάχος ἐμοίεσε μὲ τὸν Ἀθρ.

Καὶ ἦταν ὠραῖος ὁ Λάβραξ πατέρας ὥστε ὅλες ἡ γυναῖκες ἐ-
φαντο τὸν ἀντίχειρα τοῦ δεξιῦ χερσὶ ζητώντας νὰ μὴ γίνῃ ἡ μονο-
μαχία. Ὁ μονομάχος ἀπῆλθεν στὶς Ρωμαῖες μὲ
χαμόγελο ποὺ ἦταν εὐχάριστο ἰσχυρὸν ἀλλὰ καὶ ἐρωτικό
μαζί, καὶ ἐνὸς τὸ Ἀμφιθέατρο ἐσοῖταν ἀπὸ τὴν
ζητωκαρυνὴ καὶ τὰ χειροκροτήματα. ὁ Λάβραξ πα-
τέρας, χαμογελώντας πάντα, ἐστάθηκε ἀπάντι στὸ
γυῖό του, καὶ πῆρε καὶ αὐτὸς τὴν σταθὴ τῆς μάχης.

Τὴν πρώτη στιγμήν ἐκαταλάβαν ὅλοι ὅτι ὁ γυῖός
εἶχε χαθεῖ. Βέβαια, τὰ ἐπιδέξια χτυπήματά του, ἡ
ἀσφαλὴς γλῆγορά του, ἡ ἐπιθέσις καὶ ἡ προ-
φυλάξις ἦσαν ἀξίες ἐπαίνων. Φαινόταν ὁ τερ-
νὴς τοῦ σπαθιοῦ, μὲ τὴν γενναία ψυχὴ. Ἀλλὰ τὴν
νὰ πῇ κανεὶς γιὰ τὸ Λάβρακα τὸ μεγάλο, γιὰ τίς
στροφές του, τοὺς ἐλιγμούς του, τίς ἐφορμῆς
του, ποὺ ἦταν σάν τοῦ λιονταριοῦ, γιὰ τὸ θυμὸ
τῆς μαχητικῆς του;

Ποτέ δὲν ἦταν θαυμαστότερος! Τὰ μάτια τῶν
θεατῶν δὲν ἐχόρταιναν νὰ τὸν βλέπουν, καὶ παρα-
κολουθοῦσαν ὅλοι τὸν ἀγῶνα μὲ κρατημένη θέ-
λεγε κανεὶς, τὴν ἀναπνοή!

Ἐξαίρετα, μ' ἕνα χτύπημα ποὺ δέχτηκε ἀπὸ τὸ
πατρικὸ σπαθί, ὁ Λάβραξ γυῖος ἐληγχθῆναι καὶ ἀ-
φροσύνη. Ἀμέσως τότε οἱ θεαταὶ σήκωσαν τὰ
χέρη τους μὲ τὸν ἀντίχειρα γυρισμένο πρὸς τὸν
κατάδικον, εἰς σημεῖον ὅτι ἐπερνε νὰ τὸν ἀπο-
λεύσῃ...

Ἀλλ' ὁ Λάβραξ πατέρας ἐφάνηκε σὸν ἦν
μὲνο ποὺ εἶχε κυλισθεῖ σὸν ἄμμο τῆς κονίστρας.

— Σήκω! Δὲ θὰ σκοτώσω τὸ παιδί μου!

— Εἶσαι κακὸς μονομάχος! ἀπήντησε ὁ νικημένος λυσσοῦν

γιὰ τὸ πᾶντῶν του.

— Πες ὅτι εἰμαι μονομάχος καλὸς! ἐφώνησε ὁ πατέρας. Ὅμο-

λόγησε τὴν ἡττά σου! Ζήτησε χάρι ἀπὸ τὸν πατέρα σου!

— Ὅχι! Ἐπανελάβε ὁ πεισματάρης νέος. Ξαναλέω ὅτι εἰμαι

κακὸς μονομάχος! Δὲ ζητῶ χάρι!...

Στὸ μεταξὺ τὸ πλήθος ἐφώνησε:

— Θάνατος! Θάνατος!

Ἐρβλεσαν τὸν αὐτοκράτορα νὰ χειρονομήσει μανθῶς,

στὸ θεωρεῖο του καὶ ἐμάντευαν ὅλοι ὅτι ἐφώνησε μὲ

μὲ τὸ πλήθος:

— Χτύπα! Χτύπα!

Μὰ ὁ γυῖός Λάβραξ γονατισμένος, μὲ τὸ λαμπρὸν τετα-

μένο, χωρίς περικεφαλαία, δὲν ἔπαυε νὰ λὲν μὲ πείσμα

ποὺ ἐσπάραζε τὴν πατρικὴν καρδιά:

— Ἄν δὲν χτυπήσῃς, δὲν εἶσαι καλὸς μονομάχος!

— Εἶμαι ὁ αὐτοκράτωρ τῶν μονομάχων! εἶπε ὁ με-

γάλος Λάβραξ μ' ἕνα στεναγμὸ ποὺ ἀνεσηκώσε τὰ μετα-

λλια τῶν νικῶν στὸ δυνατό του στήθος.

Καὶ πάλιν τῆς ρομφαίας, τὴν ἐβύθησε ὡς τὴ λαβὴ σὺ λαμπρὸ

τοῦ νικημένου γυιῶ του, φωνάζοντας δυνατὰ:

— Εἰς τὴν τέχνην τῶν μονομάχων!

Ἐπειτα τὴν ἐτράβηξε ἀπὸ τὸ πῶμα, τὴν ἐστερέωσε σὸν ἄμμο

τῆς κονίστρας, μὲ τὴν αἰχμὴ ψηλά, καὶ ἔπεσε ἀπάνω τῆς ὁμήτης.

φονάζοντας δυνατότερα ἀκόμη:

— Στὴ σκιά τοῦ παιδιοῦ μου!

Κ' εἶτοι πέθανε ὁ πατέρας Λάβραξ, φωνάζει: τοῦ παιδιοῦ του, ὁ

ἐσχώτερος μονομάχος τῆς ἀρχαίας Ρώμης, ὁ δυστυ-

χέστερος πατέρας τῆς σχολῆς: ἐκείνης ἐποχῆς.

Ἡ γυναῖκα τοῦ Πατρὸς Λάβρακος καὶ μη-

τέρα τοῦ γυιῶ, ποὺ ζοῦσε χωριστὰ ἀπ' τὸν

ἀντρα τῆς, μολὶς ἐμαθε τὴν φοικτὴ διπλὴ συμ-

φορὰ, παρεφρόνησε!... Ἀρχισε νὰ πλὴν καὶ οἱ

Ρωμαῖοι ποὺ περηνόσαν μπρὸς στὸ σπῆτι τῆς

τῆς ἀκούγαν μὲ τρόμο νὰ φωνάζῃ τὸ γυῖό της,

καθισμένη μπρὸς στὰ μεθυστικὰ τῆς ποτιᾶ...

Τὸ μυαλό της εἶχε ταραχθεῖ ἐντελὸς, νόμιζε

πὺς θὰ ξαναδῇ τὸ γυῖό της, δὲν πιστεύε πὺς

εἶχε πεθάνει ἀπ' τὸ σπαθί τοῦ πατέρα του... Ὑ-

στερα ἀπὸ καιρὸ τὴν βρῆκαν νεκρὴ πάνω στὸν

τάφο τοῦ γυιῶ της!...

ΑΠΟ ΤΙΣ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΔΙΚΕΣ

Ο ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ ΕΙΣ ΘΑΝΑΤΟΝ

Ἀπὸ τὸ περιβέλι τοῦ στη φυλακὴ. Μία νύχτα συλλήψων. Τὸ ἀπαίσιο σχέδιο τῆς Βαυαρικῆς. Μία δίκη ποὺ ἀναστατῶ-
νει τὸ Νυκτοπλῖον. Ἡ ἀπολογία τοῦ Κολοκοτρώνη. Ὁ Πολυζωίδης καὶ ὁ Τερτσέτης. Ὁ δημῖος τροχίζει τὸ σπαθί, κλπ.

Μισὴ ὥρα ἔξω ἀπὸ τὸ Ναυπλῖον, πλάγι στὸ δημόσιο δρόμο ποὺ
ἔρχεται ἀπὸ τὸν Ἀργεῖο, βρίσκεται τὸ ἐξοκκλήρι τῶν Ἀγίων Θεοδώρων.
Τοῖς ἦσαν τὸ περιβέλι τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη, καὶ βλέπει
καὶ ἀπὸ τὴν ἀπόμνησιν τῆς ἐξορίας τοῦ ἐξοχικοῦ τοῦ σπῆτιοῦ. Στ'
αὐτὸ ἐξοκκλήρι εἶναι ὁ ἐνδοξος Στρατηγὴς τοῦ Ἀγῶνος, ὅταν κατὰ
τὸ φημισμένο τοῦ 1833 τοῦ συνέβη μὴ πολλὰ δυσάρεστη περιπέ-
τια. Ἀπερνῶσα τὸν καιρὸ μου, γράφει στ' Ἀπομνημονεύματά
μου, καλλιερῶντας τὸν περιβόλι μου καὶ εὐχάριστόν μου νὰ βλέπω
τὸν ἀπὸ τὸν ἐξοχικὸν δρόμον ἐφύπτεσται. Ἀξάφνη, τὰ με-
ταίτια τῆς Στεττομερίας, ὁ μοιραρχὸς Κλεώτας μὲ 40 χωροφύ-
λας, μπῆκαν σπῆτι μου καὶ τὸν ἐπίασαν. Γιὰ τὴν βία αὐτὴ καὶ τὴν
καρτερία, ὁ Γέρος τοῦ Μωριά ἐλεγε ἀργότερα στὸν Τερτσέτη: «Ἐ-
φάνησε μὲ στείλουν ἐνῶ σκυλλὶ μαλλιαρὸ, ἀπ' ἐκεῖνα ποὺ κά-
νουν δεξήματα μ' ἕνα γράμμα νὰ πάγω στοῦ Ἀναπλὶ καὶ μ' ἕνα
παρὰ εἰς τὸ στομάχι νὰ μὰς φέγγῃ καὶ τὸν δυνάων μὰς καὶ θὰ πῇ
μαζὶ μὲ τὸν Κολοκοτρώνη συνελθάναι καὶ τὸ γαμπρὸ τοῦ
Παύλου καὶ τὸ Θεόδωρο Γούρα καὶ τοὺς ἐξείχαν στὰ μπουν-
τοῦ καὶ τὸν ἱερέα τῆς Ἀρχοντατικῆς ὡς συνομοῖτας κατὰ τοῦ
πολιτεύματος».

Ἡ ἔκτασις—διηγείται ὁ Κολοκοτρώνης: στήν αὐτοβιογραφία
μου—ἐξήγησε μυστικὴ φυλακὴ, χωρίς νὰ ἴδω ἄνθρωπον, ἐκτός τοῦ
ἀποφύλακα. Δὲν ἤξευρα τί γίνεται διὰ ἔξι μῆνες, οὔτε ποῦς εἶ-
ναι ποῦς ἀπέθανε, οὔτε ποῦν ἔχουν στὴ φυλακὴ. Γιὰ τρεῖς ἡμέ-
ρες δὲν ἤξερα πὺς ὑπάρχω. Μοῦ ἐφάνητο δεινὸν, ἐρωτοῦσα τὸν ἐ-
ξοχικὸν ἀν ἡμῶν ἐγὼ ὁ ἴδιος ἢ ἄλλος κανεῖς. Δὲν ἐκαταλάβαινα
μὴ μ' ἔχουν κλεισμένο».

Τὴν ἰδίαν νύχτα ὡς συνένοχοι τῆς συνομορίας συ-
νελθάναι καὶ οἱ Κριεωτῆς, Καρατάσσος, Γ. Τσα-
λῆς καὶ ἄλλοι ἐνδοκοὶ ἀνδρες τοῦ 21 καὶ οἱ ῥιχτή-
ρες καὶ οἱ μουντρούμια τοῦ ἱερέα-Καλέ, σὲ χωρι-
στὰ καὶ ἄλλοι ἐνδοκοὶ αὐτὲς ἐξετελέσθησαν μὲ
καρτερία καὶ τόσο αἰφνιδιαστικὰ, ὥστε οὔτε οἱ
ἐκτελεσθέντες οὔτε οἱ ἀνθρώποι τοὺς νὰ μωρέσουν
νὰ κινῶν τὴν παρκαμὴν ἀντίστασις. Ἡ μόνον
καρτερία τῆς ἀντιστασίας ποὺ θὰ μπορούσε νὰ ἴσχυρῃ,
καὶ ἡ ἐπιμέλειαν, πνίγηκε ἀπὸ τὸ σπῆμα τοῦ
ἀποφύλακα ποὺ τὴν ἐξασκοῦσαν ἀγρία οἱ Βαυαροὶ.
Ἡ πνιγμένη ἔγινεν μὲ μὴν ἀπλὴ διαταγὴ τῆς
ἀποφύλαξης, χωρίς νὰ συγκληθῇ τὸ Ὑπουργεῖον
ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως. Ὅταν δὲ ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν
ἐτόλμησε νὰ διαμαρτυρηθῇ κατὰ τῆς αὐ-
τοκτελείας αὐτῆς, τὸν ἐδίωξαν ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση.

Ὁ γέρος Κολοκοτρώνης, πίσω ἀπὸ τὰ κάγκελλα
τῆς φυλακῆς του, προσπαθοῦσε νὰ ἐξηγήσῃ τὰ συμ-
βάνοντα: «Μὲ τὸν καιρὸ, γράφει, ἐπέρασε ἀπὸ τὸ
πρῶτον, ὅτι ἡ Κυβέρνησις βλέποντας τὴν ὑπόληψιν
ποὺ εἶχε ὁ λαὸς πρὸς ἐμένα, μὲ φυλάκισεν γιὰ νὰ
μὴ φύγῃ τὴν ἐπιτροπὴν, ἀλλὰ δὲν ἐπίστευσα ποτε
ὅτι θὰ φθάσουν εἰς αὐτὸ τὸ βαθμὸ νὰ φθάσουν
ἐννοεῖται. Ἐπειτα ἀπὸ ἔξι μῆνες μὲ ἐκκοινο-
ποῦσαν τὴν κατηγορίαν ἐν ἧτι ἐκάναν μὴ ἀποφ-
αίσει ἐναντίον ὅλης τῆς Ἀντιβασιλείας, ποτε
ἐπὶ τὸν δύο μὲν ὡς τῆς, ὅτι ἠθέλησαν νὰ κά-
νουν ἐπανάστασι καὶ ὅτι ἐβγάλαμε δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸ καὶ λη-
στεῖς ὅλα ἄφρη θέματα».

Μολαταῦτα ἡ Βαυαρικὴ Ἀντιβασιλεία θέλουσα νὰ ἐξοντώσῃ τοὺς
ἐκείνους, ἐφρόντισε νὰ καταρτίσῃ καταλήψεις τὸν Δικαστήριον.
Στὴν παραμονὴ τῆς δίκης μετέθεσε χωρὶς λόγον δύο δικαστὰς, οἱ ὁ-
ποῖοι δὲν διέκριντο ἐχθρῶς πρὸς τὸν Κολοκοτρώνη καὶ διώρισε
ἐν ἑαυτοῖς γιὰ τοὺς ὁποῖους ἦσαν ἀσφαλῆς. Τὸ Δικαστήριον ἀπέτε-
λεται ἀπὸ τοὺς Α. Πολυζωίδη πρόεδρον, Δ. Κ. Σούτσο, Α. Βουλ-
φῆ, Φ. Φραγκοῦλη καὶ Γ. Τερτσέτη, τὸν ποιητὴ τῶν «Γάμων τοῦ
Δαυὶδ». Εἰσαγγελεῖς ἦσαν ὁ περιβόητος Σκῶτος, Εἰς Μάσσων,
ἐπὶ τῶν δὲ οἱ Π. Βαλαμῆς καὶ καὶ Χρ. Κλωνάρης. Ἡ συγκλήσις
ἐγένετο στίς 30 Ἀπριλίου 1834. Ὅλο τὸ Ναυπλῖον ἦταν ἀνά-
στασις, μαζεύοντο γύρω ἀπὸ τὸ Βουλευτικόν. Οἱ πολῖται ἦσαν σκυ-
νῶντες, περηνόσαν. Ἡ Βαυαρικὴ εἶχε λάβει δρακόντειαν μέ-
τρα ἀσφαλείας. Ὁ νικητὴς τοῦ Ἀράμαλη ὠδηγήθηκε στὸ Βουλευ-
τικὸν ἐν μέσῳ λοχῶν, σιδηροδεδεμένος. Ἐπίσης καὶ ὁ στρατηγὸς Πλα-
πούτας. Ὁ Κολοκοτρώνης ἀπολογιζόμενος εἶποι:

— Ἐπὶ τὸ Ρῶμα ποὺ μὲ κατηγορεῖτε πὺς συνενοήθηκα γιὰ
τὴν ἐπανάστασιν δὲν ἔλαβα χαρμὶα συνενοεῖν. Ἡ πρώτη ἀνάμνησις
ἐστὶν ἡ συνηθισμένη ποὺ κάνουν οἱ ἄνθρωποι ποὺ συντρώ-
νται. Ὅταν καιρὸ ἐκάθισα στήν Τριπολιτὰ ἐπῆλθαν στὸ παζάρν
καὶ τοὺς χωρικοὺς, ἐπειδὴ ἦσαν ἐφεθισμένοι ἀπὸ τοὺς διαβό-
λους γιὰ τὸ Νό μ ι σ τ ε ρ α (τοὺς φόρους) καὶ τοὺς ἐλεγε: «Βεθ
καταρτίσας, τί ἐπληρώνατε τὸν καιρὸ τῆς Τουρκίας καὶ τί πλη-
ρώνατε τώρα; Γιατὶ στενάζετε;...» Εἶναι ἀληθινὸν ὅτι ἔλαβα γράμ-
μα ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸ τῆς Ρωσσίας, ἀλλ' αὐτὸ ἦταν ἀπάντησις ἐνός

ἰδιοῦ μου γράμματος. Δὲν μοῦ ἐπέρασε ἀπὸ τὴν ἰδέαν ὅτι αὐτὸ
βλάπτει ἢ ὅτι εἶναι ἐμποδισμένο. Τὸ γράμμα ποὺ ἔλαβα λέγει ν' ἀ-
γαποῦμε τὸν Βασιλέα καὶ τὴν ὀθρηκείαν μας... Ἐγὼ ν' ἀντενεργήσω
στὸ Βασιλεῖα μου καὶ τὴν Ἀντιβασιλείαν; Δὲν γνωρίζετε οἱ ἴδιοι
καὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες τίς προσπάθειές μου, σὲ ὅλο τὸ διάστημα
τῆς Ἐπανάστασος γιὰ ν' ἀποκτήσῃ κεφαλὴν τὸ ἔθνος καὶ νὰ
μοῦ λείψουν ἢ φροντίδες; Τώρα ὅπου ὁ Θεὸς μὰς ἔδωκε Βασιλέα,
ἐγὼ εἶπα σὲ ὅλους τοὺς φίλους μου: «Τώρα εἰμαι εὐτυχισμένος.
Θὰ κρεμάσω τὴν κάππα μου στὸν κρεμαντάλι (τὸ καρφί τοῦ τοί-
χου) καὶ θὰ πλαγιάσω στήν καλύβα μου ν' ἀποθάνω ἡσυχος καὶ
εὐχάριστος»...

Μετά τὴν ἀπαγγελίαν τῆ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

(Παραδοσία)

Τὸν Γιαννιὸ τὸν πρωτονοικοκύρη, τὸν θυμούνται ἀκόμα στὸ χωριό. Χρυσόχρως ἄνθρωπος, μάλαμα. Χριστιανός, θεοφοβούμενος, πόσιμα τοῦ Θεοῦ. Μὲ ἐξοδὰ τοῦ συντηροῦσε τὴν ἐρημικὴν αὐτοῦ Αἰ - Κηρύκου, τὴν κρυφὴ καὶ ἀπόμνη, ἀπάνω σὲ μιὰ δὶπλα τοῦ βουνοῦ, ποὺ εἶχε γιὰ παπὰ τὴν ἐνα δέντρο κουρασμένο ἀπ' τοὺς καιροὺς, καὶ γιὰ καλογορὰ τὴν μιὰ βουσουλά, ποὺ ἔτρεχε τὸ καθαρό νερὸ τῆς στήν ἐρημιά. Πάνω σὲ μιὰ πλάκα τῆς βούσης ὑπῆρχε ἡ παρακάτω λαϊκὴ ἐπιγραφή :

« Δεῖτε οἱ διρασμένοι πρὸς ἐμὲ, οἱ κουρασμένοι καὶ οἱ ἀμφοί. Ἀποοῖζω καὶ ἀναπαύω... ἐγὼ ποὺ ἀνάπαυοι καὶ ὁδοὶ δὲν εἶδα ».

Ὅσο φτωχὴ καὶ ἐπεσμένη ἦταν ἡ ἐκκλησιὰ ἀπ' ἐξω, τόσο πλοῖσιμα ζωογραφιστὴ καὶ στολισμένη ἦτανε στὸ ἐσωτερικὸ τῆς. Ἄγιοι καλλοί, ἄγγελοι καὶ βασιλίσσες, ξεροβόλλαν ἀπὸ παντοῦ, πολεμιστὲς καὶ ἀββάδες μὲ τὰ σταυρωτὰ φελόνια τους, καὶ ἀσκηταὶ ἔξω καὶ σεγενομένοι, πατριάρχαι καὶ πνευματικοί, ἀρχόντοι καὶ παπὰδες μὲ σκούρα ρούχα τοῦ παλαιοῦ καιροῦ. Φοβερός, πάνω στήν κόρη ἦταν ὁ « Ὑψιστος », μὲ γιγαντωμένο τὸ κεφάλι καὶ μάτια τόσο φοβερά, τόσο ἐπιβλητικὰ καὶ δυνατὰ, ποὺ νόμιζες πως θὰ τὸν ἀκούγες νὰ ἀσπρά-φτη, νὰ βροντᾷ, νὰ σπῇ τὴ γῆ καὶ νὰ ταράξῃ τὸν κόσμον.

Πάνω ἀπ' τὸ ὑπέρθυρο μαζί μὲ τοὺς ἁγγέλους καὶ τὴν ἀρχοντοκπέλες ποὺ δοξολογοῦσαν τὴν Παναγία γονατιστὲς, ὑπῆρχε καὶ μιὰ ξανθὴ ὁμορφοχοροτοπούλα μὲ μάτια μαύρα, ποὺ σὲ κοιτάζαν καὶ σοὺ κλόνιζαν ὅλο σου τὸ σῶμα, λευκὰ ντυμένη, λεπτὴ καὶ ἑλαφρὰ, σὰν ψυχὴ τοῦ κρίνου, σὰν ἀσπρὸν τριαντάφυλλον ἀνάσασμα. Ἦταν ἐστραμένη, ὅχι ὅπως τριαντάφυλλον ἀνάσασμα, ἀλλὰ κάτω, σὰν κάποιον νὰ ζήτοῦσε στὸ μικρὸ νὰ, κατὶ, ποὺ κρυμμένο κρυμμένο στὸ χέρι τῆς, νὰ τοῦ δώσῃ.

Πολλὰ ἔλεγε ἡ παράδοσις γιὰ τὴν κόρη αὐτὴ, καὶ ἀκόμα πλὴν πολλὰ γιὰ τὸν ἔρημ, νὰ καὶ τὴ μοναχικὴ βουσουλά, ποὺ θέρμερε τὰ δένδρα ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ καὶ τὴν ἀφθονὴς τὴν νυχτολουλουδιὰς, ποὺ φύτευαν καὶ ἐπλήθυναν καὶ πέρα...

Λέγαν πως ἡ κόρη αὐτὴ κινημένη σὰν ἐλαφίνα, ἔφυγε ἀπὸ τοῦ πατέρα τῆς ἄρχοντα, ἐνὸς μεγάλου ἀρχοντα στήν Πόλη, γιὰ ἀγάπης ἕνα φτωχὸ καὶ ὁμορφὸ παλικάρι.

Βυζαντινοὶ στρατιῶτες τὴν κυνήγησαν, βασιλικὲς διαταγὲς δόθηκαν νὰ τοὺς πιάσουν, καὶ αὐτὴ τὴ νύχτα μέρα ἔκαναν καὶ πάντα τοὺς ἐφέγγαν. Ἔτσι ἔφθασαν στήν ἀπόκρυψη ἐκεῖνη δὶπλα τοῦ βουνοῦ, ποὺ ἐξαντλήθηκε καὶ ἔπεσε ἡ κόρη. Τὰ πόδια τῆς ἔλυσαν καὶ μαρμαρίζοντας πικραγκαδιὰς, τῆς πλῆγωσαν φαριμακρὰ τὰ πόδια. Ἐνὰς γέροντος καὶ ἁγιασμένου ἀσκητῆς ποὺ ταβερνήσαν ἐκεῖ στήν ἐρημιά, ἔδοξε τὸν Θεὸ, τοὺς ἐκρῶσε. Πρὶν φθάσουν οἱ στρατιῶτες, ποὺ βροντοχτυποῦσαν ἡ βαρεῖς, χάλινες καὶ γυαλισμένες πανοπλίαις τους, πῆρε τὸ νεὸ ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν ἔβγαλε σ' ἕνα μονοπάτι, ποὺ πορφυρία, ἀρκουδόβατοι, θραυροὲς λαγομυλῆς καὶ θειεμένοι ἀσφάλαχτοι, τὸ ἔκρυβαν.

— Τράβα, τοῦ εἶπε, στὸ περσμένο σου. Καὶ μὴν ξαναγυρίσεις, παρὰ ὅταν λάβεις ἐπὶ τοῦτον τὸν σταυρὸ.

Καὶ τοῦ ἔδειξε ἕνα ξύλινο σταυρὸ, ποὺ εἶχε στὸ λαίω τοῦ περσμένου.

Τὴν κόρη τὴν ἔκρυψε μέσα σὲ κατὶ νυχτολουλουδιὰς ποὺ ἦταν ὅσο ἀπὸ τὸ κελεῖ του.

— Ἄγιο πατέρα, τοῦσαν θυμωμένοι οἱ στρατιῶτες, ὅταν φθάσαν, μὴν εἶδες ἕνα νεὸ καὶ μιὰ νεὰ νὰ περᾶσιν ἀπὸ δῶ ;

Ὁ γέροντος ἀπάντησε σὰν νὰ ὁραματιζόταν, δεικνύοντας τὰ νυχτολουλουδιὰ :

— Τὴν μέρα ἡ νυχτολουλουδιὰ, τ' ἀπὸ τῆς, δὲν ἀνοίγει γιὰ τὸν ἥλιον ὅπως καὶ ἡ ἑσπέρα τ' ἀνοίγει.

Τὸ δειλὸν σὺν σκηνοῇ τὸ ἥμερον φεγγάρι ἀνοίγει ἡ νυχτολουλουδιὰ !

Καὶ ὅσοις ζητεῖται... Ἀς πᾶν !

— Εὐδοκίμει οὐ ἐπιστάσι, εἶπεν ὁ ἐκείνου τοῦ δικαιοῦς τοὺς στρατιῶτες. Καὶ εἶπες δυνατὰ τὸ γέροντος.

Μὴν εἶδες ἕνα παλικάρι νὰ περᾶσῃ

Ἀνθλὸς ἐκ μεγάλας ἀειώματας.

ἀπὸ δῶ ; Ἐκλεψε μιὰ πριγκιπέσσα ! τοῦ εἶπαν. Ὁ ἀσκητὴς ἐξακολουθεῖ :

— Σὲ δρόμο μοῖρας περπατᾷς τὸ ξένο παλικάρι, σταυρὸ ἀπὸ δένδρου λιβανοῦ προσμένοντας νὰ πάσῃ, νὰ συναντήσῃ μιὰ ψυχὴ μὲ τοῦ Θεοῦ τὴ χάρι.

— Εἶναι τραλλὸς, εἶπεν ὁ ἀρχηγὸς καὶ τράβηξε τὸ δρόμο πρὸς τὰ κάτω. Οἱ στρατιῶτες τὸν ἀκολούθησαν...

Καὶ πέρασε... ὁ «δρόμος τῆς μοῖρας» τὸν ἔφερε τὸν νεὸ καὶ μᾶλιστα, σὲ πολέμους, σὲ νῆες, σὲ δόξας, σὲ τύχης ἀνέβασμα.

Ἐστῆσαν νὰ γείνῃ στρατιῶτες καὶ αὐτοκράτορες στήν Πόλη. Βασιλεῖδες τὸν προσκύναν καὶ στρατηγοὶ τὸν ὑποτασσονται. Ὁμορφες κυρίες, σὰν γάλα καὶ σὰν τριαντάφυλλα, τοῦ στολίζανε τὰ μέρες του, κοπέλλες εὐγενεῖς καὶ γλυκὲς, σὰν ῥοδοδάκτυλα, ἔλυναν σὲ φίλημά του. Ἦ ἡμέρες του ἦταν γαλανές, καὶ ὁλόχρυσες καὶ δοξασιμένες, ὥς ὅτου μιὰ μέρα ἕνα σάββατο, ἕνας κοκκαλιάρης ἀσκητῆς, δούρησε σὺν τοῦ νεοῦ τὰ πόδια, μ' ἕνα σταυρὸ στὸ χέρι ἀπὸ δένδρου λιβανου.

— Ἐλα, μιὰ ὑποχρέωσι σὲ κρίζει ! τοῦ φωνάζει. Ὁ νεὸς διάταξε τοὺς ὑπασιμένους, νὰ πετάξουν ἐπὶ τὸ γέροντος !..

Κλαίει ἡ βασιλοπούλα, κλαίει, καὶ τὰ δάκρυά της ποτίζουν τὴν ἀσπρὴν νυχτολουλουδιὰν ποὺ κλήθονταν καὶ σκέπασαν ἐκεῖ ὅλο τὸ χωριό. Τὰ λευκὰ λουλουδιὰ τους φεγγαρίζουν τὸ βράδυ, σὰν νὰ γάγουν ἀπάνω τους τὸ φεγγαριό τοῦ φῶς.

Καὶ πάλι ὁ γέροντος ἀσκητῆς μιὰ μέρα ἔφυγε, κρυπτόμενος τὸν ἐξέλιον σταυρὸ του.

Πᾶν ! εἶπε. Κάποιον περσμένο μὲ καλεῖ. Καὶ ποτὲ πάλι δὲν τὸν ξαναεἶδε ἡ κόρη.

Μὰ ἕνα πρωτὶ, ἕνα σεντοῦκι μ' ἕνα πτώμα μέσα βρέθηκε ἔξω ἀπὸ τὸ κελεῖ τῆς. Πάνω σ' αὐτὸ βρισκόταν ἕνας μεγάλος σταυρὸς ἀπὸ δένδρου λιβανου. Πολιμιστῆς ἦταν ὁ νεκρὸς γιὰ τὸ σεντοῦκι μέσα κρυπτόσαν περσμένα φελόνια, σπηλοῦρια καὶ θωράκια χάλκινα, σπαθιά ἀσπρένια καὶ σιδερένια ἄρματα.

« Ὅπως με, νὰ ἡσυχάζῃ τὸ σῶμα μου, γιὰ τὴν ψυχὴ μου δὲν θὰ ἡσυχάζῃ ».

Ἐγάρφει ἑλάνω τὸ σεντοῦκι. Κ' ἡ κόρη ἔθλασε τὸ νεκρὸ βασιλῆα στὴ γῆ, χωρίς ν' ἀνοίξῃ τὸ σεντοῦκι καὶ στὸ τάφο πᾶν ἔτρεχε τὸν σταυρὸ τὸν δένδρου λιβανου...

Καὶ τὸ θαῦμα !... Πέταξε κλοναρία ὁ σταυρὸς καὶ δένδρου λιβανου φρυγῶσαν ἐκεῖ πέρα ἀφθονία καὶ οἷζες κάτω βρασιὰ ἀφαιλῆσαν καὶ πλέχθηκαν σφιχτὰ στὰ κόκκαλα, σὰν χασοδιὸ πλοκάμια, καὶ ἀνατάραξαν τὸ σῶμα τὸ νεκρὸ καὶ δὲν τ' ἀρίωναν νὰ ἡσυχάζῃ...

Καὶ ἀπάνω ἡ κοπέλλα ἐδρωγῶταν. Καὶ τὰ δάκρυά της ποτίζαν τῶρα τὰ δένδρου λιβανου καὶ τὰ ἐπλήθυναν, καὶ ἔδωσαν, καὶ ἀπὸ λουσαν νέες οἷζες, καὶ ἡ οἷζα κολλοῦντοῦσαν στὰ κόκκαλα τοῦ περσμένου, σὰν συσφιγτῆρα δυνατὴν φρειδίω, καὶ τὰ ἀνακατέναν καὶ τὰ ταράζανε καὶ τὰ συντρίβανε καὶ τὰ βασανίζαν...

Καὶ αὐτὸ δὲν τέλειωνε ποτε, ὅσο φρυγῶσαν καὶ πέρα τοῦ σταυροῦ τὰ δένδρου λιβανου καὶ ἔτρεχε ἡ βροχὴ, σὰν μάτια ποὺ κλαίει ἀπαρηγόρητα...

Κ' ἔπειτα μιὰ μέρα χρίστηκε ἐκεῖ καὶ ἀνιστορήθηκε καὶ ἡ ἐκκλησιὰ, ἡ μιροῦλα ἐκκλησιῶσις.

Πῶς καὶ ἀπὸ ποιόν :

Ἦταν ὁ πόθος τῆς κοπέλλας τέτοιος, ποὺ ἐγκαταβίβασε ἐκεῖ. Καὶ τὸν πόθο καὶ τὴν προσυχὴ τους τὸν ἀκούσ' ὁ Θεός. Καὶ αὐτὴ νύχτα ποὺ ἡ νυχτολουλουδιὰς ἀνοίγει τὰ λευκὰ τους τὰ λουλουδιὰ καὶ τὸ φεγγάρι τὰ ἀσημῶνε, τινάζονταν, ὡς τὸ πρωτὶ καὶ πέφταν σ' ἀργυρὰ νομίσματα, σὲ ντομπλῆς ἀσημένιες, δονατὰ καὶ σ' ἀργυρὰ βασιλικά λεπτά.

Καὶ ἦσαν τεχνίτες καὶ ζωγραφιστὴν τὸ νὰ, καὶ ἔλαμψαν ἀπὸ τὰ ψηφιδωτὰ, καὶ ἀστροποβόλησαν ἀπὸ τὰ κεντρίδια !..

Ὅλα ἦσαν γλυκὰ καὶ μαλακὰ ἐκεῖ καὶ μόνον ὁ Παντοκράτορας ἔστρεψε ἀγρυμνέμενος ἀπὸ

Ὁ Ἐκείνου τοῦ δικαιοῦς τοῦ γέροντος.

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Οἱ Ἀγγλοὶ πριγκίπες καὶ ἡ μέδα

Στὴν Ἀγγλία, ὡς γνωστὸν, οἱ πλὴν κορυφωμένοι ἄνδρες εἶνε ὁ διάδοχος τοῦ θρόνου πριγκίπης τῆς Οὐαλλίας καὶ ὁ δευτερότοκος ἀδελφὸς του, ὁ δούξ τῆς Ὑόρκης. Αὐτοὶ οἱ δύο λανσάρουν καθεὶ ἀνδρὶν μὲ μὲτα ῥούχων, καπέλων, ποικιλοῦσαν κ.λ.π.

Ὁ τρίτοτοκος ὅμως ἀδελφὸς τους ὁ πριγκίπης Ἑρρίκος ἔφερε βαρεῖα τὴν ἐπερχομένη αὐτὴ καὶ γιὰ νὰ μὴν ἰσχυρεῖ καὶ αὐτὸς τὴν μεγαλειότην του ἀδελφῶν ἀπεφάσισε νὰ καινοτομήσῃ καὶ αὐτὸς στὸ ζήτημα τῶν ἀποστολικῶν θέλοντας ἔτσι νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἀνὰ οἱ ἀδελφοὶ του εἶνε οἱ πλὴν καλοντυμένοι αὐτὸς εἶνε ὁ πλὴν καλοντυμένος ἄνθρωπος τῆς Ἀγγλίας.

Κάποια μέρα λοιπὸν πρὸ μηνός, σὲ μιὰ παρτίδα τέννις παρουνιστάσῃ με παπούτσι ἀπὸ ἀσπρὸ δέμα καὶ κόκκινες λουριδίτσες.

Τὸ ἴδιο βράδυ σὲ μιὰ ἀριστοκρατικὴ ἐσπερίδα ἔκανε τὴν ἐμφάνισί του μὲ παπούτσι ἀπὸ μαῦρο σεβρο-βερνὶ γαργιρισμένα μὲ πολλὰ ψιλὰ χρυσὰ λουριδίτσες.

Οἱ δαυδίδες τοῦ Λονδίνου ἐσπευσαν νὰ μιμηθοῦν τὴν αὐτὴν καινοτομίαν του καὶ ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκεῖνη ὁ πριγκίπης Ἑρρίκος λανσάρει τὴν νέαν μὲτα παπούτσιων.

Οἱ εὐποροὶ τῆς Γαλλίας

Τελευταίως ἐδημοσιεύθη στὸ Παρίσι μιὰ στατιστικὴ τῶν εὐπόρων Γάλλων ποὺ πληροῦν τὸν ἀνάλογον φόρο εὐπορίας.

Κατὰ τὴν στατιστικὴ αὐτὴ μετὰ τῶν εὐπόρων εἶνε 250.000 γεωργοὶ, 52.000 ἀμπελοποιοὶ 50.000 ἀρτοποιοί, 40.000 κηπουροί, 115.000 παντοπώλαι, 40.000 ἐπιτροποὶ ἐκκλησιῶν, 40.000 δῆμαρχοι, 40.000 διδασκαλοὶ καὶ καθηγηταί, 40.000 σκευοφύλακες ἐκκλησιῶν, 40.000 ἀγροφύλακες, 80.000 πεταλωταί, 20.000 σιδηρογυροί, 45.000 ἐμποροὶ ψιλλικῶν, 17.000 χροματιστὰ οἰκοδομῶν καὶ ζωγράφοι, 16.000 μολυβδοσυροὶ κ.λ.π.

Καὶ γιὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν σχετικῶν φόρων ὑπάρχουν, οὐτε πολλοὶ οὐτε λίγοι, 6.000 δημόσιοι εἰσπράκτορες.

Τὸ μαντήλι τοῦ βασιλέως τῆς Ἰταλίας

Κάποιος αὐστριακὸς δημοσιογράφος παρένθετος τελευταίως σὲ μιὰ παρέλασι φασιστικῶν στρατευμάτων ἐνότιον τοῦ βασιλέως τῆς Ἰταλίας καὶ τοῦ Μουσολίνι, διηγείται τὸ ἀκόλουθον ἀνέκδοτόν.

Ὁ Μουσολίνι στεκόταν ὁρθὸς δὶπλα στὸν βασιλεῖα ὁποῖος ἔχει μετὰ τοὺς Φασιστὰς μὲ τὸ μαντήλι του.

Ἐπειδὴ ὅμως ἔκανε πολλὴ ζέση καὶ ὁ βασιλεὺς ἄρχισε νὰ ιδρώει, ἐχορηγούμενος τὸ μαντήλι του γιὰ νὰ ἀπορροήσῃ τὸν ἰδρώτα του. Σὲ μιὰ στιγμὴ ὅμως τὸ μαντήλι τοῦ ἔφυγε ἀπὸ τὰ χεῖρα καὶ ἔπεσε κάτω. Τότε ὁ Μουσολίνι ἔκρυψε ἔπρὸς τὸ μαντήλι καὶ ἄρχισε νὰ τὸ κοινοῖ αὐτὸς πλὴν, ἀπαντώντας στὸν χαιρετισμὸ τῶν φασιστικῶν στρατευμάτων.

Σιγά-σιγά ὅμως ὁ Βασιλεὺς ἔμπροσθέν ἔκρυψε τὸ μαντήλι του ἀπὸ τὰ χεῖρα τοῦ δικτάτορος καὶ τοῦ εἶπε γελώντας μὲ κάποια πικρία :

— Ἄν μὴν πάρετε καὶ τὸ μαντήλι μου δὲν θὰ μοῦ μένῃ πρὸς τὴν Ἰταλίαν τίποτε γιὰ νὰ χῶμαι καὶ ἐγὼ τὴν μύτη μου.

Ὁ θυρωρὸς τοῦ Κομπελικ

Ὁ παγκοσμίου ἀήτης βιολωνίστας Κομπελικ ποὺ ἐπισκέφθηκε πρὸς καὶ τὰς Ἀθήνας, ἔχει σὲς ἁπλῆς τῆς Ἀδριατικῆς ἕναν μεγαλοπρεπὴ μεσαιωνικὸ παύον, τὸν ὁποῖο ἀγόρασε ἀπὸ τὴν εἰσπράξεως τῶν συναυλιῶν του. Ἐκεῖ κατοικεῖ μαζί μὲ τὴν οἰκογένειάν του ὅτις δὲν περιοδεύει στήν ἑσπέρα.

Στὸν παύον τοῦ Κομπελικ εἶχε θυρωρὸ ἕναν χαλκοδόμον Ἰνδὸ τοῦ ὁποῖου ἡ ἱστορία εἶνε συγκινητικὴ καὶ ἀπίστευτη.

Ὁ Ἰνδὸς αὐτὸς εἶνε πριγκίπης, ἀθηνιαῖος πριγκίπης, καὶ ἀνήκει σὲ μιὰ ἀπὸ τὴν πλοσιώτερες οἰκογένειας τῶν Ἰνδῶν.

Πρὸ πολλῶν ἐτῶν ὅταν ὁ Κομπελικ ἔμενε στὸ Λονδίον, ὅπου καὶ ἐσημείωσε τὴν πρῶτην καὶ μεγαλύτερη ἐπιτυχίαν του, ὁ Ἰνδὸς τοῦ τοῦ πῆγε μιὰ μέρα τὸ ἐπισκεπτήριο ἐνὸς Ἰνδοῦ ποίτη τοῦ ὁποῖος ζήτοῦσε νὰ τοῦ μιλήσῃ ἰδιαιτέρως.

Ὁ νεὸς αὐτοῦ τοῦ εἶπε ὅτι, ἐμῶς με τὴν οἰκογένειάν του ἡ ὁποία ἔκρινε νὰ τοῦ στέλνῃ ἐπιδόλια γιὰ νὰ σπουδᾷ.

— Δὲν με στενοχωρεῖ ἐπιδόσεις, τὸ ὅτι θὰ ἀναγκασθῶ νὰ ἀπογοῶ, οὐτε τὸ ὅτι θὰ διακόψω τὴν σπουδὴν μου. Γίγνετο ποὺ με στενοχωρεῖ εἶναι ὅτι δὲν θὰ ἔχω πιά λεφτὰ γιὰ νὰ πληρῶναι εἰς συναυλίαν, σὰς. Καὶ γιὰ μένα ἡ μεγαλιότης ἀπόλαυσις τῆς ζωῆς μου εἶναι τὸ νὰ ἀκούω τὸ βιολὶ σὰς. Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ἤλθατε στὸ Λονδίον δὲν ἔχω λείψῃ ἀπὸ καμμία ἀπόλαυσις συναυλίας σὰς. Ἀλλὰ τώρα ποὺ θὰ τις παρακολουθῶ ; Γι' αὐτὸ θὰ εἶς τὸ ζήτημα ὡς τὴν μεγαλιότην χάρι νὰ με προσλάβετε στὸ προσωπικόν σας γιὰ νὰ μένω διαρκῶς μαζί σας. Πάρτε με ἔστω καὶ γιὰ θυρωρὸν.

Ὁ Κομπελικ συγκινήθηκε ἐμπρός στὸν θαυμασμὸ αὐτοῦ τοῦ Ἰνδοῦ καὶ ἔληξε τὸν μελωμάνη Ἰνδὸ πριγκίπην ὡς θυρωρὸν του. Περιττὸν νὰ λεχθῇ ὅτι ἐκτελεσε ἐντελῶς ἐξονυειδῆτα τὰ καθήκοντά του.

Σταμ. Σταματίου

Σταμ. Σταματίου

Σταμ. Σταματίου

Σταμ. Σταματίου

Σταμ. Σταματίου

Σταμ. Σταματίου

Σταμ. Σταματίου

Σταμ. Σταματίου

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΡΟΛΟΥ ΦΟΛΕΤ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΜΠΕΡΤΑ

Μεταξύ άλλων φίλων, εκείνο το βράδυ μ' επεσκέφθησαν στο σπίτι μου και η δις Βομπέρ με τον εξαδελφό της Ρενέ Ντιμπράτ. Είχαμε αρχίσει να μιλούμε για την αγάπη. Κάποιος διηγείτο μια ερωτική ιστορία, η οποία είχε θλιβερό και σκληρό τέλος. Έξαφνα ο Ντιμπράτ τον διέκοψε λέγοντας:

— Θέε μου! και ποιος μπορεί να ισχυρισθώ ότι δεν υπήρξε, αδίκος ή σκληρός, μια τουλάχιστον φορά στη ζωή του;

Καθόμουν κοντά στην δις Βομπέρ. Τα λόγια αυτά του εξαδελφού της την έκαναν ν' ανατριχιάσει. Μια ξαφνική γλωμάδα απλώθηκε στο όρατο της πρόσωπο και μια βαθειά θλίψη σκέπασε το περήφανό της βλέμμα. Σάν νάθελε να διώξει μια τυραννική ανάμνηση πέρασε μηχανικά το λεπτό της χέρι από τους κροτάφους της όπου άσπριζαν ήδη μερικώς τούφφες μαλλιών, και με τον πυρετώδη εκείνον τόνο, με την όρμη εκείνη που μας σπρώχνει προς την εξομολόγηση όταν ξυπνά αλφνης, μέσα μας, μια τύψη, μου είπε σιγανά!

— Ναι, είνε σωστό αυτό που είπες ο εξαδελφός μου... Ω, τι σωστό που είνε!... Έτσι κι' εγώ της όποιος έκτιματε τώρα την καλосύνήν και την μακροθυμία, δεν έχω καλή παρά άφορ ύπηρεσα σκληρή... Α! πολύ σκληρή μάλιστα!...

Και χωρίς να μου δώσει τον καιρό να της ζητήσω να μου διηγήθω την ιστορία που έμάντενα άρχισε να μου λέει:

— Τρία χρόνια μετά τον πόλεμο, η μητέρα μου, ο εξαδελφός μου Ντιμπράτ και εγώ είχαμε πάει για θαλάσσια λουτρά, σε μιά ακτή της Νορμανδίας. Ήμουν τότε νεοτάτη. Ήξερα ότι όλοι μ' εύρισκαν όμορφη κι' αυτό με έκανε υπερήφανη και τολμηρή. Απ' τους πελάτες του ξενοδοχείου όπου μέναμε, ένας μόνον άντρας μου άρεσε. Ήταν ένας τριαντάρης, πολύ ψηλός, πολύ όμορφος, που τα ευγενικά και κανονικά του χαρακτηριστικά εξέφραζαν δύναμη και ενεργητικότητα, συγχρόνως όμως και μια βαθιά θλίψη. Είχε ύψος στρατιωτικού. Ο υπηρέτης του του ανέβαζε το φαγητό στο δωμάτιό του, και όταν περπατούσε καμιά φορά στο πάροχο του ξενοδοχείου ήταν πάντα μόνος και σκεπτικός και πάντα φορούσε μια μακρούα μαύρη στρατιωτική μπέρτα. Δεν φαινόταν να γνωρίζει κανέναν και κανένας δεν χαιρετούσε.

Οι αυτά μου θράν ησαν παράξενα και ενέπνευσαν την περιέργειά μου. Έφραζε έτσι τα πράγματα ώστε συναντήθηκα με μέρη στο δρόμο και του μίλησα. Εκείνος μου απάντησε ψυχρότατα. Ως τόσο διέκρινα για μιά στιγμή στα μάτια του κάποια λάμψη χαράς... Φάνηκε κάπως συγχνημένος... Προσπάθησε όμως να συγκαταστή.

Από αυτή τη μέρα με απέφευγε. Και μόνη ή εμφανίστηκε μου έτρεπε εις φυγήν τον πολέμωστην αυτόν!

Ο εξαδελφός μου ανέληφθη όλη αυτή την ιστορία και με πήρε στην κοροϊδία. Προσπονήθηκα και γώ ότι παίρνω στην κοροϊδία την απέναντί μου στάση εκείνου που τον έκαλούσαμε ο «αξιωματικός» κατά βάθος όμως ήμουν πεσιωμένη και περαγμένη μαζί του.

Δύο περιστατικά μετέβησαν ύστερα από λίγο καιρό σε αντίπαθη κατ' αρχάς και σε βαθειά αποστροφή κατόπιν, τα αισθήματα που μου είχε άοχιως εμπνεύσει ο «αξιωματικός».

Μιά μέρα σ' ένα μοναχικό μου περιπάτο, καθώς κατέβαινα έναν κατηφορικό δρόμο προς την ακρογιαλιά, πίσω από μιά γρηά ημεδαύη, φωτομένη με ξύλα και θάμνους, τον είδα ξαφνα να προβάλλει. Τη στιγμή ακριβώς εκείνη της έφυγε της γρηάς το φορέο και έπεσε καταγής, παρασύροντας και τη γρηά κάτω. Τότε εγώ έτρεξα, την σήκωσα, της ξανάβαλα τα ξύλα στον ώμο, πριν ο «αξιωματικός» κάνει και την παραμικρότερη κίνηση για να την βοηθήσει.

— Δεν φανταζόμουν, φώναξα, μην κατορθώνοντας να πνίξω τον θυμό μου, ότι ένας άντρας μπορούσε να νάναι τόσο αγνή. Τούλάχιστον δώστε, σάς παρακαλώ, λίγες, δεκάρες στην γερνόντισσα αυτή, γιατί δυστυχώς έχασα να πάρω λεπτά μαζί μου.

Το πρόσωπο του «αξιωματικού» πήρε στην άρχη μιά έκφραση διασταγμού γεμάτου αγωνία. Μου φάνηκε ότι θα ζήτησε συγγνώμη, θα έδινε εξηγήσεις. Ως τόσο τα χείλη του δόσλεψαν χωρίς τίποτε να πουν, τα χαρακτηριστικά του πήραν την συνηθειμένη τους σκληρότητα, και δίχως να δώσει τίποτε, απομακρύνθηκε βιαστικός.

Ήτανε πρώτη φορά που μου γινότανε τέτοια προσβολή. Διη-

γήθηκα το περιστατικό στον εξαδελφό μου ο οποίος υποσχέθηκε ότι στην πρώτη ευκαιρία θάδινε το μάθημα που του χρεώζαται στον «αξιωματικό».

Πέρασε μιά βδομάδα χωρίς να τον ξαναβούμε. Ένα βράδυ μ' όλον ότι έκανε δυνατή τρικυμία, ο εξαδελφός μου και γώ κατέβηκα απ' την άκρη της προκυμαίας τ' αφοσιμένα κίματα που έσποδσαν μ' όρμη στους βράχους. Έξαφνα μιά απειλημένη φωνή μας έκανε να τρέξουμε προς το μέρος της προκυμαίας όπου βρισκότανε μιά σιδερένια σκάλα σκαλισμένη στον πέτρινο τοίχο.

Ο «αξιωματικός» ήταν εκεί και κατάχλωμος, με συνεπαρμένη μορφή, φώναζε με φωνή την οποίαν έπνιγε μιά φοβική άγνοια: — Εκεί, κάποιος έπεσε στη θάλασσα... Ναι, εκεί έπεσε τώρα δι!

Ο εξαδελφός μου όρμημένος απήντησε: — Ένας άνθρωπος πνίγεται και αντί να τρέξετε να τον βοηθήσετε, κάθεστε και φωνάζετε έξω του ασφαλείας, σάν μιά...

Χωρίς ν' αποτελειώσει καν τη φράση του ο Ρενέ έτοιμάστηκε να ριχτεί στη θάλασσα. Αλλά δυν ν' έβλεπε τον συνεκράτητο, ενώ ένας τρίτος, λίγο πιο πέρα, έαπλωμένος μπορούμε στην προκυμαία, με προσταγμένα τα χέρια φώναζε:

— Τούτορξα μιά ανεμόσκαλα, την έπιασε, θά σωθί!...

Και σε λίγο πράγματι οι τρεις ναύτες βγάλανε μοναχικά στο νερό τον άνθρωπο που λίγο έλειψε να πνιγί και τιν ώθησαν προς έναν κοντινό σταθμό πρώτων βοηθειών. Στην προκυμαία είχαμε μείνει μόνον ο εξαδελφός μου εγώ κι' ο «αξιωματικός».

Χωρίς να χάση καιρό ο εξαδελφός μου γύρισε και του είπες: — Αν δεν ήξερα ότι είστε τόσο δειλός, κύριε, δεν θα σας έφραζα με λόγια μόνον την αγανάκτηση που μου προξέει η αμνημονία της διαγωγής σας!

Στο άκουσμα της ύβρεας αυτής μιά θανάσιμη γλωμάδα χύθηκε στα μάγουλα του «αξιωματικού» και τα χείλη του έγιναν άσπρη χλωμότερα.

Ως τόσο δεν απήντησε. Η σιωπή αυτή μ' έκανε έξω φρεσών. Σε μιά σύγχυση αισθημάτων όργης, πείσματος, περιέργειας, μη μπορώντας εξ' ενστίκτου να πιστέψω ότι άνθρωπος τόσο μεγαλόσωμος και άδρος μπορούσε να νάναι δειλός, θέλησα να τον ώθησω στα άκρα, και μαστιγώνοντας με το βλέμμα και με τη φωνή τον «αξιωματικό», είπα στον εξαδελφό μου:

— Θα πήγαινε χαμένος ο μπάτσος σου, Ρενέ. Ο κύριος δε θα είχε το θάρρος ούτε να σηκωθεί καν το χέρι του για να προσποιηθί ότι θα πω τον ανεπαρκόσω!

Δεν είχα ακόμη τελειώσει τα λόγια μου κι' εξαφνα όνατριχιάσα. Ένοιωσα όλη τη φρίκη των τρελλών μου λόγων, μόνο απ' την τραγική ελλοιωμένη έκφραση του πελιδνού προσώπου του «αξιωματικού». Όλοι οι μύς του προσώπου του συνεσπάρσθησαν απ' τον αντίκτυπο μιάς τρομερής ψυχικής πάλης. Κατόπιν με μιά φωνή που δε θα τη λησμονήσω ποτέ, με μιά φωνή αγαπημένη και την ταπεινωση, με μιά φωνή όπου σπάρσαν λυγμοί χωρίς να ξεσπάσουν, έτραυήλεις:

— Δεν είμ'ι δειλός, δεσποινίς, αλλά σάς είπες σκληρή! Η σκληρότης σας προσπαθεί να είνε σχεδόν μιά ντροπή για μένα, που είμαι τόσο υπερήφανος για την δύναμή μου! Τίποτε δεν μου είνε τόσο όδυνηρό όσο το να φανερώσω την δυστυχία μου, τίποτε δεν με βασανίζει τόσο όσο το να εμπνέω ολντο, και ιδίως σε σάς! Αλλά θά σάς το πω άρρωθ δεν μπορώ να κάνω άλλως. Ίδου το μυστικό μου! Ήμουν ύπολοχαγός του πεζικού, και έχασα στη μάχη του Μάρνη και τα δύο μου χέρια, ως τον άγκωνα. Στην φοβική αδυναμία που βρισκόμουν, δεν μπορώ να σάς άποδείξω ότι δεν είμαι δειλός, ούτε να σηκώσω καν τη μπέρτα μου, για να δείτε τα φοβικά κομμένα χέρια.

Μιά ανατριχίλα με πάγωσε, εξηκολούθησε η δις Βομπέρ, η συγγνώμη της τρομερής αυτής αναμνήσεως, της έπέφερε να συνεχίσω.

Και χωρίς ν' αντιληφθώ καν ότι ο εξαδελφός της Ντιμπράτ είχε πλησιάσει και την άκουσε, συνεκλήρωσε:

— Ο άνθρωπος με την μπέρτα εξαφανίστηκε προτού κατορθώσω να ξαναβάλω την δύναμή μου για να του ζητήσω συγγνώμη, τόσο ήμουν συνεγνωμένη, έθουθενωμένη, ντροπιασμένη για ότι είχα κάνει!

Και όλ' αυτά τα πληρώνα εγώ, διέλογος ο Ντιμπράτ. Γιατί από τότε η όμορφη μου εξαδέλφη δεν μου επέτρεψε να της μιλήσω ποτέ για γάμο, ούτε μου συγχώρησε την άδωξία και την σκληρότητα... που... έδειξε!...

Καρόλος Φολέτ

ΚΑΡΤ—ΠΟΣΤΑΛ

Η υπό των άναγνωστών μας άποστέλλουσα γλώσσα εξααιρετικά καλή και στρωτή. Ώστόσο καλός θα γράψετε καλώς: «Οι δες τις χαμοδιές του, και το δημοσιεύουμε εδώ»:

Άκου γλυκύε μου να σου σπώ... χωρίς έλπίδα σ' αγαπώ με μιά αγάπη πάναγνη που χίμαιρα είν' όμως με λυγρὰ κάποια στιγμή, να πάσουν πιά οι στεναγμοί και μπρός μ' ώρατος ν' άνοιξη του Λυτρωμού ο δρόμος.

Κάποια στιγμή που άργει, κι' είν' όμορφη σάν την αυγή που ανατέλλει πορφυρή σε μιά άκρη του άπείρου αέρι που η φτωχή καρδιά, μιά φεγγαρόδουστη βραδυά γλυκά όνειροπόλησε στον κήπο του Όνειρου.

Όπως άργει ο Λυτρωμός, και την καρδιά μου ο καύμος τρανός άφηντης κυβερνά κι' αλώνια με πληγώνει, κι' η μάταιη άναμνη, για μιά έλπίδα μακρινή που φέρνει την άπόγνωση κι' η λύπη γιγαντώνει.

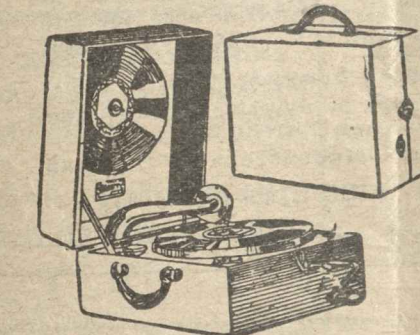
Κι' ό, με τί πόνο θα στο πώ... Χωρίς έλπίδα σ' αγαπώ με μιά αγάπη πάναγνη που χίμαιρα είν' όμως με λυγρὰ κάποια φορά άχ' ν' αντιγύσω τη Χαρά ν' έμπρός μ' ώρατος ν' άνοιξη του Λυτρωμού ο δρόμος.

Σ. Σ. Π. Πειραιά. Μας γράφετε: «Σας στέλλω το εσώκλειστον διήγημα το όποιον άν θέλετε πιστεύετε, άν δεν θέλετε... μη το πιστεύετε. Τι να σάς πω...»

Είπαμε το διήγημά σας και το πιστεύω. Μη τρωίστε δ' ας έι, πίν ότι είνε άληθινό ότι και έδοξέρον... Ίσως μάλλον ν' αϊόν άκριβός το λόγο ότι δεν έγκρινται. Προσπαθήστε να μας στείλετε, διηγούμενοι πού... να μη τα πιστεύουμε!

Αχι. Καβάγια, Άρνηση. Αποτυχός δεν μπορεί ν' ήνη τίποτε. Γιατί και καταγράφω έχουμε και ζωγράφω για τις έκτακτες δουλειές. Μι και σεις βρίσκεστε στην άρχη. Πρέπει να πιστεύετε. Το διήγημα ό, καταγράψω, άρχει άλλως προτιμώ. Τα όκτα σας μας δείχνουν πού; με τη σπουδή θά πνίγουμε μπόρος. Φιλ. Καταπλη, Άγιον Άνδρέαν, Πειραιά. Τα ποιήματά σας όλη καλά. Έντελός παιδικά. Η άποψη σάς πρώτα της βήματα. Αλλάστε να μας πωθίτε. Ζαχαρίας, Κιλκίς. Το διήγημά σας άπειρη. Μη βιάζεστε να γράψετε. Δίν γράφετε έτσι εύκολα έτα διήγημα. Είνε εύκολο πού δοκού το ποιήσεως. Χωρίζετε μισοτρία. Κι' άλλα καλά. Βήματα έκδέτετε τις άπες σας άποστέλλετε σαφώς, έλπίδα ν' έγιναι αυτό... Άχ. Φίλοι ον. Και τα δικά σας ποιήματα άπειρη. Πολύ καλά. Και η πόλις για ν' άχ' έλπίδα να μη πετάη χαμένα. Χρειάζονται φρερά άσπρη... Α. Κ. Τα όκτα σας άπειρη. Μι ζωγράφω άπες έτσι εύκολα, δεν θάξτε πνίγουμε ο Ραφαήλ και ο Μιχάλης Άγγελος... Μί μιν Άποστέλλω. Μας γράφετε:

Κίμε διευθυντά μου ζητάτε, να σάς στείλλω, να έίτε ένα άπόσπασμα του μυ-

ΤΟ ΦΟΡΗΤΟΝ
ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΟΝ
STARR
ΥΠΕΡΕΧΕΙ

ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΤΕΛΕΙΑ

ΠΟΙΟΤΗΣ ΗΓΓΥΗΜΕΝΗ

ΤΙΜΑΙ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ

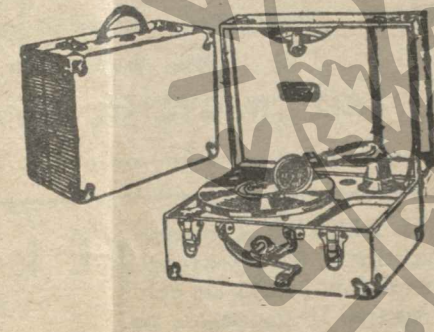
ΜΕΓΑΛΑΙ ΕΥΚΟΛΙΑΙ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΙΑΝΟΝ

STARR

12 - ΣΤΟΔ ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ - 12

ΑΘΗΝΑΙ

διοστορήματός μου, λοιπόν σάς άποστέλλω το πρώτο χειρόγραφο τετράδιον.

Καθώς θα παρατηρήσετε είνε γεμάτο από γλωσσικά κι' άνωρο-φογραφικά λάθη, έπειδή το τετράδιον αυτό έγράφη σε πολύ μικράν ηλικίαν έχει δε άποδειχθή πως το σπουδαιότερον στον άνθρωπον είνε η πείρα, ή εξακολούθησις είνε πολύ καλλίτερη.

Γι' αυτό άκριβώς κι' εγώ θέλω να το δημοσιεύσω στο «Μπουκέτο» ίνα το τεμάχιον που θα δημοσιεύεται καθ' έβδομάδα το ξαναγείνω εγώ ο ίδιος...

Έδιαβάσαμε λοιπόν το μυθιστόρημά σας και σάς συμβουλεύουμε εν πάση ελικρινεία να διακόψετε τις φιλολογικάς σας εργασίας επί του παρόντος τουλάχιστον. Άφήστε να μεγαλώσετε άκόμη και να μορφωθήτε περισσότερο... Δ η μ. Σ π υ ρ ό π ο ν λ ο ν, Άνδρίτσαιναν. Το ποιήμα σας έντελώς καλό. Γράφετε για τον δυστυχή ήλιον:

Τις στερνές άκτίνες τριγύρω του σκορπίζεις και τις ψηλές βουνοκορφές δλόχρυσες τις χρίζεις...

Είνε σίχλι αυτό; Όχι για το θεό! Άφήστε λοιπόν τον ήλιον νά... Χ ρ ι ζ η ρ τις βουνοκορφές και κυττάς να διαβάσεις και να μορφωθείς... Α. Κ α ρ α χ α λ ι ο ν, Πειραιά. Αν δεν σας άπάντησα ως σή-μερα θά πη πώς δεν λάβαμε το διήγημά σας. Το δικαίωμα κρίσεως δ' όρ. Α λ κ α τ ε ρ ι ν η ν Σ υ λ ο υ ρ α κ ι, Ηράκλειον (Κρήτης). Το ποιήμα σας όχη... ποιήμα δυστυχώς. Για δέστε και σεις, κυρία... Άιστε για να πεισθήτε:

Όνειρα χίλια πλάσω κάθε μέρα που ίσως να τα ιδώ καμιά φορά πραγματοποιημένα και μεγάλα και να άποθάνω μ' αυτή τη χαρά.

Τά όνειρα τά μάταια που πλάσω ποτέ δεν θα πραγματοποιηθούνι μόνον με την στερνήν μου την έλπίδα και κείνα τά καύμένα θα σβουθούνε.

Λοιπόν τί λέτε; Δεν συμφωνείτε μαζί μας διι μεταξί ενός κακού ποιήματος και ενός καλού... σιγάρα, είνε προτιμότερο το δεύτερο, όταν προέχονται και τα δύο από μίαν κυρία; Φι λ ο λ ο γ ι κ ο ν «Ο μ ι λ ο ν Ν έ ω ν Κ ε ρ κ υ ρ α ς, Κέρκυρα. Σας συγγαίρουμε για την έμπνευσή που είχατε να έκδώσετε πανηγυρικό τεύχος άφιγεωμένων στον συμπατριώτην σας ποιητήν Γ ε ω ρ. Μ α ρ κ ο ρ α ν. Ό κ Χ. Σ τ α μ. Έλαβε την επιστολή σας. Θά σάς άπάντησιν. Σ α ρ α ν τ ό π ο ν λ ο ν. Άπάνταμε στον καθένα με τη σειρά του. Μη βιάζεστε λοιπόν. Χώρο περισσότερο για τα; άπαντήσεις δεν μπορούμε να διαθέσουμε. Όλουν να διαβάσουν και τίποτε άλλο όί άναγνώσται μας. Δ η μ. Ν ι κ ο λ α ι δ η η ρ. Γιατί γράφετε διηγήματα έτσι εύκολα; Ρίξτε σάς παρακαλούμε—μιά ματιά στα γραπτά σας. Γράφετε:

«Έπεσα για να κοιμηθώ μιά ήτανε άδύνατο να πάρη ο ύπνος, γιατί κάτω απ' το σπύι μου κάποιο σκυλί γαβγίζει τόσο δυνατά και λυπητερά που μου χαλ-νούσε το ύπνο. Όσο κι' αν προσπαθούσα να κοιμηθώ, όσο δυνατά κι' αν σφάλινα τα μάτια μου, οι κόποι μου πήγαιναν χαμένοι. Γιατί άκούοντας την βαρύα παρατεταμένη φωνή του σκυλιού κάθε λεπτό, περίμενα ν' άκούσω και την επόμενη φωνή, που μου θύμιζε κάποια όμοια μιά πιο λυπητερή που κάποτε μου έσχισε την καρδιά και τα σπλάχνα απ' τη λύπη κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Είνε άλλως σόνταξι αυτή; Λατρεύω ιδέων; Έκθεσις σκέψεων; Όχι φίλε μου. Μη προσπαθήτε από γενικούς έννοιισμούς. Η συνταγή ή δική μας άλλως σε περιπτώσεις αυτές είνε γνωστή: «Με λ έ τ η ρ ο τ ε ! Δ ε α β α σ τ ε !»

Μοναδικὸν ἐν τῷ κόσμῳ
Καθαρτικόν. Εὐ-
γεστον, εὐηγεστον ἀ-
σφαλείτητον διὰ κάθε
οικογένειαν διὰ κάθε
ἡλικίαν.

Θεραπεύει δυσκο-
λότητα, δυσωξία
ἀνορεξίαν, ἀσυνία
λόγῳ δυσωξίας, ὀ-
ξυρεγμίαν, διατάσει
τοῦ στομάχου ἐξ ἀ-
ρίων κ.λ.ω.

ΠΡΟΣΟΧΗ

Ὅταν ζητῆτε ἀπὸ τὸν φαρμακοποιὸν
σας ἓνα φακελλόν ἢ μίαν φιάλην τοῦ
καθαρτικοῦ

ΜΑΓΝΗΣΙΑ
Σ. ΠΕΛΛΕΓΡΙΝΟ

ὁφείχετε ν' ἀσφαλιζέτε
τὸ ἴσημα γνησιότητος τοῦ Προσκυνητοῦ
μὲ τὴν ὑπογραφήν **PRODEL.**

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ ΓΑΡΑΖΑ: ΘΕΟΔΩΡΟΣ Σ. ΒΑΣΙΛΙΑΔΗΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 6, ΑΘΗΝΑΙ